

Ag obair le chéile **ag seachadadh tithe**

Tuarascáil Bhliantúil 2015

Pleanáil

Ag obair le chéile ag seachadadh tithe

Cuideachta leath-Stáit neamhthráchtála atá sa Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta (“GAT”) faoi scáth Aire Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil na hÉireann. Bunaíodh í leis an Acht um An Ghníomhaireacht Airgeadais do Thithe, 1981 agus corpraíodh í in 1982.

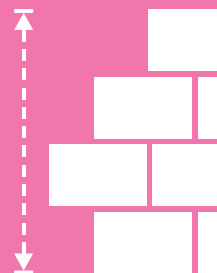
Is é príomh-shainchúram na GAT iasachtaí a thabhairt d’údaráis áitiúla agus do chomhlachtaí ceadaithe tithíochta chun críocha tithíochta agus nithe gaolmhara, agus chun iasachtaí a fháil nó cistí a thiomsú chun iasachtú dá leithéid a chumasú.

Ceapann an tAire Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil Bord na GAT, le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí & Athchóirithe. Bíonn dhá chomhalta déag ar an mBord de ghnáth.

Is ionann foireann na GAT agus coibhéis aon duine lánaimseartha déag (FTEs).

Airgeadas

Ag Tógáil

Clár

2-9

Léargas Ginearálta

Buaicphointí Airgeadais	2
Teachtaireacht ón gCathaoirleach	4
Súil Siar leis an bPríomhfheidhmeannach	6
Bord na Stiúrthóirí	8

10-25

Súil Siar ar Ghnó

Imeachtaí Dearfacha	12
Forbairtí Tithíochta	14
Seirbhís Ardchaighdeáin do Chustaiméirí	20
Teicneolaíocht Faisnéise	24
Caomhnú Fuinnimh	25

26-44

Rialachas

Tuairisc na Stiúrthóirí	28
Ráiteas Rialachais Chorporáidigh	32
Tuairisc an Choiste Iniúcháireachta	38
Ráiteas faoi Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí	44

45-84

Ráitis Airgeadais

Tuairisc an Iniúcháir Neamhspleáigh	45
Ráitis Airgeadais	48

85

Faisnéis Eile

Faisnéis Chorporáideach	85
-------------------------	----

Ag Seachadadh

Féach ar an tuarascáil seo ar an idirlíon:
www.hfa.ie/publications

Buaicphointí Airgeadais

Ba é €21.6 milliún ár mbarrachas oibriúcháin don bhliain.

€21.6_m

Baineadh an barrachas oibriúcháin amach i gcomhar le laghdú ar ár meánráta athraitheach ó 1.85% go 1.72%, a d'fhág coigilteas breis is €4.5 milliún dár gcustaiméirí.

€4.5_m

€128.1_m

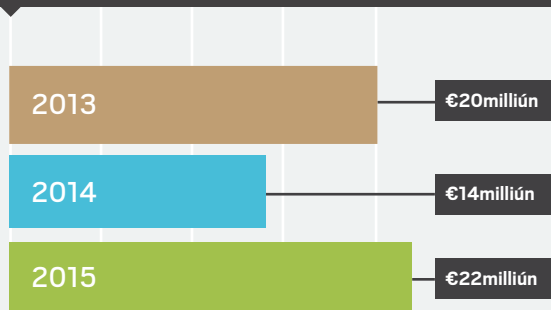
Cúlchistí Coinnithe

Tháinig méadú ó €105.9m go €128.1m ar ár gcúlchistí coinnithe.

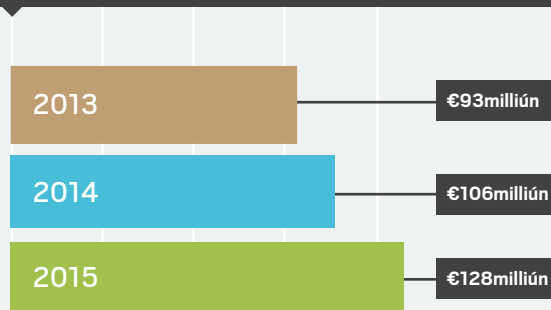
1.50%

Rinneadh gearradh 0.25% ar an ráta inathraitheach morgáiste ag tús mhí Iúil 2015, gearradh a tugadh ar aghaidh dár gcustaiméirí. Is é ráta amuigh is istigh ar 1.5% faoi bhun mheánrátaí mhorgáistí an mhargaidh an ráta a ghearrann údaráis áitiúla ar lucht faighte iasachtaí anois.

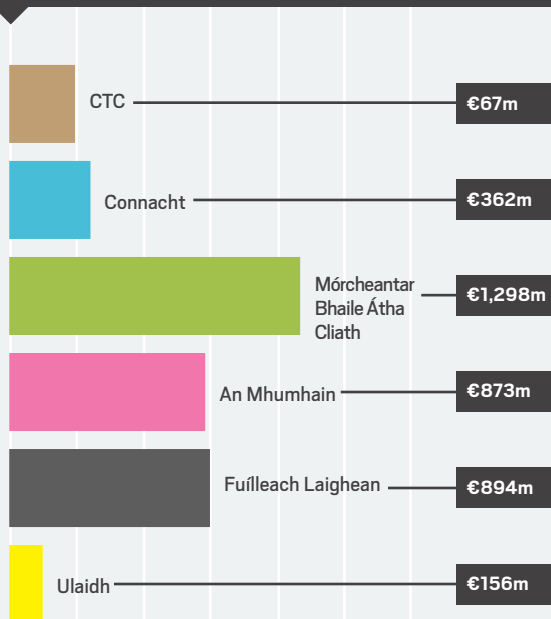
Barrachas Oibriúcháin

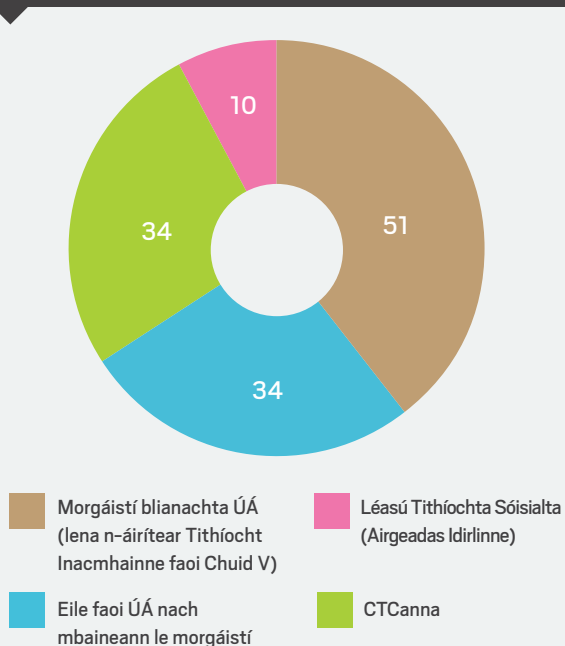
Cúlchistí Coinnithe

Iarmhéid Amuigh de réir CTC, agus de réir an Réigiúin de réir Údarás Áitiúil

Airleacain le haghaidh lasachtaí in 2015 de réir cineáil €m

Teachtaireacht ón gCathaoirleach

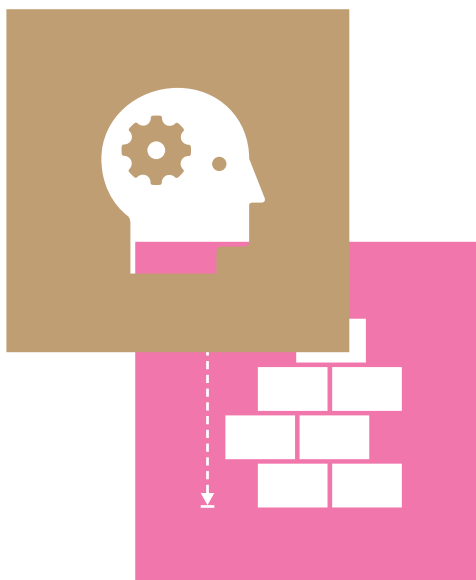
Is mó go mór an t-éileamh ar thithíocht shóisialta faoi láthair ná leibhéal an tsoláthair, go háirithe i gceantair uirbeacha. Ceann de na dúshláin bhuntábhachtacha atá roimh an rialtas agus roimh shochaí na hÉireann ar leibhéal níos leithne is ea soláthar méadaithe tithíochta sóisialta a mhaoiniú.

Tá an Ghníomhaireacht Tithíochta Airgeadais tar éis gach dícheall a dhéanamh chun aghaidh a thabhairt ar an dúshlán seo trí airgeadas breise d'iasachtaí a fhoinsiú ar rátaí úis an-íseal. Tá an Ghníomhaireacht cumhachtaithe faoi láthair leis an airgeadas seo a thabhairt ar iasacht do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe san earnáil neamhbhrabúsach (CTCanna) agus tá ríméad orm a thuairisciú go bhfuil i bhfad níos mó comhlachtaí ag glacadh lenár n-iasachtaí tithíochta sóisialta le roinnt míonna anuas. Leanfaimid ar aghaidh le bheith ag an obair leis an Roinn Comhshaoil Áitiúil, le CTCanna agus le húdaráis áitiúla chun líon na gcomhlachtaí a ghlacfaidh leis na hiasachtaí seo a mhéadú agus le táirgí nua airgeadais a fhorbairt a chabhróidh le géarléibhéal an riachtanais tithíochta sóisialta a laghdú.

Ag Pleanáil don Aschur Tithíochta Sóisialta Amach Anseo

Tá sé i gceist againn leanúint ar aghaidh le bheith ag freastal ar riachtanais mhaoiniúcháin soláthraithe tithíochta sóisialta, agus bainfimid é seo amach trí nuáil, chomhoibriú agus sheachadadh.

Táimid ag féachaint le freastal ar an méadú atá ag teacht ar na héilimh ónár gcustaiméirí le clár leanúnach nuála lena ndéanfar ár dtáirgí a shaindearadh de réir riachtanais ár gcustaiméirí. Leanfaidh an GAT ar aghaidh le bheith ag díriú ar a bheith ag cabhrú le CTCanna rioscaí a bhaint amach as a gcuid gnónna, trí raon agus fhad táirgí na GAT ar rátaí seasta, a leathnú agus muid ag cinntiú ag an am céanna, go bhfanfaidh ár bpraghsáil ar an bpraghsáil is iomaíche dá bhfuil ar fáil sa mhargadh. Méadóimid ár n-iarrachtaí le seirbhísí do chustaiméirí a fheabhsú trínár bpróisis lárnacha a athchóiriú agus an t-ualach ar chustaiméirí, a bhíonn ag iarradh teacht ar ár seirbhísí, a laghdú.

Tá rún daingean ag an GAT comhoibriú go héifeachtach le gach ball de na heagraíochtaí a bhfuil lámh acu san obair le tithíocht shóisialta a sheachadadh, chun aghaidh a thabhairt ar na spriocanna dúshlánacha atá leagtha amach i *Straitéis Tithíochta Sóisialta 2020* na Roinne Comhshaoil. Leanfaimid ar aghaidh le bheith ag glacadh páirt go gníomhach i mBord an Tionscadail agus i nGrúpa Airgeadais Shruth Oibre 1 a cuireadh ar bun faoi théarmaí na straitéise seo mar chabhair le tacú leis an straitéis a sheachadadh agus beimid i mbun idirchaidrimh dhearfaigh le lucht déanta beartais agus soláthraithe tithíochta sóisialta.

Do gach duine a bhfuil lámh acu sa soláthar tithíochta sóisialta, caithfidh an fócas a bheith ar sheachadadh. Beidh príomhfhócas na GAT i gcomhair 2016 ar a bheith ag méadú leibhéil na n-iasachtaí a cheadaítear, a dhéanfar a thiontú ina n-iasachtaí a tharraingeofar síos, agus ina n-aonaid tithíochta á sealbhú acu siúd is mó óna bhfuil cóiríocht ag teastáil.

Rialachas Corparáideach

Bíonn Rialachas Corparáideach ceart ina chuid bhun-riachtanach d'fhás inbhuanaithe ár ngnó. Tá rún daingean ag Bord na GAT cloí leis na caighdeáin is airde ó thaobh rialachais chorparáidigh, agus bíonn trédhearcacht agus cuntasacht ina gcuid lárnach den tiomantas seo. Comhlíonann an GAT an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit ('An Cód') arna eisiúint ag an Roinn Airgeadais. Soláthraíonn an Cód creat leis na cleachtais is fearr i gcúrsaí rialachais chorparáidigh a fheidhmiú, do chomhlachtaí Stáit tráchtála agus neamhtráchtála araon. Faoi gCód, cuireann an GAT tuarascálacha leathbhliantúla ar fáil do na Ranna Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil, agus Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Bord na Gníomhaireachta

Tá Bord na GAT comhdhéanta de dhaoine a bhfuil taithí nach beag acu i raon leathan réimsí. Déanann an Bord gach cinneadh mór straitéiseach agus coinníonn rialú iomlán agus éifeachtach ar chúrsaí agus iad ag ceadú leordhóthain solúbthachta don bhainisteoireacht leis an ngnó a reáchtáil go héifeachtúil éifeachtach laistigh de chreat tuairisceoireachta lárnaithe. Tugann gach stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin breithiúnais neamhspleácha i leith gach ceist lena bpléann an Bord, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le straitéis, feidhmíocht, acmhainní agus caighdeáin iompraíochta.

Tá buíochas ar leith ag dul do Colm Brophy agus do Philip Nugent, beirt a d'éirigh as an mBord ó dheireadh na bliana. D'éirigh Colm as an 8 Feabhra 2016, de reir rialacha rialachais na GAT, nuair a thairg é a iarratas ar iarrthóireacht san

Olltoghchán le déanaí. Tá ríméad orm gur éirigh le Colm suíochán Dála a fháil agus guímid gach beannacht air dá shaothar nua. Is mór againn rannpháirtíocht, cúnaimh agus treoir Chalum mar Stiúrthóir agus mar bhall den Choiste Creidmheasa agus, níos déanaí, ar Mheitheal na Straitéise, arbh fhíormhór againn a chuid oibre ansin.

D'éirigh Philip, mar oifigeach de chuid na Roinne Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil, as an 1 Aibreán 2016 nuair a ghluais sé ar aghaidh go dtí dualgais oifigiúla eile. Bhí Philip ina bhall den Bhord ó 2008 agus thug sé rannchuidiú luachmhar i rith a théarma oifige, tráth a raibh roinnt dúshlán suntasach san earnáil tithíochta féin agus sa gheilleagar níos leithne araon roimh an GAT de thoradh na ndeacrachtaí a d'fhulaing Stát na hÉireann, ach tráth ar éirigh leis an GAT na dúshláin sin a sháru freisin. Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil leo araon as an rannchuidiú a thug siad mar bhaill den Bhord.

Buíochas

Is é ról na GAT éascú agus tacú le seachadadh rathúil na Tithíochta Sóisialta in Éirinn. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil le Barry O'Leary, Príomh-fheidhmeannach, agus lena fhoireann d'oibrithe gairmiúla diongbháilte as an rannchuidiú leanúnach a thugann siad ar mhaithe leis an sprioc seo.

Ní oibreodh an GAT chomh maith is a dhéanann sí gan chúnamh agus chomhoibriú a pháirtithe leasmhara, lena n-áirítear Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN), agus a cuid Iniúchóirí, Comahirleoirí Dlí, Conraitheoirí Teicneolaíochta Faisnéise agus soláthraithe seirbhísí eile. Is fíormhór againn an tsársheirbhís a thairgeann sibh don GAT.

Tá buíochas ar leith ag dul do na hAíre Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil agus Caiteachais Phoiblí & Athchóirithe & Airgeadais, agus dá bhfoireann.

Faoi dheireadh, ba mhaith liom buíochas a ghabháil le mo Chomhstiúrthóirí ar fad ar an mBord as a dtiomantas leanúnach don GAT, le linn na bliana a bheidh ina bliain dheireanach de théarma an Bhoird reatha. Is mór againn a gcuid ama agus tacaíochta agus fágann sé go mbíonn mo ról mar Chathaoirleach i bhfad níos tairbhí.

Dr Michelle Norris
Cathaoirleach an Bhoird

28 Aibreán 2016

Súil Siar leis an bPríomhfheidhmeannach

Thosaigh an bhliain go maith, i mí Eanáir, leis an Aire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil, Alan Kelly, TD, agus leis an Aire Stáit le Freagracht Speisialta as Tithíocht, Pleanáil agus Comhordú Straitéis Foirgníochta 2020, Paudie Coffey, TD, ag tacú le seoladh áis iasachta na GAT leis an mBanc Eorpach Infheistíochta a sholáthraíonn €150m do thionscadail tithíochta. D'fhág an Áis seo go rabhtas in ann maoiniúchán ar ráta seasta 3.25% ar feadh 25 bliain a thabhairt isteach, rud a laghdaigh gu mór na rioscaí a bheadh i gceist le timpeallacht na rátaí úis do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe (CTCanna) a fhaigheann iasachtaí uainn.

Bhí an-fháilte ar fad roimh mhéadú ar líon agus ar mhéid na n-iarratas ar iasachtaí ó CTCanna. Tháinig méadú faoi chúig ar líon na n-iasachtaí a ceadaíodh go dtí €121m in 2015 agus d'fhás ráta an mhéadaithe i rith na bliana, ó €36m in 2014. Tá beagnach leathchuid de hiarratais seo ag baint leasa as Áis an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta (BEI).

21.6 milliún

Barrachas ar luach **€21.6 milliún**
(2014: €13.9 milliún)

128 milliún

lenar tugadh ár gcúlchistí
coinnithe go dtí **€128 milliún**
(2014: €106 milliún)

**Méadú
faoi chúig**

Méadú faoi chúig ar líon na
n-iarratas ó CTCanna ar iasachtaí

250%

Luasghéarú **250%** faoi líon
na n-iasachtaí do CTCanna
a tarraingíodh anuas

Maoiniúchán ar ráta seasta ar feadh
25 bliain ar fáil @ **3.25%**

3.25%

Tiocfaidh moilliú idir iasachtaí a bheith á gceadú agus maoiniúchán a bheith á tharraingt anuas féin de thoradh na gluaiseachta soiléire ó mhaoiniúchán éadála go dtí iasachtaí le tithe a thógáil. Dá ainneoin sin áfach, tháinig luasghéaraú 250% in 2015 faoi ráta na dtarraingtí síos go dtí €67m, ó 2014. Soláthraíonn an méadú suntasach ar ghníomhaíocht fianaise shoiléir faoin bhfás atá ag teacht ar chumas na hEarnála le freagairt do na dúshláin a leagtar amach i Straitéis Tithíochta Sóisialta na Roinne Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil.

Ar an iomlán, tháinig titim €539 ar an leabhar iasachtaí go príomha de bharr na fuascailte planáilte, ag údarais áitiúla, ar gach iasacht a bhain le huisce, ar luach €412 milliún san iomlán. Baineadh ár dtorthaí amach agus meánráta úis 1.73% (2014: 1.85%) á thabhairt dár gcustaiméirí, ráta atá an-íomaíoch nuair a chuirtear é i gcomparáid le foinsí malartacha atá ar fáil sa mhargadh.

Custaiméirí Nua agus Táirgí Nua

Bíonn bonn ár gcustaiméirí agus líon na dtáirgí a thairgimid ag fás go leanúnach. Chomh maith le táirge na hiasachta ar ráta seasta go fadtéarmach, lena dtacaíonn an BEL, a dhírítear ar thionscadail Tógála Nua agus Athfheistiúcháin, seoladh áis do 'Chomhlacht Deimhnithe Chatagóir 2', rud a chuireann ar chumas CTCanna ar Leibhéal 2 teacht ar airgeadas éadála do shuimeanna chomh mór le €1.5 milliún trí phróiseas iarratais shimplithe. Tá ceithre CTCanna déag againn anois atá ceadaithe (trí chinn i gcatagóir Leibhéal 2) a bhfuil iasachtaí ceadaithe do naoi gcinn as a measc sin, suas ó cheithre cinn ag deireadh 2014.

San iomlán, tá iasachtaí ceadaithe in 2015 chun seilbh a fháil nó forbairt a dhéanamh ar thart faoi 1,000 aonaid, le 550 aonad eile ceadaithe le haghaidh uasghrádaithe fuinnimh. Tá na haonaid scaipthe go maith timpeall na tíre, leis an gcomhchruinniú is mó i mBaile Átha Cliath, arb ionann sin agus an tríú cuid den iomlán. Lean an treocht an-dearfach seo ar aghaidh isteach sa bhliain 2016 agus léireofar é in iasachtaí níos mó a bheith á dtarraingt anuas de réir mar a ghluaiséann tionscadail i dtreo a gcríochnaithe agus tithe á gcur ar fáil do theaghlaigh.

Rioscaí agus Rialachas

Déanann an Bord maoirseacht agus bainistiú cúramach ar rioscaí agus ar thuilleamh, ag coigeartú a cuid corrlach úis nuair is gá le cinntiú gur leor na torthaí chun leibhéal riachtanach na gcúlchistí a ghiniúint. Déantar achoimre ar na rioscaí agus ar an nochtacht shuntasach don GAT i leith a cuid sócmhainní, dliteanas agus ionstraimí airgeadais i Nóta 21 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais, in éineacht leis na cuspóirí agus beartais bhainistíochta rioscaí a chuirtear chun feidhme.

Tá áthas orm a thuairisciú, tar éis roinnt blianta mar 'chailín coimhdeachta', go raibh sé de phleisiúr ag an GAT catagóir a bhuachan i gcomhair a cuid Ráiteas Airgeadais 2014 i nGradaim na gCuntas Foilsithe ag Cumann Cuntasóirí Cairte Laighean. Cuirimid an-fháilte ar fad roimh an aitheantas seo dár dtiomantas do Rialachas Corparáideach láidir agus ba mhaith liom comhgháirdeachas a dheanamh lenár gCeannasaí Airgeadais, Tom Conroy agus a fhoireann airgeadais as an tsárobair a rinne siad sa réimse seo.

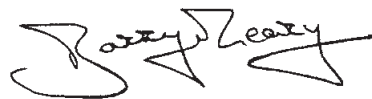
Tacaíocht ón gCathaoirleach agus ón mBord

Is rí-mhór agam an tacaíocht agus an chomhairle a fhaighim ó mo Chathaoirleach. Bíonn Dr. Michelle Norris iontach flaithiúil lena cuid ama agus leanann sí ar aghaidh le bheith ag tabhairt rannchuidiú iontach mór do rath na GAT.

Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt d'obair chrua mo chuid comh-chomhaltai Boird freisin, go háirithe dóibh sin atá ar an gCoiste Creidmheasa agus ar an Meitheal Straitéise, a raibh an bheirt acu an-ghnóthach i mbliana.

An bhliain amach romhainn

Táimid muiníneach, agus maoiniúchán ar fáil ar na rátaí úis is ísle riamh, go bhfeicfear sa bhliain amach romhainn go leanfaidh na méaduithe ar ghníomhaíocht an iasachtaithe a chonaic muid in 2015, ar aghaidh.

Barry O'Leary
Príomhfheidhmeannach

31 Márta 2016

Bord na Stiúrthóirí

1

2

3

4

Bord stiúrthóirí
ilghnéitheacha
i mbun a ndíchill
ar son na dtorthaí
is fearr

5

6

7

8

9

10

11

12

1 Michelle Norris | Cathaoirleach

Ceapadh ar an mBord: Feabhra 2012 mar Chathaoirleach agus mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin (ex-officio).

Ballraíocht ar choistí: Coistí Airgeadais, Creidmheasa agus um Luach Saothair.

Taithí gairme: Ceannasaí na Scoile i Scoil na hEolaíochta Sóisialta Feidhmí UCD; dírionn a hábhair spéise múinteoireachta agus taighde ar pholasaí tithíochta agus ar athbheochan uirbeach. Bhí baint aici le breis agus 20 tionscadal taighde ar na saincheistanna sin, mar cheannaire nó mar rannpháirtí, le linn a gairme agus chuir sí breis agus 100 foilseachán amach ar thorthaí na dtionscadal sin. Sa bhliain 2011 cheap an Taoiseach i ina comhalta neamhspleách ar an gComhairle Náisiúnta Eacnamaíoch agus Shóisialta.

2 Barry O'Leary | Príomhfheidhmeannach

Ceapadh ar an mBord: Lúnasa 2013 mar Chomhalta Boird (ex-officio) agus Meán Fómhair 2012 mar Phríomh-fheidhmeannach.

Ballraíocht ar choistí: Coistí Airgeadais agus Creidmheasa.

Taithí gairme: Is í an chuntasóireacht gairm Barry agus tá taithí aige ar chúrsaí dócmhainneachta agus ar obair leis an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste. Ó 1998, tá Barry tar éis a bheith ag obair leis an nGníomhaireacht Airgeadais Tithíochta i ról an Rialtóra Airgeadais / Rúnaí na Cuideachta agus mar Cheannasaí Cistíochta.

3 Colm Brophy

Ceapadh ar an mBord: Márta 2012 agus mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin.

Ballraíocht ar choistí: Coistí Iniúchoireachta, Athbhreithnithe ar Fheidhmíocht Boird agus Creidmheasa.

Taithí gairme: Is Comhairleoir é ar Chomhairle Contae Bhaile Átha Cliath ó 2008. Is comhalta Boird é de Bhord Fiontair Chontae Bhaile Átha Cliath Theas agus de Thurasóireacht Bhaile Átha Cliath Theas chomh maith. Is é Colm Bunaitheoir agus Bainisteoir Ginearálta T. E. Corporate Promotions – soláthraí speisialtóra seirbhísí bainistíochta imeachtaí.

Éirí As: D'éirigh Colm as an 8 Feabhra 2016, de réir rialacha rialachais na GAT, nuair a thairg sé a iarratas ar iarrthóireacht in Olltoghchán 2016.

4 Jackie Maguire

Ceapadh ar an mBord: I Márta 2002 i dtosach, athcheapadh i Márta 2012 agus mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin (ex-officio).

Ballraíocht ar choistí: Coistí Iniúchoireachta agus um Luach Saothair.

Taithí gairme: Tá sí ina bainisteoir ar Chomhairle Contae Liatroma ó Mheitheamh 2006; chuir sí tús lena gairm sa Rialtas Áitiúil le Comhairle Contae na Mí i 1981, agus fuair sí ardú céime mar Cheannasaí Airgeadais i 2000 agus mar Stiúrthóir Seirbhísí i 2003; agus Bainisteoir Contae do Liatroim ó 2006 go 2013. Tá Dioplóma ag Jackie i mBainistíocht Airgeadais agus Máistreacht in Airgeadas Tionscadail/Bainistíocht Fiontair.

5 James Miley

Ceapadh ar an mBord: Ceapadh ar an mBord: Aibreán 2012 mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin.

Ballraíocht ar choistí: Coistí Iniúchoireachta agus Athbhreithnithe ar Fheidhmíocht Boird.

Taithí gairme: Is Comhairleoir Gnó agus Stiúrthóir Cairte cáilithe é agus tá obair déanta aige i réimse leathan earnálacha idir chraolachán, chunamh forbartha, polaitíocht agus gnó. Bhí Jim ar dhuine de chomhbhunaitheoirí an láithreáin ghréasáin maoine myhome.ie, agus leis tá tuiscint ghriinn agus eolas beacht faighte aige ar mhargadh maoine na hÉireann. Chomh maith lena shaol oibre, bhí sé ina Chathaoirleach ar Concern Worldwide ó 2007 go 2010.

6 Michelle Murphy

Ceapadh ar an mBord: Aibreán 2012 mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin.

Ballraíocht ar choistí: Coiste Iniúchoireachta.

Taithí gairme: Is í an Bainisteoir Réigiúnach i don Collins McNicholas Recruitment & HR Services Group, a chlúdaíonn Iarthar na tíre. Tá céim M.Sc aici i mBainistíú Straitéiseach Acmhainní Daonna agus is Comhalta i den Institiúid Chairte um Fhorbairt Pearsanra.

7 Padraic Cafferty

Ceapadh ar an mBord: Márta 2012 mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin.

Ballraíocht ar choistí: Coistí Iniúchoireachta agus Creidmheasa.

Taithí gairme: Tá Padraic ina Stiúrthóir Bainistíochta le Datascan, ina Chathaoirleach Feidhmeannach le Northwood Technology Ltd, agus ina Dhílseánach le Lárionad Gnó Westpoint agus le Lárionad Gnó Sigmund, Glas Naíon, Baile Átha Cliath. Tá Padraic ina chomhalta le hInstitiúid Slándála na hÉireann faoi láthair agus is Iar-Uachtarán é ar Chumann Thionscal Slándála na hÉireann.

8 John Hogan

Ceapadh ar an mBord: Feabhra 2012 mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin (ex-officio).

Ballraíocht ar choistí: Coistí Airgeadais, Creidmheasa agus Athbhreithnithe ar Fheidhmíocht Boird.

Taithí gairme: Is Rúnaí Cúnta é sa Rannán Beartas Baincéireachta sa Roinn Airgeadais. D'oibrigh John sa Roinn Oideachais, sa Roinn Comhshaoil agus sa Roinn Gnóthaí Eachtracha roimhe seo.

9 Gerry Leahy

Ceapadh ar an mBord: Aibreán 2012 agus mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin.

Ballraíocht ar choistí: Coistí Iniúchoireachta agus Athbhreithnithe ar Fheidhmíocht Boird.

Taithí gairme: Tá sé ina ghníomhaire eastáit ó 1980 agus saineolas aige i réimse na tithíochta nua ó thaobh díolacháin agus forbairtí. Bhí Gerry ina Stiúrthóir ar Horse Sport Ireland agus Eventing Ireland agus d'fhoilsigh an Plean Straitéiseach ar Ardfeidhmíocht ar Cháiliú do na Cluichí Oilimpeacha i Spóirt na hEachaíochta.

10 Michael Murray

Ceapadh ar an mBord: Márta 2012 mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin.

Ballraíocht ar choistí: Coistí Airgeadais & Creidmheasa.

Taithí gairme: Tá céim honóracha san Eacnamaíocht ó Choláiste na Tríonóide Baile Átha Cliath é agus d'fhoin sé i rólanna sinsearachta éagsúla sa bhaincéireacht i Londen agus i mBaile Átha Cliath ó 1977 go 2002. Chuaigh sé isteach sa Choimisiún Eorpach i 2004, áit a d'fhan sé go dtí 2010, agus is é a bhí freagrach as comhairle a chur ar an gCoimisinéir um an Margadh Inmheánach maidir le rialáil ar bhaincéireacht agus ar na margai urrús. Tá Michael ag obair mar chomhairleoir faoi láthair ar raon saincheistanna maidir le seirbhísí airgeadais.

11 Philip Nugent

Ceapadh ar an mBord: I mí Aibreáin 2008 i dtosach agus athcheapadh i mí Feabhra 2012 mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin (ex-officio).

Ballraíocht ar choistí: Coistí Airgeadais agus um Luach Saothair. Ina chomhalta den Choiste Idirchaidrimh idir an GAT/ Údarais Áitiúla freisin.

Taithí gairme: Is Príomhoifigeach é sa Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil, agus tá sé freagrach as Rialáil an Mhargaidh ar Cíos agus CTCanna.

Éirí As: D'éirigh Philip as an 1 Aibreán 2016, nuair a ghluais sé ar aghaidh chuig dualgais oifigiúla eile.

12 Mary Lee Rhodes

Ceapadh ar an mBord: Márta 2012 mar Chomhalta Boird neamh-fheidhmiúcháin (ex-officio).

Ballraíocht ar choistí: Coiste Airgeadais. Ina chomhalta den Choiste Idirchaidrimh idir an GAT/ Údarais Áitiúla freisin.

Taithí gairme: Is Ollamh Cúnta le Bainistíocht Phoiblí i gColáiste na Tríonóide Baile Átha Cliath. Dírionn a cuid taighde ar chórais bainistíochta poiblí chasta agus ar an dinimic a bhaineann le feidhmíocht. Tá sí ina ball den Choiste Rialála Eatrachach freisin, a bhfuil sé de chúram air an cód rialála deonach a chur i bhfeidhm d'earnáil na CTCanna agus ullmhú le taighde agus bainistíocht san earnáil neamhbhrabúis agus tá taithí aici ar bhainistíocht oibríochtaí agus teicneolaíocht baincéireachta ó JP Morgan, agus mar anailís eacnamaíoch leis an Roinn Talmhaíochta sna Stáit Aontaithe.

Pleanáil

Imeachtaí Dearfacha

Buaiteoir Ghradam na gCuntas Foilsithe

I mí na Samhna 2015, roghnaíodh Tuarascáil bhliantúil 2014 na GAT as measc 25 iomaitheoir sa bhabhta ceannais, mar bhuaiteoir ghradam foriomlán na 'Brandála, Cumarsáide agus Margaíochta' ag Cumann Cuntasóirí Cairte Laighean ag Gradaim na gCuntas Foilsithe dá gcuid.

Bhí an GAT ina iomaitheoir sa bhabhta ceannais ocht n-uaire roimhe seo in earnáil na gcomhlachtaí móra neamhbhrabúsacha agus na gcarthanachtaí. Moladh mór ab ea an gradam mór le rá seo dár dtiomantas don dea-rialachas corparáideach agus táimid ag súil go mór le bheith ag cur leis an rath seo sna blianta amach romhainn.

Le feiceáil sa phictiúr thuas tá Barry O'Leary, Príomhfheidhmeannach na GAT, ag glacadh leis an ngradam ó Garrett McCarthy, Cathaoirleach Chumann Chuntasóirí Cairte Laighean na hÉireann (ar chlé) agus Deirdre Somers, Príomhfheidhmeannach Stoomhalartán na hÉireann

Áis iasachta Bhanc Forbartha Chomhairle na hEorpa

Tar éis don Chomhaontú ar luach €150 milliún a bheith gcurtha i gcrích í mí Eanáir 2015 maidir le hÁis an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta (BEI), rinne Banc Forbartha Chomhairle na hEorpa (BCE) teagmháil leis an GAT d'fhonn comhaontú cosúil leis sin a chur i gcrích. Lorg agus fuair an GAT ceadú i bprionsabal ó na Ranna Airgeadais agus Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil, chun iarratas a dhéanamh ar an dara áis ar luach €150 milliún agus, tar éis anailíse agus athbhreithnithe mionsonraithe ón BCE, cheadaigh a Chomhairle Riaracháin an Áis.

Faoi théarmaí an Chomhaontaithe atá beartaithe, maoineoidh an BCE 50% ar a mhéad de chostas iomlán an tionscadail don GAT agus tá sé i gceist go n-úsáidfear an Áis chun an áis ón BEI atá ann cheana féin a chomhlánú.

Iasachtaí Chatagóir 2 d'Iasachtaithe Deimhnithe

Tá thart faoi 60 comhlacht tithíochta ceadaithe ar Leibhéal 2 ann faoi láthair, a bhfuil 49 díobh tar éis an Cód Rialála Deonach a shíniú. Sainmhínítear CTCanna ar Leibhéal 2 mar na comhlachtaí sin a bhfuil idir 50 agus 300 aonad faoi bhainistiú acu. Chun forbairt ó na comhlachtaí seo a spreagadh agus mar chuid d'íarrachtaí leanúnacha na GAT le táirgí nuálacha a thairiscint chun soláthar na tithíochta sóisialta a chumasú, thugamar táirge nua isteach, i mí na Nollag 2015, a bhí dírithe ar na CTCanna meánmhéide sin amháin.

Leis an táirge seo a thairgtear d'iasachtaithe 'Chatagóir 2', cuirtear ar chumas comhlachtaí dá leithéid leas a bhaint as an méid seo a leanas:

- suas le €1.5 milliún ar a mhéad a tharraingt síos do thionscadail éadála;
- ní bhíonn ar iarratasóirí dul faoin bpróiseas athbhreithnithe iomlán do Chomhlachtaí Deimhnithe;
- cumasaítear aga slánúcháin sciobtha d'íarratais le ceadú ar leibhéal Coiste Bainistíochta; agus
- íosmhéid iasachta de €0.25 milliún infheidhmithe do gach iarratas.

Tá go leor aiseolais fhabhraigh faighte don Áis ó CTCanna ar Leibhéal 2, agus táthar ag súil leis go nginfidh sé spéis nach beag i rith na bliana amach romhainn.

Straitéis

Is é ról na GAT éascú agus tacú le seachadadh rathúil na Tithíochta Sóisialta in Éirinn. Chun an ról sin a chomhlíonadh go héifeachtach, tá **GAT 2020** á ullmhú ag an GAT - straitéis lena dtacófar agus lena gcomhlánófar *Straitéis Tithíochta Sóisialta 2020* an rialtais. De bharr oibre a rinneadh le GAT 2020 a fhorbairt, táthar tar éis ceithre cholún straitéiseacha a aithint a bheidh lárnach san obair le **GAT 2020** a sheachadadh. Tá sé i gceist go seachadófar na colúin seo in imeacht cúig bliana trí thionscnaimh straitéiseacha, le gníomhartha gaolmhara dá dtabharfar tús áite. Tá na colúin aonair dírithe ar na réimsí seo a leanas:

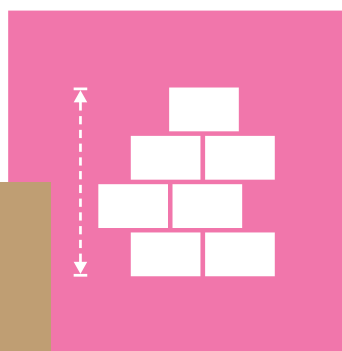
Colún 1 Custaiméirí & Iomaitheoirí

Colún 2 Páirtithe Leasmhara Buntábhachtacha

Colún 3 Idirspleáchas Eagraíochtúil

Colún 4 Cumas Inmheánach

Cáipéis oibre is ea an Straitéis is déanaí, atá faoi athbhreithniú ag an mBord. Táthar ag súil leis go mbeidh an straitéis nua tugtha chun críche ag an GAT faoi lár 2016, tar éis comhairliúcháin le páirtithe leasmhara na Roinne.

Forbairtí Tithíochta

Réamhrá

Tá an GAT in áit ar leith chun an maoiniúchán a sholáthar a bhíonn riachtanach d'fhorbairt tithíochta sóisialta, ar rátaí atá i bhfad chun cinn sa mhargadh.

Táimid oscailte le haghaidh gnó agus, in 2015, sholáthair GAT airgeadas i gcomhair €34 milliún de thionscadail tithíochta in 2015, a bhí comhdhéanta d'airgeadas éadála, tógála nua agus Cíos in Ionad Morgáiste. Tugann a bhfuil thíos achoimre goirid ar roinnt de na tionscadail seo a maoiníodh i mbliana.

1. Iontaobhas Tithíochta Oaklee

Páirc na Gréine, Achar an Tobair, Baile Átha Cliath 24

Sholáthair Iontaobhas Tithíochta Oaklee 45 teach nua ag Páirc na Gréine, Achar an Tobair, Tamhlacht, Baile Átha Cliath 24 a tugadh ar láimh do thionóntaí i rith mhí Dheireadh Fómhair 2015.

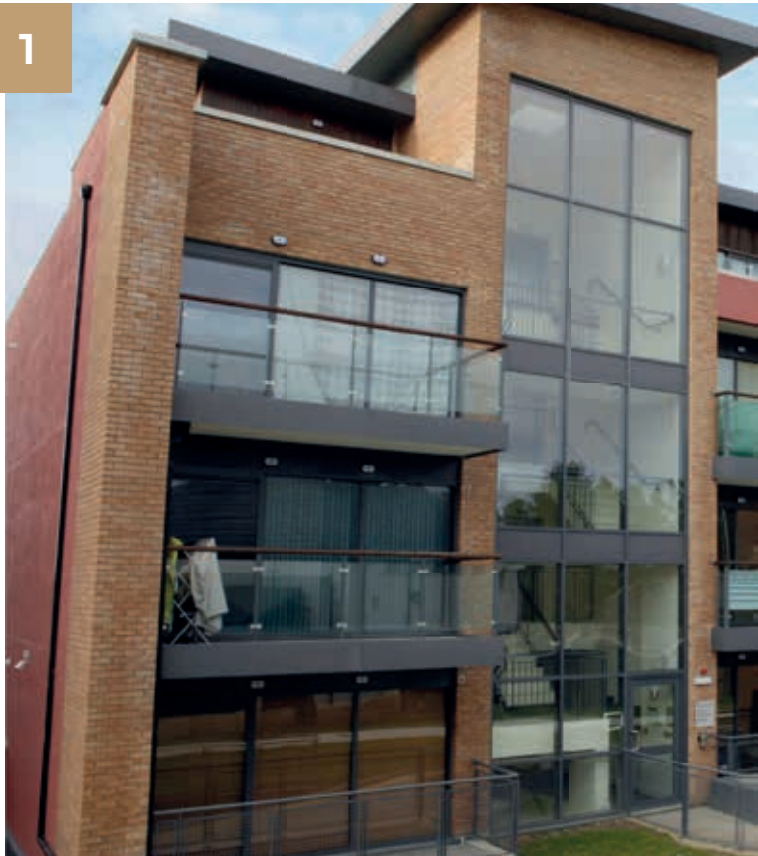
Tá an fhorbairt lonnaithe ar Bhóthar Bhaile an Chócaigh taobh le hIonad Siopadóireachta Achar an Tobair, Scoil Naomh Marcais agus Club CLG Naomh Marcais, agus tá 44 árasán dhá sheomra agus aon árasán aon seomra ann. Tá naisc dhíreacha ag an bhforbairt leis an M50 agus le lár na cathrach, agus tá stad LUAS réasúnta cóngarach don fhorbairt.

Tá gach taitneamhacht áitiúil réasúnta cóngarach agus tá sáráiseanna siopadóireachta ag Ionad Baile na Cearnóige. Tá Oifigí Chomhairle Bhaile Átha Cliath Theas, Amharclann an Civic, staid Shamrock Rovers agus Leabharlann Phoiblí in aice láimhe freisin.

Tá na hárasáin leagtha amach go maith agus achar maith spáis iontu, agus tá 59 méadar cearnach san árasán aon seomra agus idir 66-87 méadar cearnach sna hárasáin dhá sheomra. Tá dé-threoíocht ag na hárasáin ar fad agus teas faoin urlár agus tagann siad le rátáil fhuinnimh B d'fhorhmór na n-aonad.

Bhíothas in ann an tionscadal a dhéanamh trí airgeadas príobháideach ón nGníomhaireacht Airgeadais Tithíochta agus ó Áis Léasúcháin Airleacain Chaipitil (ÁLAC) na RCPRÁ.

1

2

Roimhe

Ina dhiaidh

2. Cumann Tithíochta Clúid

Leitir Burca, Bóthar Bhaile an Mhóinín,
Cnoc na Cathrach, Gaillimh

Cuireadh an scéim seo de 10 maoine i láthair Chumann Tithíochta Clúid sa riocht ina raibh siad an uair sin, i lár 2015. Soláthraíodh tréimhse ama iontach goirid le seilbh a fháil ar na maoine seo. Trí chomhoibriú na GAT, Chomhairle Cathrach na Gaillimhe agus NAMA, bhí seilbh iomlán faighte ag Clúid ar na haonaid faoi Dheireadh Fómhair 2015 agus bhí na hoibreacha uasghrádúcháin curtha i gcrích do na tionóntaí.

Suiteáladh córas téimh feabhsaithe atá éifeachtúil ar fhuinneamh, uasghrádaíodh troscán, deisíodh an córas idirchumarsáide, suiteáladh glais daingne dorais agus tugadh rampaí do chathaoireacha rothaí isteach. Cuireadh péinteáil i gcrích go himheánach agus go seachtrach. Tá na tionóntaí ag Leitir Burca i mbun an phróisis le cumann cónaitheoirí a chruthú le Clúid, agus tar éis labhairt faoin bhfíorbhraintint chomhphobail a bhaineann leis an scéim agus chomh sásta is atá siad mar thionóntaí Chlúid.

2

Thorndale, Baile na Lorgan, Co Mhuineacháin

Chuir Clúid an próiseas ceannachta i gcrích maidir le 9 dteach ardchaighdeán ina raibh 3 sheomra in eastát Thorndale atá lonnaithe in An Bhrí, Baile na Lorgan i gCo. Mhuineacháin. Is iad Murnaghan Brothers Teo a d'fhorbair an tEastát, agus is tógálaí agus forbraitheoir fadbhunaithe atá ann sa Réigiún Thoir Thuaidh. Tá an fhorbairt lonnaithe an-ghar do go leor áiseanna agus taitneamhachtaí a fhreastalóidh ar chónaitheoirí na forbartha.

Tá Ionad Ealaíon & Acmhainní Pobail Bhaile na Lorgan gar do Thorndale, agus soláthraíonn an tIonad áis ilfhreastail do raon leathan gníomhaíochtaí do mhuintir Bhaile na Lorgan agus don cheantar máguaird. Tá fairsinge gníomhaíochtaí spóirt agus áineasa sa bhaile freisin lena n-áirítear club áitiúil CLG, club peile, club gailf agus roinnt gníomhaíochtaí bunaithe ar an uisce. Soláthraíonn Ionad Fiontar Bhaile na Lorgan roinnt áiseanna don phobal áitiúil freisin lena n-áirítear seomraí cruinnithe, Teicneolaíocht Faisnéise agus oiliúint do ghnónna áitiúla.

Is é seo an dara forbairt tithíochta de chuid Clúid i gCo Mhuineacháin agus tá pleananna ag an Eagraíocht tabhairt faoi tuilleadh forbartha sa Chontae agus oibriú i gcomhpháirtíocht le Comhairle Contae Mhuineacháin. Maoinear an scéim trí iasacht bheag rialtais a úsáid, chun gearáil a dhéanamh le hiasacht níos mó a fháil tríd an GAT, a sholáthair airgeadas fadtéarmach ar rátaí an-bhunáisteach, agus tá tacaíocht ghníomhach na GAT fíorchriticiúil do chlár forbartha Chlúid.

2

Forbairtí Tithíochta (ar lean)

3. Cumann Tithíocht Túath Teo

Fuair Cumann Tithíochta Túath seilbh ar 33 teach nua sóisialta i dtrí áit i gContae Chorcaí, Chiarraí, agus Bhaile Átha Cliath. Tá seilbh faighte ar gach teach trí airgeadas príobháideach a soláthraíodh tríd an GAT agus trí mhaoiniúchán ÁLAC tríd an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil.

3a. Old Course, Mala, Co. Chorcaí

Fuarthas seilbh ar 14 teach in Old Course, Mala. Eastát neamhchríochnaithe a bhí ann agus d'oibrigh Túath i gcomhpháirtíocht le NAMA, an Glacadóir agus Comhairle Contae Chorcaí lena chinntiú gur cuireadh na hoibreacha réitigh ar fad ar an láthair i gcrích agus gur críochnaíodh an taobh istigh de na tithe ar fad. Tá meascán de thithe, árasáin agus árasáin dhá urlár sa Scéim, agus tá siad leithdháilte ar thionóntaí dár tugadh tús áite as liosta feithimh tithíochta sóisialta Chomhairle Contae Chorcaí.

3b. Uarán an Tóirín, Cill Orglan, Co. Chiarraí

D'oibrigh Túath go dlúth leis na forbraitheoirí Michael Sheahan agus Sons, chun seilbh a fháil ar 6 theach teaghlaigh le 3 sheomra. Ba iad seo na tithe deiridh a críochnaíodh i bhforbairt Uarán an Tóirín, Cill Orglan, Co. Chiarraí, ina raibh breis is 70, agus cuireadh iad i gcrích de réir caighdeán iontach ard. Déanfar iad a leithdháileadh ar theaghlaigh as liosta feithimh tithíochta sóisialta Chomhairle Contae Chiarraí i mí na Bealtaine 2016. Is ionann an éadail seo agus na chéad aonaid a mbeidh seilbh ag Túath orthu i gCiarraí agus tá súil acu oibriú i gcomhpháirtíocht leis an gComhairle arís sna blianta atá le teacht.

3a

3b

3c. Coill Hampton, Fionnghlas, Baile Átha Cliath 11

Rinne Túath a chaidreamh le Dwyer Nolan Developments a athnuachan chun seilbh a fháil ar 13 theach eile i gCoill Hampton, Fionnghlas. Tá seilbh faighte ar thart faoi 64 teach ó Dwyer Nolan le 12 mhí anuas, agus tá na tithe agus tithe dhá urlár seo leithdháilte ar thionóntaí dár tugadh tús áite as liosta feithimh Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath, chomh maith le tionóntaí comhairle atá á n-aistriú go sealadach óna dtithe i mBaile Munna. Méadaíonn sé seo láithreach an Chumainn laistigh den fhorbairt go dtí 59 teach.

3d

Éadail Tithe Léasaithe i gCill Dara

3d. Cois Bhearú agus Cearnóg Ardrew, Baile Átha Í, Co. Chill Dara

Bhí léas 10 mbliana ag Túath tríd an tionscnamh léasúcháin príobháideach le Paddy Raggett Homes le haghaidh 10 teach i gCois Bhearú, Baile Átha Í. Thángthas ar chomhaontú go bhfeidhmeodh an Cumann a rogha le ceannach a dhéanamh, agus fuarthas seilbh ar na tithe ar fad ón uair sin trí airgeadas príobháideach tríd an GAT agus trí mhaoiniúchán ÁLAC tríd an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil. Leithdháileadh gach teach ar dhaoine as liosta feithimh Chomhairle Contae Chill Dara agus tá tionacht na dtionóntaí seo níos daingne anois.

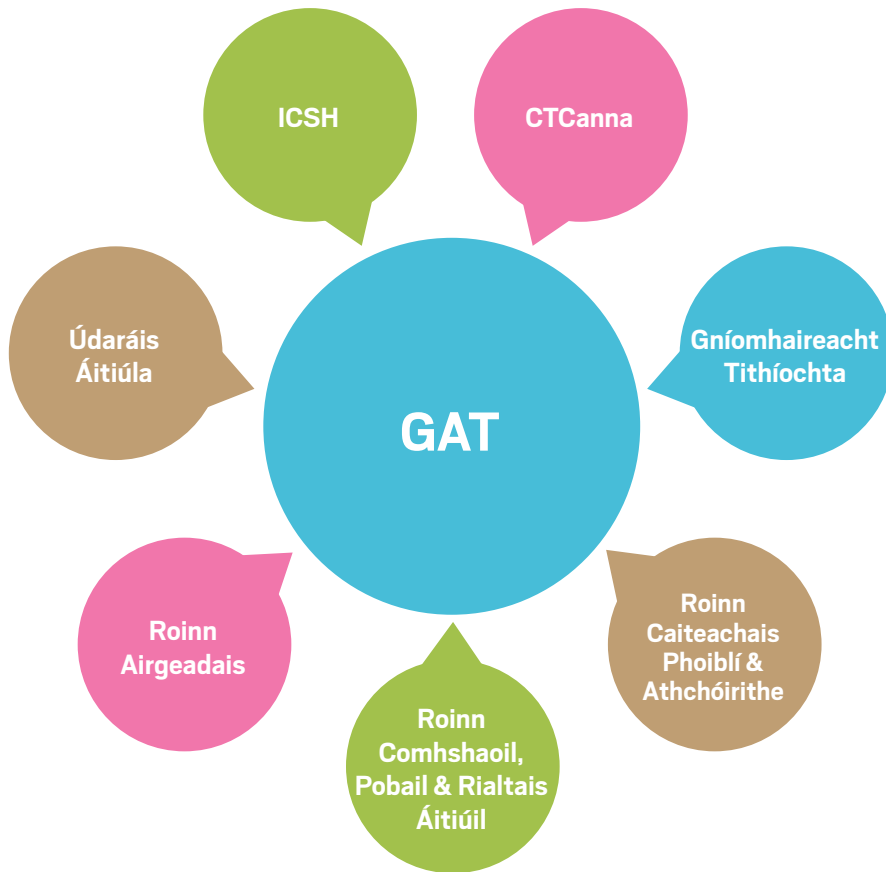

Airgead

A hand in a dark sleeve holds a large, blank white sheet of paper against a light-colored wooden wall. The paper is slightly wrinkled and has a dark blue strip at the top. The background is out of focus, showing more of the wooden wall and a blurred figure of a person in the foreground.

as

Seirbhís Ardchaighdeáin do Chustaiméirí

Caidrimh

Baineann tábhacht fíorard le sár-Sheirbhís Ardchaighdeáin do Chustaiméirí ('SAC') a sheachadadh don GAT. Tá caidrimh chriticiúla ag an GAT le páirtithe leasmhara i roinnt chatagóirí difriúla: údaráis áitiúla, comhlachtaí tithíochta ceadaithe, páirtithe leasmhara Rannacha, agus comhlachtaí eile laistigh den ghrúpa tithíochta níos leithne.

Sonraíodh roinnt tionscnamh straitéiseacha maidir le Seirbhís do Chustaiméirí agus Straitéis 2020 na GAT á forbairt, go háirithe caidrimh láidre le húdaráis áitiúla ionadaíocha agus CTCanna a shonrú agus a chothú, chun a gcuid riachtanas agus dúshlán a thuiscint go hiomlán. Beidh eagrú seisiún rialta

le faisnéis a bhailiú i gceist leis seo, idir ionadaithe na GAT agus príomhbhaill fóirne ó Údaráis Áitiúla agus ó CTCanna, rannpháirtíocht ar Ghrúpaí Airgeadais agus Tithíochta, chomh maith le margadh na CTCanna a fhorbairt le struchtúir agus táirgí iomchuí.

Mar aon leis sin, sonróidh an GAT cur chuigeanna chun cur ar chumas na GAT idirghníomhú níos éifeachtaí agus muid ag cabhrú lenár gcustaiméirí agus lenár bPáirtithe Rannacha le soiléire a fháil maidir lenár dtáirgí agus le creat cumarsáide a fhorbairt chun ár gcustaiméirí agus Ranna Rialtais a uasdátú go rialta.

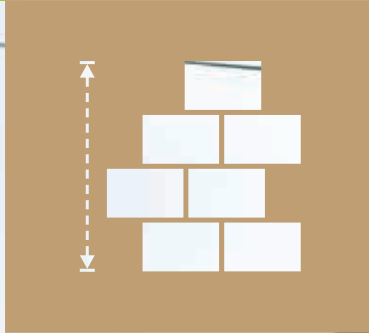
Tionscnamh	Cur Síos Air
Rannpháirtíocht i gcrúinnithe na gCeannasaithe Airgeadais	Ó thaobh chaidreamh na GAT le húdaráis áitiúla, freastalaíonn an GAT ar chruinnithe de Cheannasaithe Airgeadais, mar a gcuirtear ábhar i láthair go rialta maidir le raon leathan saincheisteanna gaolmhara a bhaineann leis an GAT agus leis na hÚdaráis Áitiúla araon. De bharr a rannpháirtíochta ag na cruinnithe seo, soláthraítear fóram don GAT freisin le dearcaí na n-údarás áitiúil a fháil maidir leis na saincheisteanna éagsula a thagann chun cinn ó am go chéile. Leanfar ar aghaidh leis an obair seo agus leathnófar é amach anseo.
Ionadaíocht ar an mBord	Déanann Bainisteoir Contae agus ionadaí tofa ionadaíocht ar an mBord de ghnáth ar ár bpríomhchustaiméirí, na húdaráis áitiúla.
Faisnéis leictreonach	Eisítear gach eolas ar ríomhphost anois chuig oifigigh airgeadais agus tithíochta. Eisítear páipéir le haghaidh cruinnithe Boird agus Coistí go leictreonach freisin.
Cláir na gceardlann réigiúnach	Reáchtáiltear ceardlanna réigiúnacha ó am go chéile i gcomhar le húdaráis áitiúla, chun oiliúint a chur ar bhaill foirne na n-údarás áitiúil maidir le córas iasachtaí ar-líne na GAT a úsáid. Tá sraith de cheardlanna réigiúnacha pleanáilte i rith 2016 chun éascú leis an GAT a Córas athfhorbartha Bainistíochta Iasachtaí agus Cistíochta (LTMS) a rolladh amach.
Bogearraí a Cheannach	Cheannaigh an GAT Bogearraí Brixx i rith 2015 go n-úsáidfí custaiméirí CTCanna iad. Éascóidh seo le scileanna pleanála airgeadais ag custaiméirí agus cabhróidh sé leo faisnéis a chur isteach le haghaidh measúnachtaí ar chreidiúnacht agus le hiarratais ar mhaoiniúchán a tharraingt síos.
Cruinnithe le CTCanna	Reáchtáil an GAT roinnt cruinnithe duine-le-duine freisin chun cabhrú le custaiméirí reatha ó CTCanna agus ionadaíthe ó CTCanna a d'fhéadfadh a bheith ina gcustaiméirí agus chun saincheisteanna arbh éigean a shoiléiriú a phlé.
Tuairisceoireacht don Rialtas Lárnach	Tá modúl forbartha ag an GAT ar a suíomh idirlín lena gcumasaítear d'údarás áitiúla réamh-mheastacháin iarbhír maidir leis an tréimhse reatha a fháil chomh maith le réamh-mheastacháin iasachtaí ar feadh 3 bliana a fháil maidir le haisíocaíochtaí príomhshuime agus úis chun críocha tuairisceoireachta don Rialtas Lárnach. Soláthraíonn an GAT faisnéis staitistiúil ráithiúil ón bPríomh-Oifig Staidrimh don Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil.
Cód Iompraíochta don Fhoireann	Soláthraítear treoir i gCód Iompraíochta do Phearsanra na GAT don fhoireann maidir le bheith ag déileáil lenár gcustaiméirí. Clúdaíonn sé comhfhreagras scríofa, daoine a bhuailteann isteach san oifig agus glaonna gutháin. Foráiltear leis an gCód Iompraíochta do Phearsanra go gcaithfear comhfhreagras a admháil mura féidir freagra a sheoladh (más gá) faoi cheann seachtaine. Mura féidir moill ar fhreagairt a sheachaint, tugtar de chomhairle don fhoireann go mbíonn sé inmhianaithe freagairt eatramhach a sheoladh.

Comhaontú maidir le Leibhéal Seirbhíse le RCPRÁ

Foráiltear leis an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit gur chóir go mbeadh Comhaontú maidir le Leibhéal Seirbhíse i bhfeidhm lena mháthair-Roinn ag aon chomhlacht Stáit a bhfuil lámh acu sa soláthar seirbhíse.

Cinntítear comhleanúnachas maidir le beartais phoiblí i ndáil le tithíocht agus na tionscnaimh airgeadais ghaolmhara a chomhordú, trí gach ceann a bheith faoi smacht an Aire Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil (RCPRÁ). Cinntíonn áit na GAT faoi scáth RCPRÁ go mbíonn a cuid seirbhísí éifeachtúil agus go dtacaíonn siad go hiomlán le beartais an Rialtais.

Tá Comhaontú maidir le Leibhéal Seirbhíse i bhfeidhm ag an GAT leis an RCPRÁ ó 2014, agus déanann an dá pháirtí athbhreithniú agus uasdátú go bliantúil air, le faomhadh ó Bhord na GAT. Comhlíonadh na cuspóirí ar fad a sonraíodh sa Chomhaontú i gcomhair 2015. Éilítear leis an CLS gur chóir go reáchtálfaí cruinnithe idir an GAT agus an RCPRÁ ar bhonn ráithiúil ar a laghad.

AgTógá

Teicneolaíocht Faisnéise

Spleáchas ar Theicneolaíocht Faisnéise

Gan ach a chómhaith de 11 bhall foirne ag obair go lánaimseartha, is iad ag bainistiú leabhar iasachtaí ar luach €3.7 billiún agus thart faoi 7,000 iasacht amuigh faoi láthair, braitheann an GAT go mór ar úsáid a bhaint as teicneolaíocht faisnéise chun éascú le húsáid níos éifeachtúlai a bhaint as a cuid acmhainní agus lena cuid seirbhísí a sheachadadh go héifeachtach.

Féachann an GAT leis an oiread seirbhísí a sholáthraíonn sé a bheith ar fáil ar an idirlíon agus is féidir, rud a sholáthraíonn seirbhís níos fearr do chustaiméirí, a fheabhsaíonn inrochtaineacht na sonraí agus a laghdaíonn costais d'úsáideoirí seirbhíse. Soláthraíonn an GAT bealach le teacht ar a cuid sonraí trína tairseach idirlín. Cuireann sé sin ar chumas custaiméirí agus ar pháirtithe leasmhara eile tascanna a dhéanamh ar bhealach níos éifeachtúla. Tá an GAT tar éis na córais leictreonacha is iomchuí, is iontaofa agus is lánpháirtithe a thabhairt isteach chur cun lena cumas an méid lena mbíonn custaiméirí agus páirtithe leasmhara ag súil, a chomhlíonadh. Is féidir le cliaint teacht ar sheirbhísí ar an bpointe ón iomaí áit agus ar am ar bith den lá trí shuíomh idirlín na GAT.

LABS a Athfhorbairt – Córas Bainistíochta Iasachtaí agus Cistíochta GAT (LTMS)

Tá córas ag an GAT faoi láthair le haghaidh iarratas ar iasachtaí, billeála agus cistíochta (LABS) ar uirlis bhunriachtanach dá gnó é. Éascaíonn sé seo le sruth oibre ar-líne a bhaineann le baill foirne na GAT agus úsáideoirí seachtracha – údarais áitiúla agus an Roinn Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúla go príomha – agus soláthraíonn sé roghanna cuimsitheacha tuairisceoireachta agus fiosrúcháin do phearsana na GAT.

Soláthraíonn feidhmchlár LABS an fheidhmiúlacht don GAT atá riachtanach le hiarratais ar iasachtaí agus cúrsaí billeála a phróiseáil. Cé go raibh an GAT sásta le feidhmiúlacht an chórais LABS atá aici faoi láthair, fágann an fhíríc gur dearadh é thart faoi 15 bliain ó shin gur moladh gur stuama an córas a uasghrádú/a athfhorbairt agus teicneolaíocht nua-aimseartha a úsáid a bheadh, oiread agus is féidir, oiriúnach d'fhorbairt ar bith a thiofadh ar chúrsaí amach anseo.

Tiocfaidh córas nua in ionad an chórais seo go luath - Córas Bainistíochta Iasachtaí agus Cistíochta GAT (LTMS). Cuirfidh an córas nua ar chumas na GAT tairbhe a bhaint as ardán teicneolaíochta nua-aimseartha i réimsí amháil slándáil, comhéadan leis an úsáideoir, agus rochtain ar fhaisnéis agus a haisghabháil. Tá an athfhorbairt beagnach críochnaithe, tar éis 12 mhí a ndearnadh forbairt agus tástáil shuntasach lena linn. Tá an Córas á thástáil faoi láthair ag grúpa a roghnaíodh as measc údarais áitiúla, agus é i gceist go mbeidh sé i bhfeidhm agus 'beo' i mí na Bealtaine 2016. Baineann an córas úsáid as trasbhrabhsálaí (MS Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome, agus Apple Safari) ar comhéadan coitianta atá ann

d'úsáideoirí a oibríonn ar an idirlíon le haghaidh gach comhchuid den réiteach bogearraí do riarthóirí inmheánach cúloifige agus do pháirtithe leasmhara seachtracha sa RCPRÁ, (lena n-áirítear an tIníúchóir Rialtais Áitiúla, chun teacht ar shonraí faoi iasachtaí údarais áitiúla) in údarais áitiúla agus i gcomhlachtaí tithíochta ceadaithe. Soláthróidh sé seo eispéireas chomhsheasmhach uilíoch don úsáideoir agus soláthróidh sé bealach cianrochtana slán ar an gcóras.

Benefits of LTMS	
1. Cáipéis a uaslódáil	Is féidir cóipeanna leictreonacha de rúin, d'fhógraí, srl. a cheangal le hiarratais ar iasachtaí agus ar fhuascailtí anois.
2. Nótaí nua Cistíochta ar ráta Comhlúthach	Beidh siad ar fáil nuair a scaoilfear an córas nua, ag ligean d'údarais áitiúla cistí barrachais a infheistiú ar feadh téarmaí is faide ná 12 mhí.
3. Suim chaipitil shonraithe	Cumas go n-aisíofar suim chaipitil shonraithe ar iasachtaí aonair i ngach tréimhse
4. Tuairiscí Criostail	Tá roinnt Tuairiscí Criostail cruthaithe d'údarais áitiúla, agus tá sé i gceist go leanthnófar agus go bhfeabhsófar iad seo le himeacht ama, le haiseolas ónár gcustaiméirí.
5. Cumas le teacht ar na modúil iasachtaí & Chistíochta araon trí aon phasfhocal amháin	Is féidir le húsáideoirí teacht ar mhodúil na nIasachtaí agus na Cistíochta araon anois le haon ainm úsáideora agus pasfhocal amháin, rud nárbh fhéidir a dhéanamh leis an gcóras roimhe.
6. Tréimhsí úis amháin	Bíonn tréimhsí úis amháin incheadaithe d'iasachtaí blianachta lena mbaineann frámaí ama sonracha leo d'iasachtaí aonair, m.sh. ús amháin ar feadh 5 bliana, le haisíocaíochtaí blianachta ina dhiaidh sin.
7. Aisíocaíochtaí céatadán den chaipiteal	Aisíocaíochtaí céatadán den chaipiteal a bhíonn le haisíoc ar iasachtaí aonair i ngach tréimhse, m.sh. 70% den aisíocaíocht bhlianachta iomlán, le tiontú ar ais chuig gnáthbhlianachtaí tar éis tréimhse sonraithe.
8. Rannán Cabhrach	Tá rannán cabhrach cuimsitheach cruthaithe le físeáin threoracha chomh maith le comhaid pdf gur féidir súil a thabhairt orthu.

Caomhnú Fuinnimh

Oibríonn an Ghníomhaireacht as 46 Faiche Stiabhna, Baile Átha Cliath 2, mar a bhfuil spás ar urlár amháin ar léas aici. Is le haghaidh soilsiúcháin, téimh/aerchóiriúcháin, agus cumhacht a thabhairt dár ríomhairí is mó a úsáidtear fuinneamh.

In 2015, d'ídigh an Ghníomhaireacht 27.7 MWh d'fhuinneamh, ar leictreachas amháin bhí i gceist leis. Is ionann é seo agus 2.5 MWh de leictreachas á idiú ar an meán ag gach fostaí. Athfhorbraíodh ár n-áitreabh ar léas i rith 2009/2010, agus suiteáladh soilsiú atá éifeachtúil ó thaobh fuinnimh ansin.

- Tá rátáil BER de B1 ag oifigí GAT.
- Déanann an GAT athchúrsáil ar pháipéar & ar chairtchlár, ar threalamh leictreonach, tonóirí printéirí agus fóin shoghluaiste.
- Ceannaíonn agus oibríonn an GAT freastalaithe, ríomhairí pearsanta agus printéirí a bhfuil rátáil fuinnimh acu.
- Úsáideann 90% den fhoireann iompar poiblí don chomaitéireacht, agus téann 10% den fhoireann ar rothar chuig an obair agus abhaile arís, á spreagadh ag infhaighteacht áiseanna cuí sa GAT.
- Spreagtar fostaíthe na GAT le bheith ar an eolas faoi chúrsaí fuinnimh, agus bímid ag féachaint le cinntiú go bhfeidhmítear ár n-oifig ar an mbealach is tíosaí ar fhuinneamh agus is féidir.

Gníomhartha a Rinneadh in 2015

In 2015, thug an Ghníomhaireacht Tithíochta faoi raon tionscnamh lenár bhfeidhmíocht ó thaobh fuinnimh a fheabhsú, lena n-áirítear:

- dhá phrintéir nua atá tíosach ar fhuinneamh a cheannach; agus
- tionscnaimh éagsúla a chur i ngníomh maidir le trealamh a chasadh as (ríomhairí agus soilse).

Gníomhartha ata Beartaithe i gcomhair 2016

Tá sé an-tábhachtach don GAT fuinneamh a chaomhnú. Leanfaimid ar aghaidh le bheith ag féachaint le coigilteas ó thaobh cúrsaí éifeachtúlachta a chomhlíonadh i ngach gné dár ngnó in 2016 agus féachfaimid ar an bhféidearthacht ó thaobh a bheith ag obair le Fuinneamh Inbhuanaithe Éireann chun a dhéanamh amach cén dul chun cinn breise is féidir a dhéanamh.

In 2015 d'fhaomh an Ghníomhaireacht Tithíochta Airgeadais airgeadas iasachtaí chun 550 aonad tithíochta sóisialta a athfheistiú. Tá súil ag an GAT cur leis an rath seo i gcaitheamh na bliana atá romhainn, forbairt táirgí fuinnimh inbhuanaithe eile a bhreithniú agus iad sin a thabhairt isteach sa mhargadh.

Ag Seac

haddadh

Tuairisc na Stiúrthóirí

Cuireann na Stiúrthóirí a dtuairisc agus na Ráitis Airgeadais iniúchta don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2015 i láthair.

Torthaí agus díbhinní

	2015 €'000	2014 €'000
Gnóthachan aitheanta iomlán don bhliain	22,209	12,735
Cistí scairshealbhóirí ag tús na bliana	105,970	93,235
Cistí scairshealbhóirí ag deireadh na bliana	128,179	105,970

Feidhmíocht mhaith is ea é seo agus léirítear leis seo brabúis a gineadh de bharr beartais, a cheadaigh na Stiúrthóirí i leith na gcorrlach, rud a dearadh lena chinntiú go mbeidh dóthain cúchistí ag an GAT chun na costais a sheasamh a mheastar a thiocfaidh de bharr de bharr mímhéaitseálacha idir maoiniúchán treoirnasctha, ar ráta seasta agus rioscaí eile.

Ní mholann na Stiúrthóirí íocaíocht díbhinne i gcomhair 2015 (2014: nialas).

Tá léirmheas ar na rioscaí suntasacha don GAT ó thaobh cúrsaí airgeadais agus ar na bealaí suntasacha atá sí nochtaithe do rioscaí, i leith a cuid sócmhainní, dlíteanas agus ionstraimí airgeadais, leagtha amach in éineacht leis na cuspóirí agus beartais um bainistíocht rioscaí, a úsáideann an GAT i leith na rioscaí sin a bhainistiú, i nóta 21 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais. Tugtar aghaidh i dTuairisc na Stiúrthóirí ar na rioscaí suntasacha ó thaobh cúrsaí gnó a bhfuil an GAT nochtaithe dóibh.

Athbheithniú ar fhorbairt an ghnó

Iasachtaí d'údaráis áitiúla (a ceadaiódh roimh 27 Bealtaine 1986)

Bunaíodh an GAT chun iasachtaí treoirnasctha a eisiúint d'údaráis áitiúla go dtabharfaidís siúd airgead ar iasacht ar bhonn gníomhaireachta do dhaoine aonair. San iomlán, tugadh €403 milliún ar airleacan d'údaráis áitiúla faoin scéim seo agus úsáideadh é chun 15,571 morgáiste a mhaoiniú. Ar 31 Nollaig 2015 ba ionann iasachtaí den sórt sin agus fuilleach €10.28 milliún a bhí gan íoc. Dlítear aon chaillteanas chreidmheasa a d'fhéadfadh teacht chun cinn as siocair na n-iasachtaí sin a chur ar an GAT.

Iasachtaí d'údaráis áitiúla (a ceadaiódh i ndiaidh 27 Bealtaine 1986)

Le héifeacht ó mhí na Bealtaine 1986, bhí an GAT ag eisiúint iasachtaí d'údaráis áitiúla d'fhonn deontais feabhsúcháin a mhaoiniú chomh maith le hiasachtaí in-chomhshóite agus blianachta a bheadh bainteach le hioncam. Faoi Acht na

dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 1992 cuireadh le cumhachtaí na GAT údaráis áitiúla a mhaoiniú le haghaidh aon cheann dá bhfeidhmeanna faoi Achtanna na dTithe. Dá thoradh sin tá iasachtaí eisithe ag an GAT d'údaráis áitiúla chun na Scéimeanna Tithíochta Comhúinéireachta agus Deonacha a mhaoiniú.

Coinníonn an t-údarás áitiúil cuid shuntasach de na cistí sin chun críocha ar nós talamh a cheannach. Tugann na húdaráis áitiúla an fuilleach ar iasacht d'iasachtaí aonair agus do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe. Bíonn na húdaráis áitiúla freagrach as aon chaillteanas a d'fhéadfadh teacht chun cinn i leith na n-iasachtaí sin. I gcomhthéacs:

- gur comhlachtaí reachtúla iad údaráis áitiúla faoin Acht Rialtais Áitiúil 2001 agus achtacháin eile,
- gur ionann a n-ioncaim nó a gcistí agus urrúis ó thaobh íocaíochta dlíte don GAT i ngach suim a bhíonn le híoc ag údaráis áitiúla (faoi mar atá leagtha amach sa chomhaontú idir gach údarás áitiúil agus an GAT),
- gurb é an tAire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil a cheadaíonn gach iasacht a thugtar air airleacan d'údaráis áitiúla;
- tuisceant an Bhoird go dtacaíonn an Rialtas láir le húdaráis áitiúla ina n-oibleagáidí don GAT a chomhlíonadh; agus,
- níor bhain aon chaillteanas mar gheall ar iasachtaí don GAT maidir leis na hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla i ndiaidh 1986,

Is é tuairim an Bhoird nach fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiasachtaí a thugtar ar airleacan d'údaráis áitiúla ar nó i ndiaidh 27 Bealtaine 1986 agus níl aon fhorálacha caillteantais iasachta taifeadta i leith na n-iasachtaí sin.

In 2015, b'ionnann ollmhéid na n-airleacan iasachtaí agus €129 milliún (2014: €153m), b'ionann aisiocaíochtaí is fuascailtí agus €671 milliún (2014: €297m), ag fágáil gur €542 milliún (2014: €144m) don bhliain suim na nglanhuascailtí don bhliain. Áirítear leis an bhfigiúr seo fuascailt iasachtaí a bhain le huisce agus lena bhain luach €412m an 31 Iúil, faoi mar a comhaontaíodh leis an RCPRÁ agus le húdaráis áitiúla. B'ionann iasachtaí den sort sin agus iarmhéideanna €3.65 billiún (2014: €4.18 billiún) a bhí gan íoc.

Féachann an GAT le bheith ag obair leis na húdaráis Áitiúla le struchtúir chuí iasachtaí a fhorbairt dóibh gur fearr a bheidh siad ag teacht le cúinsí airgeadais na n-údarás féin. Maidir leis seo, féadfaidh an GAT téarmaí sínte a sholáthar le haghaidh iasachtaí, tréimhsí leis an ús iarchurtha nó ath-idirbheartaíocht eile a thairiscint de réir mar is cuí. I rith 2015, rinne an GAT ath-idirbheartaíocht i leith €136.1 milliún (2014: €238.9 milliún) d'iasachtaí nár bhain le tithíocht agus rinneadh idirbheartaíocht i rith na bliana i leith 2 iasacht a

bhain le tithíocht ar luach iomlán €0.6 milliún (2014: Nialas). Tá an ath-idirbheartaíocht sin tarlaite i gcomhthéacs an €3.65 billiún d'iasachtaí a tugadh air airleacan d'údarais áitiúla faoi mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2015 agus mar sin, is ionann é sin agus thart faoi 3.8% de ghníomhaíochtaí a bheith ina gníomhaíocht ath-idirbheartaíochta in 2015 (2014: 5.7%).

Níor lagaíodh ná níor dí-aithníodh sócmhainní bunaidh na n-iasachtaí de bharr ath-idirbheartaíochta i leith iasachtaí a bhain agus iasachtaí nár bhain le tithíocht, toisc nárbh ionann é agus modhnú suntasach ar théarmaí. Scoireann an GAT de bheith ag meas go bhfuil ath-idirbheartaíocht déanta i leith na n-iasachtaí seo nuair a bheidh bliain amháin, d'aisíocaíochtaí sceidealaithe suas chun dáta, dulta in éag tar éis na hath-idirbheartaíochta. Maidir leis seo, measann an GAT go ndearnadh ath-idirbheartaíocht i leith luach €136.05 milliún d'iasachtaí (2014: €238.99 milliún) in 2015 agus gur aithníodh €1.19 milliún (2014: €2.67 milliún) d'ioncam úis ar na sócmhainní sin.

Mar a bhí cúrsaí ag 31 Nollaig 2015, athraíodh €25.47 milliún (2014: €117.53 milliún) d'iasachtaí éadála talún ar theacht in aibíocht dóibh, ina n-iasachtaí blianachta, a bheadh le hóc ar ais thar thréimhse chomh fada le 30 bliain. Ní raibh aon iasachtaí éadála talún ann a measadh a bheith ina n-iasachtaí a ndearnadh ath-idirbheartaíocht ina leith, mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2015 toisc go bhfuil bliain iomlán amháin d'aisíocaíochtaí sceidealaithe faighte cothrom le dáta againn. B'ionann suim an úis a fabhraíodh ar iasachtaí a athraíodh ar theacht in aibíocht dóibh an 31 Nollaig 2015 agus €0.22 m (2014: €1.18 milliún).

iasachtaí do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe

Faoi alt 17 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha) 2002, cumasaítear an GAT chun iasachtaí a thabhairt do CTCanna go díreach, lena n-áirítear comhlachtaí tithíochta deonacha agus cumainn chomharthithíochta. Faoi Tionscnamh um Léasú Tithíochta Sóisialta, faigheann an RCPRÁ, trí údarais áitiúla, aonaid chuí tithíochta ar leas ó CTCanna, a thugtar ar cíos do thionóntaí tithíochta sóisialta atá ainmnithe ag údarais áitiúla. Ceannaíonn nó tógann CTCanna maoine agus maoineítear sin trí airgeadas i bhfoirm iasachtaí a thiomsaíonn an CTC (ón GAT nó ón Earnáil Phríobháideach). Maoineoidh ioncam, a gheobhaidh na CTCanna ó Chomhaontú Íocaíochta agus Infhaighteachta ('PAA') le húdarás áitiúil ar feadh tréimhse chomh fada le 30 bliain, aisíocaíocht iasacht na GAT.

Bíonn ar CTCanna ar mian leo iasacht a fháil ón GAT measúnú airgeadais ginearálta a sheasamh chun stádas mar Chomhlacht Deimhnithe a fháil. Nuair a dhearbhaítear an stádas sin, agus nuair atá máistir-chomhaontú sínithe, is ansin amháin is feidir leo cur isteach ar airleacain iasachtaí a ndéantar a mheasúnú go neamhspleách ina dhiaidh. Mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2015, fuarthas aon iarratas is tríocha (2014: fiche a seacht) ar stádas mar Chomhlacht Deimhnithe ó CTCanna. Déirigh le dhá CTC

déag (2014: naoi gcinn) agus níor éirigh le seacht gcomhlacht tithíochta ceadaithe déag, agus tá dhá cheann díobh siúd fós ag leanúint ar aghaidh leis an bpróiseas go n-éireoidh le hiarratas uathu. Tá liosta de CTCanna ceadaithe le fáil thíos:

1. Cumann Tithíochta Dheonach Circle
2. Cumann Tithíochta Clanmil Ireland
3. Cumann Tithíochta Clúid
4. Comharchumann Tithíochta Éireann
5. Cumann Tithíochta Focus
6. Fold Ireland
7. Housing Association for Integrated Living (HAIL)
8. Cumann Tithíochta Oaklee Teoranta
9. Cumann Tithíochta Respond!
10. Iontaobhas Uíbh Eachach
11. Cumann Tithíochta Deonach Thinteán-Cheatharlach
12. Cumann Tithíochta Túath

Tá 110 iarratas ar iasachtaí (2014: 44) lena mbaineann luach €183.2 milliún san iomlán (2014: €62.7 milliún), ceadaithe ag Coiste Creidmheasa na GAT, mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2015, agus tá €69.83 milliún den tsuim sin tugtha ar airleacan (2014: €36.1 milliún). Táthar ag súil leis go leanfaidh an fás ar aghaidh in 2016 ó thaobh leibhéal na n-iasachtaí sa réimse seo. Leanann an GAT ar aghaidh le bheith ag idirghníomhú go minic le CTCanna le sraith na dtáirgí a bhíonn á dtáirgeadh againn a fhorbairt agus a mhionathrú chun feabhais.

Gnóthas Leantach

Is ar bhonn an ghnóthais leantaigh a rinneadh na Ráitis Airgeadais a ullmhú. Agus measúnú á dhéanamh ar chumas na GAT leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach, chuir Bord na Stiúrthóirí san áireamh na rioscaí suntasacha agus éiginnteachtaí a théann i bhfeidhm ar an nGníomhaireacht faoi láthair. Sa chuid maidir le Bainistíocht Rioscaí thíos agus sa chuid ar 'Rochtain ar Mhaoiniú agus Gnóthas Leantach' laistigh den chuid ar Bhonn Ullmhúcháin den Ráiteas faoi bheartais chuntaisaíochta, liostaítear gníomhaíochtaí gnó na GAT agus cuirtear san áireamh na rioscaí agus éiginnteachtaí suntasacha a théann i bhfeidhm ar an nGníomhaireacht faoi láthair. Anuas air sin, tugtar cuntas mionsonraithe i nóta 21 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais, ar rioscaí airgeadais na GAT, a haidhmeanna bainistíochta; mionsonraí faoina hionstraimí airgeadais agus gníomhaíochtaí fálaite; agus a nochtadh do rioscaí creidmheasa, rioscaí leachtachta agus rioscaí margaidh. Cuirtear an mheasúnacht ar ghnóthas leantach i láthair ar leathanach 45.

Tuairisc na Stiúrthóirí (ar lean)

Bainistíocht Rioscaí

Bíonn an Bord freagrach as córas bainistíochta rioscaí agus rialaithe inmheánaigh na GAT, rud a dearadh chun bainistiú, seachas díothú ar fad, a dhéanamh ar an riosca go dteipfear ar iarrachtaí le cuspóirí gnó a chomhlíonadh, agus ní féidir leis an gcóras seo ach dearbhú réasúnach agus ní dearbhú absalóideach a sholáthar i gcoinne míráitis nó caillteanais ábhartha.

Tá an fhreagracht as monatóireacht leanúnach ar éifeachtacht an chórais seo tarmilgthe ag an mBord chuig an gCoiste Iniúchóireachta. Leagtar mionsonraí amach i ndáil le hobair an Choiste Iniúchóireachta maidir leis seo i dTuairisc an Choiste Iniúchóireachta ar leathanaigh 38 go 43.

Tuairiscíonn an Príomhfheidhmeannach don Bhord thar cheann na Bainisteoireachta freisin maidir le hathruithe suntasacha sa timpeallacht ghnó agus sa timpeallacht sheachtrach, a théann i bhfeidhm ar rioscaí. Is mír sheasta cúrsaí rioscaí ar chlár oibre gach cruinniú Boird. Sa chás go n-aithnítear réimsí infheabhsaithe sa chóras, breithníonn an Bord na moltaí arna ndéanamh ag mBainisteoireacht agus ag an gCoiste Iniúchóireachta.

Stiúrthóirí

Tá na Stiúrthóirí tar éis na príomhríosaí agus neamhchinnteachtaí a théann i bhfeidhm ar an nGníomhaireacht a mheas. Maidir leis seo, tá na Stiúrthóirí tagtha ar an gconclúid go bhféadfadh an GAT a bheith nochtaithe do rioscaí ó thaobh cúrsaí creidmheasa, leachtachta agus ón margadh mar gheall ar an úsáid a bhaineann sí as ionstaimí airgeadais le haghaidh cineálacha áirithe iasachtaí. Tá cuspóirí, beartais agus nósanna imeachta na GAT maidir leis na rioscaí seo a thomhas agus bhainistiú leagtha amach thuas agus i Nóta 21 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais.

Níl aon leasanna i scaireanna nó i mbintíúir na GAT ag na Stiúrthóirí nó ag an Rúnaí.

Conarthaí

Ní raibh aon chonradh ná socrú leis an GAT i rith na bliana a raibh leas ábhartha ag Stiúrthóir de chuid na GAT i ndáil le gnó na GAT.

Imeachtaí i ndiaidh an chláir chomhardaithe

Níor tharla aon imeachtaí ó dheireadh na bliana a d'fhágadh go gcaithfí na Ráitis Airgeadais a mhionathrú nó nóta a chur leo.

An tAcht Toghcháin, 1997

Níor thug an GAT aon síntiúis pholaitíochta i rith na bliana.

Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Mhall in Idirbhearta Tráchtála) 2012

Tá dlite ar an GAT ceanglais Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Mhall i leith Idirbhearta Tráchtála), 2012 a chomhlíonadh, rialacháin lenar tugadh éifeacht do Threoir Uimh. 2011/7/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Feabhra 2011 agus dá réamhtheachta, Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Mhall in Idirbhearta Tráchtála), 2002. Taispeánann athbhreithniú a rinneadh ar na híocaíochtaí go léir i rith na bliana dar críoch 31 Nollaig 2013 nach ndearnadh aon íocaíochtaí déanacha i rith 2015 faoin Acht thuas.

Taifid Chuntasaíochta

Is eol do na Stiúrthóirí a gcuid freagrachtaí faoi Ailt 218 go 285 d'Acht na gCuideachtaí 2014 maidir le cibé, dar leo, gur leor taifid chuntasaíochta na GAT go mbeifí in ann na ráitis airgeadais a iniúchadh go réidh agus i gceart agus an bhfuil siad ag comhlíonadh a bhfreagrachta trína chinntiú go mbeidh go leor acmhainní de chuid na cuideachta ar fáil don tasc.

Rialachas Corparáideach

De réir mar a d'éiligh Cód Rialachais Chorporáidigh na Ríochta Aontaithe 2014, a ghlac an GAT go deonach, d'ullmhaigh na Stiúrthóirí Ráiteas Rialachais Chorporáidigh, atá leagtha amach ar leathanaigh 32 go 37 agus ar chuid de Thuairisc na Stiúrthóirí é chun críocha na hIonstraime Reachtúla 450/2009 de chuid Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Treoir 2006/46).

Iniúchóirí

De réir Alt 383(2) d'Acht na gCuideachtaí, 2014, leanfaidh na hiniúchóirí, JPA Brenson Lawlor, Cuntasóirí Cairte, ar aghaidh le bheith in oifig. Molfar rún le húdará a thabhairt do na Stiúrthóirí a luach saothair a dhéanamh amach, ag an Ollchruinniú Ginearálta.

Príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí

Tá na Stiúrthóirí tar éis na príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí a théann i bhfeidhm ar an GAT a mheas. Maidir leis seo, tá na Stiúrthóirí tagtha ar an gconclúid go bhféadfadh an GAT a bheith nochtaithe do rioscaí ó thaobh cúrsaí creidmheasa, leachtachta agus ón margadh, go príomha, mar gheall ar an úsáid a bhaineann sí as ionstaimí airgeadais. Tá cuspoirí, beartais agus nósanna imeachta na GAT maidir leis na rioscaí seo a thomhas agus bhainistiú leagtha amach i Nóta 21 a ghabhann leis na ráitis airgeadais.

Ráiteas faoi Chomhlíonadh

Bíonn na Stiúrthóirí freagrach as déanamh cinnte go gcomhlíonfaidh an GAT a cuid oibleagáidí ábhartha (ag comhlíonadh dlí na gcuideachtaí agus dlíthe cánach araon) agus i leith gach ceann de na dtrí ní seo a leanas, dearbhaímid go bhfuil sin déanta.

Dearbhaímid:

- go bhfuil ráiteas ann faoin mbeartas i leith na dlíthe seo a chomhlíonadh;
- gur cuireadh socruithe nó struchtúir chuí i bhfeidhm go ndéanfar cinnte go gcomhlíonfaidh an GAT a cuid oibleagáidí ábhartha; agus
- go ndearnadh athbhreithniú ar shocruithe agus struchtúir dá leithéid i rith na bliana.

Díbhinn

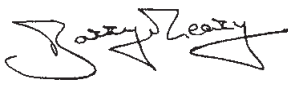
Níl aon díbhinn le fógairt i gcomhair 2015.

Thar cheann an Bhoird,

Michelle Norris
Cathaoirleach an Bhoird

31 Márta 2016

Barry O'Leary
Príomhfheidhmeannach

31 Márta 2016

Ráiteas Rialachais Chorparáidigh

Tá na Stiúrthóirí tiomanta do na caighdeáin is airde rialachais chorparáidigh a choinneáil ar bun agus tacaíonn siad le Cód Rialachais Chorparáidigh na Ríochta Aontaithe 2014 (ar fáil ag www.frc.org.uk), ar tugadh an Comhchód air roimhe seo agus a chomhlíonann an GAT go deonach. Eisíodh an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit, arna fhoilsiú ag an Roinn Airgeadais, i mí Mheitheamh 2009 agus comhlíonann an Ghníomhaireacht an cód sin.

Tugann na Stiúrthóirí ar aird gur eisíodh leagan uasdátaithe de Chód um Rialachas Chorpáideach na Ríochta Aontaithe in 2014, agus go bhfuil éifeacht leis le haghaidh tréimhsí cuntasáiochta a thosaíonn ar nó i ndiaidh Dheireadh Fómhair 2014.

Tuigeanann na Stiúrthóirí go bhfuil feidhm fós leis an gcoincheap ‘comhlíon nó mínigh’ sa Chód uasdátaithe. Rinne an Bord athbhreithniú ar a cuid oibleagáidí le déanaí faoin reachtaíocht nua lena n-áireofar ceanglais bhreise ar an mBord agus ar Choistí Iniúcháireachta maidir le comhsheasmhacht agus oiriúnacht cúrsaí a nochtadh, chomh maith le halt ar leith don Choiste Iniúcháireachta sa tuarascáil bhliantúil. Faoi mar a cheanglaítear air an GAT le Cód Rialachais Chorpáidigh na Ríochta Aontaithe 2014, ar ghlac an GAT uirthi féin go deonach, tá ‘Ráiteas Rialachais Chorpáidigh’ ullmhaithe ag na Stiúrthóirí agus leagtar an Ráiteas seo amach sa chuid seo agus, chun críocha Rialacháin Ionstraim Reachtuil 450/2009 ón gComhphobal Eorpach (Treoir 2006/46) 2009, déanann an Ráiteas seo cuid de Thuairisc na Stiúrthóirí. Tá Cód Rialachais Chorpáidigh na RA 2014 comhlíonta ag an GAT ach amháin maidir le cúrsaí a phléitear sa Ráiteas faoi Chomhlíonadh Rialachais Chorpáidigh.

Cur i bhFeidhm Phrionsabail agus Forálacha Chód Rialachais Chorpáidigh na RA

Míníonn an t-eolas seo a leanas an chaoi a gcuireann an GAT prionsabail agus forálacha Chód Rialachais Chorpáidigh na RA 2014 i bhfeidhm, arna eisiúint ag an Chomhairle Tuairisceoireachta Airgeadais (FRC), Iarscríbhinn Rialachais Chorpáidigh na hÉireann arna eisiúint ag Stocmhaltán na hÉireann agus an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit, arna fhoilsiú ag an Roinn Airgeadais.

Bord na Stiúrthóirí

Déanann an Bord na mórchinntí straitéiseacha, agus coinníonn sé aige féin an rialú lánéifeachtach ach san am céanna tugann sé don bhainistíocht feidhmiúcháin dóthain solúbthachta chun an gnó a reachtáil go héifeachtúil éifeachtach laistigh de fhrámaíocht lárnaithe tuairisceoireachta.

Tá sceideal foirmiúil ábhair a bhaineann leis an GAT agus a treo sa todhchaí coinnithe aige féin ag an mBord le cinntí a dhéanamh ina leith, amhail gnóthachtálacha agus diúscairtí móra, ceapachán agus aistriú Rúnaí na Cuideachta, buiséid caiteachais agus beartais um bainistiú riosca. Tugann gach Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin breithiúnas neamhspleách leis nó léi i leith na ngnóthaí a bpléann an Bord leo, lena n-áirítear na cinn sin a bhaineann le straitéis, feidhmíocht, acmhainní agus caighdeáin iompraíochta. Is féidir le gach comhalta den Bhord teacht ar chomhairle agus ar sheirbhísí Rúnaí na Cuideachta, a bhíonn freagrach as a chinntiú go leantar nósanna imeachta an Bhoird agus go gcomhlíontar na rialacha agus na rialacháin is infheidhme. Bíonn comhairleoirí gairmiúla na GAT ar fáil le haghaidh comhairliúcháin leis na Stiúrthóirí de réir mar is gá. Féadfaidh Stiúrthóirí Aonair comhairle ghairmiúil neamhspleách a ghlacadh, más gá, ar chostas na Gníomhaireachta.

Ar 31 Nollaig 2015, bhí Bord na Stiúrthóirí comhdhéanta d’aon Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin déag agus aon Stiúrthóir Feidhmiúcháin amháin. Ceapann an tAire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil na Stiúrthóirí i gcomhchomhairle leis an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe ar feadh tréimhse nach mó ná cúig bliana, ach amháin sa chás gur cuí leis an Aire Stiúrthóir a athcheapadh ar feadh an darna téarma. Bíonn ról an Chathaoirligh agus ról an Phríomhfheidhmeannaigh scartha ó chéile. Fostaítear an Príomhfheidhmeannach ar bhonn lánaimseartha agus ní bhíonn aon ghnóthaí suntasacha eile ar a chúram. Bíonn gach Stiúrthóir eile, ach amháin an Príomhfheidhmeannach, ina Stiúrthóirí Neamhfheidhmiúcháin neamhspleacha. Tháinig an Bord le chéile seacht n uaire in 2015 agus bíonn sé freagrach as an GAT a bhainistiú i gceart.

Tinreamh ag cruinnithe i rith na bliana dar críoch 31 Nollaig 2015 agus fad seirbhíse ag at 31 Nollaig 2015.

Comhaltaí	Cruinnithe a reáchtáladh in 2015	Tinreamh Stiúrthóirí	Fad Seirbhíse ar an mBord
Michelle Norris (Cathaoirleach neamh-fheidhmiúcháin)	7	7	3.83 bliain
Barry O'Leary (Príomhfheidhmeannach)	7	7	2.33 bliain
Colm Brophy (Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin)	7	5	3.75 bliain
Padraic Cafferty (Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin)	7	7	3.75 bliain
John Hogan (Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin)	7	6	3.83 bliain
Gerry Leahy (Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin)	7	5	3.67 bliain
Jackie Maguire (Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin)	7	5	13.75 bliain*
James Miley (Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin)	7	5	3.67 bliain
Michelle Murphy (Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin)	7	6	3.67 bliain
Michael Murray (Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin)	7	6	3.75 bliain
Philip Nugent (Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin)	7	6	7.67 bliain
Mary Lee Rhodes (Stiúrthóir neamh-fheidhmiúcháin)	7	4	3.75 bliain

* Féach ar an Ráiteas faoi Chomhlíonadh Rialachais Chorporáidigh ar leathanach 36.

Tá Bord na GAT comhdhéanta de dhaoine aonair a thugann raon leathan agus fairsinge taithí do ghníomhaíochtaí na GAT, agus iad roghnaithe as measc saineolaithe i réimsí amhail beartas tithíochta, luacháil tithíochta, na Ranna Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil agus Airgeadais, agus ba cheart go gcumasóidís don GAT aghaidh a thabhairt ar dhúshlán ollmhóra amach anseo.

Luach saothair na Stiúrthóirí

Cinneann an tAire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil leibhéal luach saothair na Stiúrthóirí. Ní bhíonn luach saothair na Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin nasctha le feidhmíocht. Tugann an tábla thíos mionsonraí na dtáillí go léir a íocadh le Stiúrthóirí i rith na bliana.

Comhaltaí	Táillí 2015 €	Táillí 2014 €
Michelle Norris	-	-
Colm Brophy	7,695	7,695
Padraic Cafferty	7,695	7,695
John Hogan	-	-
Gerry Leahy	7,695	7,695
Jackie Maguire	-	-
James Miley	7,695	7,695
Michelle Murphy	7,695	7,695
Michael Murray	7,695	7,695
Philip Nugent	-	-
Mary Lee Rhodes	-	-
Iomlán	46,170	46,170

* Ghearr an Coláiste Ollscoile Baile Átha Cliath suim €2,856 i rith 2015 (2014:€2,591) mar chúiteamh in uaireanta oibre a chaill Michealle Norris mar gheall ar am a chaith sí i mbun a cuid dualgas mar Chathaoirleach ar an GAT in 2015.

Ráiteas faoi Chomhlíonadh Rialachais Chorporáidigh (ar lean)

Tá mionsonraí ar luach saothair an Stiúrthóra Feidhmiúcháin/ an Phríomhfheidhmeannaigh i nóta 9 de na Ráitis Airgeadais. Cúitiódh costais iomlána €6,983 (2014: € 9,137) do Stiúrthóirí i rith 2015, ar chostais taistil agus chothabhála.

Éagsúlacht

Creideann an Bord go bhfuil an éagsúlacht tábhachtach don éifeachtacht agus tá siad tar éis a bheith ag leanúint na díospóireachta ó thaobh inscne, aoise, cultúir, cúlra oideachais agus taithí gairmiúil. Cé nach gcreideann an Bord go bhfuil cuótaí sonracha maidir le critéir cosúil le hinscne cuí agus go gcreideann an Bord gur chóir go dtabharfaí deiseanna ar bhonn fiúntais, creideann an Bord go bhfuil meascán ilghnéitheach de chúlra ó thaobh scileanna, taithí agus eolais tábhachtach, agus tá inscne ina chuid shuntasach den mheascán sin.

Faoi mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2015, bhí ceathrar ban ar an mBord, as measc dhá chomhalta dhéag. Ag breathnú amach ón mBord féin, aithníonn an GAT tábhacht na héagsúlachta lena n-áirítear éagsúlacht ó thaobh inscne agus na sochair a d'fhéadfadh seo a thabhairt don eagraíocht.

Bíonn an Príomhfheidhmeannach agus na fostaithe faoi réir Cóid Iompraíochta agus caithfidh siad gach ceanglas reachtúil a chomhlíonadh, mar atá, an tAcht um Stádas Comhionann (2000), an tAcht um Chomhionannas (2004), an tAcht um Míchumas (2005) Cuid 5 agus an tAcht um an Dlí Sibhialta (Forálacha Ilghnéitheacha) (2008), lena chinntiú go mbeidh an timpeallacht oibre saor ó idirdhealú bunaithe ar bhallraíocht de phobal an Lucht Siúil, ar chine nó ar bhunús eitneach, ar reiligiún nó chreideamh, ar aois, mhíchumas, chlaonadh gnéis nó inscne i ndáil le fostaíocht agus oiliúint cheirde nó gairmoiliúint.

Coistí an Bhoird

Tá struchtúr éifeachtach de choistí ag an mBord chun cabhrú leis a chuid freagrachtaí a chomhlíonadh. Féach ar na téarmaí tagartha do gach coiste boird atá ar fáil ar láithreán gréasáin na GAT, www.hfa.ie.

Coiste Iniúcháireachta

Féach ar Thuairisc an Choiste Iniúcháireachta ar leathanaigh idir 38 go 43.

Coiste um Athbhreithniú ar Fheidhmíocht an Bhoird

Tháinig an Coiste um Athbhreithniú ar Fheidhmíocht an Bhoird le chéile uair amháin i rith na bliana. Bunaíodh an Coiste in 2008, le meastóireacht fhoirmiúil a dhéanamh ar fheidhmíocht an Bhoird agus ar fheidhmíocht a Choistí agus a Stiúrthóirí indibhidiúla. Tuiriscíonn an Coiste seo don Bhord

agus don Chathaoirleach go bliantúil maidir lena chinntí. Malartaítear ról Chathaoirleach an Choiste um Athbhreithniú ar Fheidhmíocht an Bhoird ar bhonn róta idir a chomhaltaí.

Déanann an Coiste athbhreithniú ar fheidhmíocht an Bhoird agus ar fheidhmíocht a Choistí agus déanann breithmheas freisin ar gach comhalta de Bhord na Stiúrthóirí chun a chinntiú go bhfuil a ról agus a gcuspóirí á gcomhlíonadh go leordhóthanach acu. Tugann sé faoi athbhreithniú bliantúil ar neamhspleáchas gach Stiúrthóra freisin, lena n-áirítear na coinbhleachtaí leasa atá acu i ndáiríre, a d'fhéadfadh a bheith acu nó a fheictear a bheith acu agus na ceangail atá orthu ó thaobh ama de. Féach ar an Ráiteas faoi Chomhlíonadh Rialachais Chorporáidigh ar leathanach 36 le haghaidh tuilleadh faisnéise.

Cruinnithe a socraíodh don Choiste um Athbhreithniú ar Fheidhmíocht an Bhoird don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2015

Comhaltaí	Cruinnithe a Reáchtáladh in 2015	Tinreamh Stiúrthóirí
Patrick Cafferty	1	1
John Hogan	1	1
Michelle Murphy	1	1
James Miley	1	1

Coiste Airgeadais

Tá na Stiúrthóirí seo a leanas ina gcomhaltaí den Choiste Airgeadais: Michelle Norris (Cathaoirleach), Barry O'Leary (Príomhfheidhmeannach), John Hogan, Michael Murray, Philip Nugent agus Mary Lee Rhodes.

Cumhachtaítear an Coiste Airgeadais thar cheann na GAT le hairgead a fháil ar iasacht agus a thiomsú agus chun aon áiseanna ceadaithe a chur i ngníomh, a úsáid agus a fheidhmiú. Feidhmíonn an Coiste faoi théarmaí tagartha foirmiúla atá ceadaithe ag na Stiúrthóirí.

Comhaltaí	Cruinnithe a Reáchtáladh in 2015	Tinreamh Stiúrthóirí
Michelle Norris	1	1
John Hogan	1	1
Michael Murray	1	1
Philip Nugent	1	1
Barry O'Leary	1	1
Mary Lee Rhodes	1	1

Coiste um Luach Saothair

Is comhaltaí den Choiste um Luach Saothair na Stiúrthóirí seo a leanas: Michelle Norris (Cathaoirleach), Jackie Maguire agus Philip Nugent.

Fágann Téarmaí Tagartha an Choiste um Luach Saothair go mbíonn sé i dteideal moltaí a dhéanamh i ndáil le luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh lena mbreithniú ag an mBord, faoi réir cheadú a fháil ón Aire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil. Leagtar amach díolaíochtaí i nóta 9 de na Ráiteas Airgeadais de réir cheanglais Alt 155 d'Acht na gCuideachtaí 2014. Níor eascair aon chúinsí i rith 2015 a d'fhág gur ghá cruinniú den Choiste um Luach Saothair a thionól. Féach ar an Ráiteas faoi Chomhlíonadh Rialachais Chorporáidigh le haghaidh tuilleadh faisnéise.

Ráiteas Inmharthanachta

De réir fhoráil C.2.2. d'athbhreithniú 2014 ar Chód Rialachais Chorporáidigh na RA, tá na Stiúrthóirí tar éis measúnacht a dhéanamh ar inmharthanacht na GAT, ag cur a riocht reatha san áireamh chomh maith leis na príomhríoscaí atá roimh an GAT i gcaitheamh na dtrí bliana amach romhainn go dtí 31 Nollaig 2018. Tá na Stiúrthóirí tar éis talamh slán a dhéanamh de gur thréimhse chuí tréimhse ama trí bliana don mheasúnacht bhliantúil mar gheall gurb é sin an phríomhthréimhse fhócais laistigh de phróiseas planála straitéisí na GAT. Déanann an RCPRÁ agus na Stiúrthóirí araon athbhreithniú air Phlean Corparáideach na GAT ar bhonn bliantúil agus cuirtear é faoi thástáil struis maidir le cásanna lena gcuirfí san áireamh na príomhríoscaí agus éiginnteachtaí atá roimh an GAT.

Breithníodh leis an measúnacht feidhmíocht reatha ó thaobh cúrsaí airgeadais, bainistíocht mhaoiniúcháin agus leachtachta na GAT, agus an creat rialachais agus eagrúcháin lena mbainistíonn agus lena bhféachann an GAT, i gcás gur féidir, ríoscaí a mhaolú, faoi mar a chuirtear síos air i Nóta 21. Tugadh faoi agus breithníodh measúnacht ar na príomhríoscaí atá roimh an GAT lena n-áirítear iad sin a théann i bhfeidhm ar na córais oibríochtaí, rialachais agus rialaithe inmheánaigh, agus tá na mionsonraí san áireamh i Nóta 21. Tá na Stiúrthóirí ag súil leis go réasúnach, agus riocht reatha na GAT á chur san áireamh, agus é faoi réir na ríoscaí aitheanta, go leanfaidh an GAT ar aghaidh le bheith i mbun oibríúcháin agus go gcomhlíonfaidh an GAT a cuid dliteanas de réir mar a thagann siad chun cinn i gcaitheamh thréimhse trí bliana na measúnachta.

An Coiste Creidmheasa

Tá Coiste Creidmheasa na GAT comhdhéanta de chomhaltaí Boird agus an Bhainistíocht. Bunaíodh an Coiste sa bhliain 2009 chun ríoscaí creidmheasa a choimeád faoi chuimsiú bheartas an Bhoird, le hathbhreithniú a dhéanamh ar acmhainneacht chreidmheasa CTCanna agus le teorainneacha maidir ríoscaí creidmheasa a cheadú agus a chinntiú go mbíonn an cháipéisíocht ábhartha go léir in ord sula dtéitear ar aghaidh chun airgead dá leithéid a thabhairt ar airleacan do CTCanna. Feidhmíonn an coiste faoi théarmaí tagartha foirmiúla atá ceadaithe ag na Stiúrthóirí.

Cruinnithe a socraíodh don Choiste Creidmheasa don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2015:

Comhaltaí	Cruinnithe a Reáchtáladh in 2015	Tinreamh Stiúrthóirí
Michelle Norris	11	10
Barry O'Leary	11	11
Colm Brophy	4	4
Padraic Cafferty	11	11
Tom Conroy	4	4
Sean Cremen	11	11
Michael Murray	11	9

Le cinntiú gur fhan tromlach de Bhaill Neamhfheidhmiúcháin an Bhoird ar an gCoiste, chomhaontaigh an Bord ballraíocht an Choiste a laghdú go cúigear, tar éis do Colm Brophy éirí as an gCoiste i mí Aibreáin 2015. Dá thoradh sin, d'éirigh Tom Conroy as an gCoiste ar an dáta céanna freisin.

Ionduchtú agus Forbairt Ghairmiúil

Tá próiseas ionduchtaithe ann do Stiúrthóirí nua. Athraíonn a mbíonn i gceist leis idir Stiúrthóirí Feidhmiúcháin agus Stiúrthóirí Neamhfheidhmiúcháin. Maidir leis an dara grúpa, tá an t ionduchtú deartha le Stiúrthóirí Neamhfheidhmiúcháin a chur ar an eolas faoin GAT agus a cuid oibríúcháin, agus cuimsítear soláthar ábhair faisnéise ábhartha, lena n-áirítear mionsonraí de phleananna oibríochtúla agus straitéisí na GAT, mar aon le clár cruinnithe leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus le lucht na Bainistíochta.

Ráiteas faoi Chomhlíonadh Rialachais Chorporáidigh (ar lean)

Caidreamh le páirtithe leasmhara

Coinníonn na Stiúrthóirí agus an Bhainistíocht dialóg leanúnach ar bun le páirtithe leasmhara na GAT maidir le ceisteanna straitéiseacha. Bíonn ceadú ón Aire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil agus/nó ón Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe riachtanach i leith gnóthaí sainithe áirithe agus coinnítear cumarsáid leanúnach ar bun leis na hAirí, trína Ranna, i leith na ngnóthaí sin.

Freagracht agus Iníúcháireacht

Cuntais agus Freagrachtaí Stiúrthóirí

Dar leis na Stiúrthóirí, tá an Tuarascáil Airgeadais Bhliantúil don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2015 ag teacht le Prionsabail Chód Rialachais Chorporáidigh na RA 2014 lena n-éilítear go gcuirfear i láthair ‘measúnú cothrom, comhardaithe agus intuigthe ar riocht agus ar ionchais na Cuideachta’. Tá athbhreithniú déanta ag na Stiúrthóirí ar Thuarascáil Bhliantúil 2015 agus creideann siad go gcuireann sé measúnú cothrom, comhardaithe agus intuigthe i láthair ar riocht agus ionchais na Gníomhaireachta.

Ráiteas faoi Chomhlíonadh Rialachais Chorporáidigh

Is cúis áthais do na Stiúrthóirí a thuairisciú gur shocraigh an GAT Cód Rialachais Chorporáidigh na RA 2014, eisithe ag an gComhairle Tuairisceoireachta Airgeadais, Iarscríbhinn Rialachais Chorporáidigh na hÉireann, arna eisiúint ag Stocmhaltán na hÉireann agus an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit, arna fhoilsiú ag an Roinn Airgeadais, a chomhlíonadh go deonach i rith na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2015, ach amháin i gcás na nithe seo a leanas:

Méid agus struchtúr an Bhoird reatha

Ceapann an tAire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil Stiúrthóirí Neamhfheidhmiúcháin ar feadh tréimhse nach mó ná cúig bliana. Féadfaidh an tAire, tar éis comhairliúcháin leis an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, Príomhoifigeach Feidhmiúcháin a cheapadh, agus dá thoradh, níl forálacha B.2.1 an Chóid infheidhme maidir leis an GAT. Tugann an próiseas ceapacháin seo aghaidh freisin ar riachtanas na GAT déanamh amach cén chaoi a mbreathnaítear ar Stiúrthóir mar dhuine neamhspleách nó mar dhuine nach bhfuil neamhspleách. Ní bheartaítear aon athruithe a dhéanamh ar mhéid nó ar struchtúr an Bhoird agus níltear ag súil le haon athruithe dá leithéid. Tá an Rialtas tar éis socrú nua a thabhairt isteach chun ceapacháin a

dhéanamh ar bhoird agus ar chomhlachtaí Stáit. Agus Bord reatha na GAT á cheapadh, d'iarr an RCPRA ar dhaoine a raibh suim acu ann, iarratas a chur isteach ar a láithreán gréasáin d'fholúntais ar bhoird chomhlachtaí faoina coimirce.

Ní gá d'Airí a bheith teoranta dóibh siúd amháin a léiríonn spéis, ach cinnteoidh siad go mbeidh na cáilíochtaí cuí ag gach duine a cheapfar.

Shocraigh an Rialtas freisin go gceanglófar orthu siúd atá á moladh lena gceapadh mar chathaoirleach ar bhoird Stáit, a bheith ar fáil don Choiste Oireachtais cuí leis an gcur chuige a nglacfaidh siad mar chathaoirleach agus lena ndearcadh, ar an rannchuidiú a tabharfaidh an comhlacht nó an bord atá i gceist amach anseo, a phlé. Tar éis an phlé sin, glacfaidh an tAire nó an Rialtas, de réir mar is cuí, cinneadh leis an nduine ainmnithe a dheimhniú mar chathaoirleach. Chuaigh Michelle Norris i láthair an Choiste Oireachtais um Chomhshaoil, Iompar, Chultúr agus an Ghaeltacht in 2012 chun na críche sin.

Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin Neamhspleách Sinsearach

Breithníodh an cheist ar chóir comhalta sinsearach aitheanta den Bhord, seachas an Cathaoirleach, a ainmniú le go bhféadfaí buairimh a chur faoina b(h)ráid agus i bhfianaise mar a cheapar Stiúrthóirí, an struchtúr scairsheilbhe agus nósanna imeachta reatha an Bhoird, de réir fhoráil A.4.1 den Chód. Thángthas ar an gconclúid nach bhfuil a leithéid oiriúnach agus cúrsaí mar atá, Comhalta Boird Neamhfheidhmiúcháin a ainmniú mar Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin Neamhspleách Sinsearach.

Neamhspleáchas Stiúrthóra Neamhfheidhmiúcháin

Athcheapadh Jackie Maguire ar an mBord in 2012, agus í ceaptha in 2002 i dtosach. Is faide ná naoi mbliana fad a seirbhíse ar an mBord agus foráiltear le Cód Rialachais Chorporáidigh na RA, faoi fhoráil B.1.1, go mbíonn míniú le tabhairt do pháirtithe leasmhara maidir lena neamhspleáchas leanúnach. Measann an Bord nach bhfuil ceist ar bith ann faoi ionracas agus neamhspleáchas Jackie Maguire, Uas. Tá sí neamhspleách ar an GAT ó thaobh cúrsaí airgeadais agus tá tiomantais tráchtála eile nach beag aici. Tá taithí cuimsitheach aici ar an tionscal uathúil ina bhfeidhmíonn an GAT. Bhí a cuid taithí agus peirspictíochta fadtéarmaí ar ghnó na GAT fíorluachmhar don Bhord. Is é dearcadh an Bhoird nach dtagann tréimhse is faide ná naoi mbliana a bheith caite aici ar an mBord salach ar a cuid neamhspleáchais.

Nósanna imeachta le haghaidh toghcháin agus atoghcháin

Ceapann an tAire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil na Stiúrthóirí Neamhfheidhmíocháin agus bíonn siad sa phost ar feadh cibé tréimhse a shonróidh an tAire agus an ceapachán á dhéanamh ach ní ar feadh tréimhse is faide ná cúig bliana, ach amháin sa chás gur cuí leis an Aire Stiúrthóir a athcheapadh don dara téarma, agus dá thoradh sin, níl bhaineann forálacha B.2.1, den Chód le ceapachán Stiúrthóirí na GAT. Níl aon bheartas ann leis an mBord a athnuachan.

Luach Saothair na Stiúrthóirí

Níl aon bheartas um luach saothair ann atá forbraithe go himmheánach, toisc go gcinneann an tAire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil leibhéal luach saothair na Stiúrthóirí Neamh-fheidhmíocháin. Socraítear luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh de réir na dtreoirlínte reatha le aghaidh pá sa tseirbhís phoiblí. Ní bhíonn luach saothair Stiúrthóirí neamhfheidhmíocháin nasctha le feidhmíocht agus nochtáitear thuas é do gach Stiúrthóir Neamhfheidhmíocháin ar leith mar tháillí i Nóta 9 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais. Déanann an Coiste um Luach Saothair moltaí i ndáil le luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh go mbreithneoidh an Bord iad. Níor tionóladh an Coiste um Luach Saothair sa bhliain reatha áfach.

Athbhreithniú Seachtrach ar an meastóireacht ar Fheidhmíocht an Bhoird

Éilítear le Foráil B.6.2 de Chód Rialachais Chorporáidigh na RA gur chóir d'éascaitheoir seachtrach meastóireacht a dhéanamh ar Bhord chuideachtaí FTSE 350 gach trí bliana ar a laghad. Ní mheasann an Ghníomhaireacht go mbaineann an fhoráil seo den Chód lena struchtúr reatha.

Iníúcháireacht inmheánach

Mar gheall ar mhéid na GAT agus ar a bhfuil i gceist léi, níl feidhm na hIníúcháireachta Inmheánaí saor ó fhreagracht oibriúcháin. Tá na Stiúrthóirí sásta áfach go dtugtar leibhéal leordhóthaineach neamhspleáchais d'fheidhm na hiniúcháireachta inmheánaí chun ligean di a cuid dualgas a chomhlíonadh ar bhealach oibiachtúil atá sách neamhspleách.

Nochtadh maidir leis an scéim shochar sainithe do Stiúrthóirí

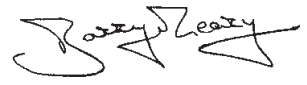
Chomhlíon na Stiúrthóirí na treoirlínte maidir le nochtadh a leagtar amach sa Chód Cleachtais do Chomhlachtaí Stáit, in ionad déanamh de réir Chód Rialachais Chorporáidigh na RA, ina leith seo, mar go meastar gur oiriúnaí iad sin don GAT.

Thar cheann an Bhoird,

Michelle Norris
Cathaoirleach an Bhoird

31 Márta 2016

Barry O'Leary
Príomhfheidhmeannach

31 Márta 2016

Tuairisc an Choiste Iniúcháireachta

Is é cuspóir an Choiste Iniúcháireachta, de réir a théarmaí tagartha, cabhrú leis an mBord lena mhaoirseacht ghinearálta ar thuarisceoireacht airgeadais, rialuithe inmheánacha agus ar fheidhmeanna iniúcháireachta na GAT. Comhlíontar freagrachtaí an Choiste Iniúcháireachta trína chruinnithe agus trí thuiriscí a fháil ón mBainistíocht, ón gCoiste Bainistíochta Rioscaí (ina bhfuil an Príomhfheidhmeannach, an Ceannasaí Cistíochta agus Rúnaí na Cuideachta), comhairleoirí seachtracha agus na hiniúcháirí seachtracha agus inmheánacha. Tá clár oibre ag an gCoiste Iniúcháireachta, de réir a Théarmaí Tagartha, don bhliain lena n-áirítear:

- monatóireacht ar an bpróiseas tuairisceoireachta airgeadais, ar ionracas na ráiteas airgeadais agus ar aon fhógraí foirmiúla a bhaineann le feidhmíocht na GAT ó thaobh cúrsaí airgeadais;
- athbhreithniú a dhéanamh ar bhreitheanna suntasacha maidir leis an tuairisceoireacht airgeadais;
- athbhreithniú a dhéanamh ar aon athruithe a bheartaítear a dhéanamh ar chleachtais rialachais chorpáidigh agus tacaíocht a thabhairt go nglacfaidh an Bord na hathruithe sin;
- monatóireacht a dhéanamh ar iniúcháireacht reachtúil na Ráiteas Airgeadais bliantúil;
- athbhreithniú a dhéanamh ar fheidhmíocht, ar oibiachtúlacht, ar cháilíochtaí agus ar neamhspleáchas an Iniúcháir Seachtraigh;
- moltaí a dhéanamh don Bhord i ndáil le ceapachán an Iniúcháir Seachtraigh, luach saothair is téarmaí fostaíochta na nIniúcháirí a cheadú;
- déileáil le saincheisteanna suntasacha maidir le rialú a tharraingítear anuas de bharr Iniúcháireachta Inmheánaigh nó Seachtraigh;
- monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht shocrúithe na GAT maidir le rioscaí a bhainistiú agus cúrsaí a rialú go himmheánach; agus,
- athbhreithniú a dhéanamh ar chostas cistí agus ar na rátaí úis a ghearrtar dá réir.

Ar aon dul le Foráil C.3.4 de Chód Rialachais Chorpáidigh na RA 2014, caithfidh an Coiste comhairle a thabhairt don Bhord go foirmiúil maidir le cibé acu an bhfuil an Tuarascáil Bhliantúil agus na Cuntais, agus iad á nglacadh le chéile mar aonad iomlán, cothrom, comhardaithe agus intuigthe agus go soláthraíonn siad an fhaisnéis atá riachtanach go ndéanfaidh scairshéalbhóirí measúnacht ar fheidhmíocht na GAT, mar aon lena múnla agus a straitéis gnó.

Déanann an Coiste Bainistíochta Rioscaí maoirseacht ar rioscaí, agus tá an Príomhfheidhmeannach, an Ceannasaí Cistíochta agus an Rialtóir Airgeadais ar an gCoiste sin. Tuairiscíonn an Coiste seo don Choiste Iniúcháireachta agus don Bhord ar bhonn rialta. Rinne an Bord athbhreithniú

bliantúil ar an gCreat-Bheartas Bainistíochta Rioscaí ag a chruinniú i mí Mhárta 2016.

Cruinnithe a socraíodh don Choiste Iniúcháireachta don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2015

Comhaltaí	Cruinnithe a Reáchtáladh in 2015	Tinreamh Stiúrtóirí
Colm Brophy	4	1
Padraic Cafferty	4	4
Gerry Leahy	4	3
Jackie Maguire	4	2
James Miley	4	3
Michelle Murphy	4	4

Freastalaíonn an Príomhfheidhmeannach, an Ceannasaí Cistíochta, agus Rúnaí na Cuideachta agus ionadaithe na nIniúcháirí Seachtracha ar na cruinnithe ach cuireadh a fháil.

Monatóireacht ar Ionracas na Ráiteas Airgeadais lena n-áirítear Breitheanna Suntasacha

Tuairisceoireacht Airgeadais

Faigheann agus measann an Coiste Iniúcháireachta tuairiscí rialta maidir le feidhmíocht airgeadais ón mBainisteoireacht i rith na bliana, agus treoraíonn an Coiste obair an Iniúcháir Inmheánaigh agus faigheann tuairiscí uaidh maidir leis an obair sin. Pléann an Coiste straitéis agus fócas iniúcháireachta an Iniúcháir Seachtraigh freisin. Agus faisnéis ó na gníomhaíochtaí seo á gcur san áireamh chomh maith le dearcaí ó chruinnithe Bhord na Stiúrtóirí, rinne an Coiste Iniúcháireachta amach rioscaí buntábhachtacha na tuairisceoireachta airgeadais a bhaineann le hinfhaighteacht mhaoiniúcháin agus gnóthas leantach agus le socruithe d'fhiacha amhrasacha a thagann chun cinn ar iasachtaí i ndiaidh 1986, i gcomhthéacs choinníollacha reatha an mhargaidh.

Pléadh na saincheisteanna seo leis an mBainisteoireacht i rith na bliana agus leis an Iniúcháir seachtrach tráth ar cuireadh críoch leis an iniúcháireacht sheachtrach ar na Ráitis Airgeadais.

Thug an Bhainisteoireacht le fios don Choiste Iniúcháireachta go raibh Ráitis Airgeadais iniúchta na GAT ullmhaithe de réir na bprionsabal cuntasáíochta a nglactar leo go coitianta agus is infheidhme i leith na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann. San áireamh leis an athbhreithniú seo, bhí plé leis an mBainisteoireacht faoi cháilíocht, ní amháin inghlacthacht phrionsabail chuntasáíochta na GAT, réasúntacht na meastachán agus na mbreitheanna suntasach, agus a shoiléire a nochtadh cúrsaí i Ráitis Airgeadais na GAT, lena n-áirítear an

méid a nochtadh a bhain le meastacháin chriticiúla ó thaobh cúrsaí cuntasaithe.

Infhaighteacht mhaoiniúcháin agus gnóthas leantach

Is ar bhonn an ghnóthais leantaigh a rinneadh na Ráitis Airgeadais seo a ullmhú. Tá Clár na Nótaí faoi Ráthaíocht faoi ráthaíocht an Aire Airgeadais agus éascaíonn sin le hiasachtaí a eisiúint lena mbaineann aibíocht deich mbliana ar a mhéad ó dháta a n eisthe. Chuir an GAT síneadh suntasach le meánphróifíl aibíochta a cuid maoiniúcháin i mí na Nollag 2014 chun bonn maoiniúcháin níos seasmhaí a sholáthar agus le riosca leachtachta gearrthéarmach a laghdú. Ag deireadh 2015, ba é 2.8 bliain meánaibíocht fhiachas na GAT.

I mí Eanáir 2016, tháinig an chéad tráinse de mhaoiniúchán na GBCN in aibíocht agus tugadh socrú praghsála nua leis an GBCN isteach (faoi mar a tugadh le fios don Bhord ag cruinniú Mheitheamh 2015) lena ndéantar an ráta úis (seasta nó comhlúthach) a phraghsáil de réir chuar thorthaí bhannaí Rialtas na hÉireann d'aibíocht an tar-rollta nua faoi seach, móide corrlach arna chomhaontú idir an dá pháirtí. Bíonn na Nótaí faoi Ráthaíocht ag Aire Airgeadais na hÉireann.

Tá an Coiste Iniúcháireachta sásta lenar nochtadh sna Ráitis Airgeadais seo maidir lena a oiriúnaí is atá an toimhde maidir le gnóthas leantach agus maidir leis an rochtain ar mhaoiniú.

Mírátis

Dearbhaigh an Bhainisteoireacht don Choiste Iniúcháireachta nach raibh siad ar an eolas faoi aon mhírátis ábhartha nó neamhábharta a rinneadh d'aon ghnó go gcuirfí cás ar leith i láthair.

Idirchaidreamh leis an mBainisteoireacht

Mar chuid den phróiseas leis na Ráitis Airgeadais a cheadú, faigheann an Coiste Iniúcháireachta agus déanann sé léirmheas ar pháipéar arna ullmhú ag an mBainisteoireacht lena leagtar amach na rioscaí suntasacha a théann i bhfeidhm ar an GAT, measúnacht mhionsonraithe na Bainisteoireachta ar na rioscaí sin agus ar an mbealach a dhéantar iad a mhaolú. Tugann an Coiste Iniúcháireachta dúshlán na dtoimhdí agus na mbreitheanna a bhíonn sna tuairiscí seo ón mbainisteoireacht sula gcuirtear na Ráitis Airgeadais faoi bhráid an Bhoird lena bhfaomhadh. Féach ar leathanaigh 42 go 43 de na Ráitis Airgeadais le haghaidh tuilleadh eolais a bhaineann le freagrachtaí leanúnacha an Choiste Iniúcháireachta i leith rialuithe inmheánacha na GAT.

Moladh go gCeadófaí na Ráitis Airgeadais

De thoradh na léirmheasanna agus na gcomhráit seo leis an mbainisteoireacht agus de thoradh na hiniúcháireachta inmheánaí agus thuairiscí an Iniúcháir Seachttraigh don Choiste Iniúcháireachta, thuairiscigh an Coiste Iniúcháireachta don Bhord go measann siad go bhfuil na Ráitis Airgeadais, agus

iad á nglacadh le chéile mar aonad iomlán, cothrom, comhardaithe agus intuigthe agus go soláthraíonn siad an fhaisnéis atá riachtanach go ndéanfaidh páirtithe leasmhara measúnacht ar fheidhmíocht na cuideachta, mar aon lena múnla agus a straitéis gnó. Mhol an Coiste Iniúcháireachta freisin go gcuirfí na Ráitis Airgeadais iniúchta san áireamh i dTuarascáil Bhliantúil na GAT don bhliain dar chríoch 31 Nollaig, 2015.

Iniúcháireacht Sheachttrach

Tairiscintí ó Ghnólaigh Iniúcháireachta

Aithníonn an Coiste na forálacha atá i gCód Rialachais Chorpáraidigh na RA 2014 i leith tairiscintí don obair iniúcháireachta. De réir Chód Rialachais Chorpáraidigh na RA 2014, ceanglaítear ar chuideachtaí FTSE 350 a gconradh don iniúcháireacht sheachttrach a chur amach le haghaidh tairiscintí anois gach 10 mbliana ar a laghad. Tá an Coiste tar éis na forálacha maidir le tairiscintí don obair iniúcháireachta, atá leagtha amach i gCód Rialachais Chorpáraidigh na RA 2014, a bhreithniú. Mar gheall ar mhéid na GAT, níl sé d'oibleagáid uirthi tairiscintí a iarraidh. Lean an GAT ar aghaidh lena chleachtas le tairiscintí a chur amach le haghaidh sholáthar seirbhísí iniúcháireachta seachttracha in 2015 áfach, chun tréimhse iniúcháireachta seachttraí 2015-2017 a chlúdach, agus ba iad JPA Brenson Lawlor buaiteoirí na tairisceana. Mhol an Bord go gceapfaí JPA Brenson Lawlor mar iniúcháir seachttrach neamhspleách ar feadh tionachta 3 bliana.

Neamhspleáchas ár n-iniúcháir seachttraigh a chinntiú

Is ábhar iontach dáiríre é neamhspleáchas an iniúcháir dar leis an gCoiste Iniúcháireachta agus déantar athbhreithniú ar an scéal go bliantúil. Phléigh an Coiste Iniúcháireachta neamhspleáchas na gnólaigh le JPA Brenson Lawlor agus leis an mbainisteoireacht agus ní raibh aon saincheistanna le nótaí.

In 2015, seachas obair iniúcháireachta, níor bhronn an GAT aon seirbhís, nár sheirbhís iniúcháireachta iad, ar a hiniúcháir seachttrach neamhspleách. Rinne an Coiste Iniúcháireachta, trína théarmaí tagartha, athbhreithniú ar obair, nach obair iniúcháireachta a bhí ann, a rinne an t-iniúcháir seachttrach agus dhearbhaigh nach bhfuil aon éifeacht aimhleasach ar an neamhspleáchas iarbhair, nó mar a fheictear an neamhspleáchas, nó ar oibiachtúlacht na hoibre iniúcháireachta í féin. Déanann Bord na GAT montóireacht ar sholáthar seirbhísí nach seirbhísí iniúcháireachta iad, a thugann an t-iniúcháir seachttrach agus déanann an Coiste Iniúcháireachta amhlaidh tríd an athbhreithniú leanúnach ar speansais riaracháin. Mar gheall nár soláthraíodh aon seirbhís, nár sheirbhís iniúcháireachta iad, i rith 2015, níl aon choimhlint mar sin le neamhspleáchas an iniúcháir.

Tuairisc an Choiste Iniúcháireachta (ar lean)

Táillí le haghaidh seirbhísí iniúcháireachta & neamhiniúcháireachta d'iniúcháirí neamhspleácha na GAT

	JPA Brenson Lawlor 31 Nollaig 2015	KPMG 31 Nollaig 2014
Bliain dar chríoch		
Iniúcháireacht ar ráitis airgeadais	31	35
Seirbhísí comhairleacha cánach	-	-
Seirbhísí eile	-	4
Luach Saothair iomlán na nIniúcháirí	31	39

Idirchaidreamh le hiniúcháirí seachtracha

Soláthraíonn an Coiste Iniúcháireachta nasc idir an Bord agus an tIniúcháir Seachtrach agus tá sé neamhspleách ar bhainistíocht na GAT. Tá JPA Brenson Lawlor, iniúcháir reachtúil na GAT, freagrach as iniúcháireacht neamhspleách a dhéanamh ar Ráitis Airgeadais na GAT de réir na gCaighdeán Iniúcháireachta sa RA agus in Éirinn. Tá údarás agus freagracht deiridh ag an gCoiste Iniúcháireachta maidir le gnólacht iniúcháireachta neamhspleách na GAT a roghnú, a chúiteamh, meastóireacht a dhéanamh uirthi, agus i gcás gur cuí, ath-ghnólacht a chur ina háit. De réir Alt 383(2) d'Acht na gCuideachtaí 2014, leanfaidh an t-iniúcháir, JPA Brenson Lawlor, Cuntasóirí Cairte, ar aghaidh le bheith sa ról seo.

Déanann an Coiste Iniúcháireachta gach seirbhís dá bhfuil le soláthar ag na hiniúcháirí seachtracha a cheadú roimh ré. Áirítear leis na seirbhísí sin a cheadaítear roimh ré, seirbhísí iniúcháireachta, seirbhísí a bhaineann le hiniúcháireacht, comhairle chánach agus seirbhísí eile.

Tá sé d'údarás ag an gCoiste Iniúcháireachta a chuid comhairleoirí féin ón taobh amuigh a fhóstu freisin, lena n-áirítear saineolaithe i réimsí cuntasáiochta áirithe, de réir mar mar is cuí dar leis, seachas abhcóidithe nó comhairleoirí arna bhfóstu ag an mBainisteoireacht.

Próiseas iniúcháireachta seachtraí a mheasúnú

Déanann an Coiste athbhreithniú ar fheidhmíocht an Iniúcháir Seachtraigh go bliantúil ag deireadh an timtrialla iniúcháireachta bliantúla. Leis an Athbhreithniú, déantar aiseolas ón mBainisteoireacht agus ó fhoireann na GAT a bhfuil lámh acu sa phróiseas iniúcháireachta, a chur san áireamh in éineacht le hathbhreithniú ar leibhéal na seirbhíse a sholáthraíonn JPA Brenson Lawlor don GAT. Bunaithe ar a bhreithniú ar an aiseolas, in éineacht lena mheasúnacht leanúnach féin, mar shampla trí cháiliocht thuairiscí na n iniúcháirí seachtracha don Choiste, agus idirghníomhaíocht chomhpháirtí na hiniúcháireachta leis an gCoiste, tá an Coiste Iniúcháireachta sásta go leanann JPA Brenson Lawlor ar aghaidh le bheith ag soláthar seirbhíse iniúcháireachta éifeachtaí.

Bainistíocht Rioscaí

Faoi mar a forordaíodh leis an gCód Cleachtais athbhreithnithe um Rialachas Comhlachtaí Stáit, ghlac an Bord agus Coiste Bainistíochta Rioscaí foirmiúil, atá comhdhéanta de lucht na Bainisteoireachta Sinsearaí, creat beartais bhainistíochta rioscaí atá i bhfeidhm ó 2009 agus a mbíonn maoirsiú á dhéanamh ag an gCoiste Iniúcháireachta air. Bainistíonn an Príomhfheidhmeannach, an Ceannasaí Cistíochta agus Rúnaí na Cuideachta rioscaí na GAT le chéile agus freagracht chomhionann orthu ar fad, in áit Príomhoifigigh Rioscaí, faoi mar a cheadaítear faoin gCód Cleachtais. Déanann an Coiste athbhreithniú ar an gCreat agus ar an mBeartas Bainistíochta Rioscaí go rialta. Is mír sheasta fós í an mhonatóireacht ar rioscaí ar chlár gach cruinniú Boird. Cuireadh clabhsúr leis an oll-athbhreithniú is déanaí ar ár gCreat agus ar an mBeartas Bainistíochta Rioscaí i mí na Nollag 2011 tar éis athbhreithnithe neamhspleáigh ar chreat an bheartais lena chinntiú gur cuimsíodh gach riosca cuí. Cuireadh an Creat agus Beartas Bainistíochta Rioscaí i ngníomh go hiomlán in 2012.

Is gnóthas airgeadais í an GAT, agus mar sin, na bunrioscaí a bhaineann leis an ngnó, baineann siad le cúrsaí airgeadais go bunúsach (i.e. rioscaí ó thaobh creidmheasa, leachtachta agus an mhargaidh) agus le cúrsaí cistíochta freisin. Tugtar níos mó sonraí ar na rioscaí sin i Nóta 21 d'Ár Tuarascáil Bhliantúil. D'fhorbair an GAT próiseas bainistíochta rioscaí lena n-áirítear athbhreithnithe seasmhacha ar a punann iasachtaí agus airleacan, chomh maith le hathbhreithniú leanúnach ar rioscaí a bhaineann le cúrsaí cistíochta, rud a fhágann go mbíonn sí ann ann na rioscaí seo a bhainistiú. Chuaigh Bord na GAT le Beartas Creidmheasa maidir le hiasachtaí do CTCanna ag a chruinniú i mí Mheitheamh 2013, agus tugadh an Beartas sin cothrom le dáta le déanaí ag a chruinniú Boird i mí Mheáin Fómhair 2015.

Baineann riosca iarmharach le hiasachtaí ar rátaí seasta go príomha. Déileáiltear leis seo trí bheartas um chúlchistí agus chorrailigh faoi mar a phléitear i Lámhleabhar um Beartais agus Nósanna Imeachta na GAT agus freisin laistigh de Chlár na Rioscaí den Chreat is Beartas um Bainistíocht Rioscaí. Déanann an GAT athbhreithniú cuimsitheach ar rioscaí go bliantúil, rud a cheadaíonn an Bord agus a dhéanann cuid de bheartas na GAT um rátaí úis agus chúlchistí i gcomhair blianta ina dhiaidh. Cuirtear an Bord ar an eolas ar bhonn ráithiúil maidir le dálaí nua agus déantar gníomhartha ceartaitheacha más gá.

Measúnaíonn an Coiste Iniúcháireachta rioscaí ábhartha mar atá:

- rioscaí maidir le maoiniú, leachtacht agus gnóthas leantach;
- riosca creidmheasa a bhaineann le hiasachtaí d'údarais áitiúla i ndiaidh 1986;
- riosca creidmheasa a bhaineann le hiasachtaí do CTCanna;

- riosca creidmheasa a bhaineann le hiasachtaí d'údaráis áitiúla roimh 1986; agus,
- scéim pinsin le sochair shainithe.

iasachtaí roimh an 27 Bealtaine 1986

Maidir le hiasachtaí a thugann an GAT d'údaráis áitiúla, bíonn an GAT faoi dhliteanas i leith aon chaillteanas creidmheasa a thagann chun cinn ó mhorgáistí roimh Bhealtaine 1986, a urraítear leis an mbunmhaoín mhorgáiste agus le hárachas um chosaint morgáiste. As suim €12.3 milliún de na hiasachtaí a tugadh roimh Bhealtaine 1986 agus a bhí fós amuigh ag 31 Nollaig 2015 (2014 €12.9 milliún), níl ach €10.3 milliún (2014: €10.6 milliún) díobh sin fós dlite do na húdaráis áitiúla ó na hiasachtaíthe bunúsacha agus tá soláthar iomlán ann de €2.2 milliún ann le haghaidh lagú. Tá bearna an €2.0 milliún (2014: €2.3 milliún) tagtha chun cinn toisc nach gceanglaítear ar na húdaráis áitiúla iomlán na suimeanna airgid a fhaigheann siad i ndáil le fuascailtí agus aisíocaíochtaí a chur ar ais chuig an GAT, faoi mar a cheadaítear faoi théarmaí na háise iasachta. Is é tuairim an Bhoird, cosúil le hiasachtaí a tugadh i ndiaidh 1986, nach fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiarmhéid an €2.0 milliún seo (2014: €2.3 milliún).

Tá comhthaobhacht ag údaráis áitiúla i gcoinne fuilleach €10.3 milliún na n-iasachtaí a tugadh roimh 27 Bealtaine 1986, i bhfoirm leasanna morgáiste ar mhaoín. Is nuair nach leor an chomhthaobhacht sin chun an fiachas a urscaoileadh go mbíonn an GAT faoi dhliteanas i leith aon chaillteanas um lagú a thiofadh chun cinn, agus sa chás sin amháin. Ceanglaítear ar iasachtaíthe aonair Árachas um Chosaint Morgáiste a bheith acu ar a gcuid réadmhaoine. Clúdaíonn an tÁrachas seo an t-iasachtaí i gcás a báis nó míchumais maidir le suim na hiasachta atá amuigh, gan riaráistí san áireamh.

iasachtaí i ndiaidh 27 Bealtaine 1986

Meastar nach fiú le háireamh é riosca na haisíocaíochta maidir le hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla ar nó i ndiaidh 27 Bealtaine 1986, seachas riosca ceannasach, os rud é gur le húdaráis áitiúla atá an gaol dlíthiúil, agus ní bhraitheann an riosca ar athruithe ar phraghsanna tithe ná ar athruithe eacnamaíocha eile. I gcomhthéacs:

- a) údaráis áitiúla a bheith ina gcomhlachtaí reachtúla faoin Acht Rialtais Áitiúil, 2001 agus achtacháin eile;
- b) a n-ioncaim nó a gcistí a bheith mar urrús don íocaíocht atá dlite don GAT sna suimeanna go léir atá dlite ó údaráis áitiúla (mar atá leagtha amach sa chomhaontú idir gach údarás áitiúil agus an GAT);
- c) go gceadaíonn an tAire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil gach iasacht airleachta d'údaráis áitiúla;

- d) go dtuigeann an Bord go dtacaíonn an Rialtas láir le húdaráis áitiúla agus iad ag freastal ar a n-oibleagáidí don GAT; agus,
- e) nach deach aon chaillteanas don GAT de bharr a hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla i ndiaidh 1986

is é tuairim an Bhoird nach fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiasachtaí a tugadh ar airleacan údaráis áitiúla ar nó tar éis 27 Bealtaine 1986, agus níor taifeadadh aon fhorálacha caillteanas iasachta i leith na n-iasachtaí sin. Mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2015, tar éis ath-idirbheartaíocht a bheith déanta i leith téarmaí iasachtaí áirithe, bhí gach údarás áitiúil suas chun dáta maidir lena gcuid aisíocaíochtaí sceidealaithe sa phunann seo (féach ar nóta 21(a)).

Socruithe d'fhiacha amhrasacha a thagann chun cinn ar iasachtaí arna n-eisiúint i ndiaidh 1986

I ndáil le measúnú an riosca ó thaobh cúrsaí creidmheasa a thagann chun cinn maidir le hiasachtaí arna n-eisiúint d'údaráis áitiúla i ndiaidh 1986, tá tuairim Bhord na Stiúrthóirí measta ag an gCoiste Iniúchóireachta, is é sin, nach dtagann aon riosca creidmheasa chun cinn, seachas riosca ceannasach, maidir leis na hiasachtaí seo.

Tá an tuairim seo bunaithe ar údaráis áitiúla a bheith ina gcomhlachtaí reachtúla faoin Acht Rialtais Áitiúil 2001, go bhfuil na hioncaim nó cistí ina n-urrús go n-íocfar íocaíochtaí atá dlite leis an GAT, go bhfuil na hiasachtaí ceadaithe ag an Aire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil agus ar thuiscint Bhord na Stiúrthóirí go dtacaíonn an Rialtas Lárnach le húdaráis áitiúla a gcuid oibleagáidí don GAT a chomhlíonadh. Níor bhain aon chaillteanas don GAT ar a cuid iasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla i ndiaidh 1986. Tá an Coiste Iniúchóireachta sásta maidir lena oiriúnaí is atá sé an toimhde seo a úsáid agus na Ráitis Airgeadais seo á n-ullmhú agus leis an mbealach a nochtadh na cúinsí seo.

iasachtaí do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe

Go dtí 2011, thug an Rialtas deontais mhaoiniúcháin do CTCanna, trí údaráis áitiúla, don tithíocht shóisialta. Agus an ghéarchéim eacnamaíochta ag teacht chun cinn, agus na diansrianta ar chúrsaí buiséid dá bharr, bhí réasúnaíocht ann le hairgeadas iasachtaí a thabhairt isteach le bheith in ionad deontas, agus le hiasachtaí a thabhairt do CTCanna go díreach chun cur ar a gcumas tionscadail tithíochta sóisialta a chur i gcrích go tráthúil. Tugadh ról lárnach don GAT san obair le maoiniúchán iasachtaí a sholáthar don earnáil, is rátaí agus gráid iomaíocha ar lár, ag an am, sa mhargadh.

Tuairisc an Choiste Iniúcháireachta (ar lean)

Bhunaigh an GAT próiseas le CTCanna a mheasúin le haghaidh stádaí mar ‘Chomhlacht Deimhnithe’, .i. cinn a measadh a bheith oiriúnach le hairgeadas iasachtaí a sholáthar. Tá dhá chuid i gceist leis an bpróiseas measúnachta do CTCanna. Athbhreithniú corparáideach atá caighdeánach sa mhargadh is ea an chéad cheann lena n-úsáidtear maitris scórála chun feidhmíocht reatha, rialachas corparáideach, agus pleananna forbartha & airgeadais a mheasúin. Tugtar an t-iarratas os comhair Choiste Creidmheasa na GAT ansin lena bhreithniú. Ina dhiaidh sin, bronnar stádas mar Chomhlacht Deimhnithe ar iarratasóirí agus is féidir leo iarratas a dhéanamh ar mhaoiniúchán ar bhonn cás-ar-chás ansin. Tacaíonn Áis Léasúcháin Airleacain Chaipitil (ÁLAC), atá státmhaoinithe le hiarratais ar thionscail, mar a dhéanann an Comhaontú Iocaíochta & Infhaighteachta (PAA).

I mí na Nollag 2015, sheol an GAT tionscnamh iasachtaithe nua a bhí dírithe go sonrach ar CTCanna ar Leibhéal 2 nach bhfuil ina gComhlachtaí Deimhnithe faoi láthair. Leis an táirge seo, díritear ar CTCanna a bhfuil riachtanais iasachtaithe acu ó €250,000 ar a laghad go dtí €1,500,000 agus tá sé saindeartha go sonrach i dtreo éadálacha maoine. Táirgtear an t-iasachtú ar bhonn ráta úis inathraithe thar 30 bliain nó le hiasachtaí lena mbaineann ráta seasta 3.85% thar 10 mbliana (ag athrú ar ais chuig ráta inathraithe ina dhiaidh sin). Ní bheidh ar CTCanna a dhéanann iarratas ar an táirge nua dul trí phróiseas iomlán na GAT maidir le hathbhreithniú creidmheasa.

Ó thosú a bhí réasúnta mall, tá fás suntasach tar éis teacht ar ghníomhaíocht na CTCanna in 2015 agus isteach sa bhliain 2016, agus tacaíocht láidir ón GAT trína raon méadaithe d'iasachtaí ar rátaí inathraithe agus seasta lena n-áirítear táirgí don Éadail, Tógáil Nua agus Cíos in Ionad Morgáiste. Rud atá tar éis éascú go háirithe leis an maoiniúchán ar ráta seasta ar feadh 25 bliain a thabhairt isteach ar ráta reatha 3.25%, is ea airgeadas ón mBanc Eorpach Infheistíochta (BEI), rud atá tar éis go leor rioscaí a bhaint amach as timpeallacht na rátaí úis do CTCanna a fhaigheann iasachtaí ón GAT. Tá an BEI tar éis tabhairt le fios go gcuirfear maoiniúchán breise ar fáil ar na téarmaí céanna más gá. Fanann an GAT muiníneach gur féidir leis ról lárnach a imirt lena chinntiú gur féidir tacú le haon phleananna forbartha le hairgeadas iomaíoch agus solúbtha a fheastalóidh ar riachtanais earnáil na CTCanna.

Cistíocht

Tiomsaíonn an GAT maoiniúchán, le tacaíocht ráthaíochta ón Aire Airgeadais, go príomha tríd an GBCN, údarais áitiúla agus trí ghníomhaireachtaí idirnáisiúnta amhail an Banc Eorpach Infheistíochta agus Banc Forbartha Chomhairle na hEorpa. Tiomsaítear maoiniúchán imeallach tríd an GBCN

agus úsáid á baint as Clár na Nótaí faoi Ráthaíocht faoi shocrú praghsála comhaontaithe faoi mar atá faofa ag an mBord.

Athbhreithniú ar rialuithe inmheánacha

Bíonn na Stiúthóirí freagrach as córas rialaithe inmheánaigh a choinneáil ar bun a sholáthraíonn deimhniú réasúnta i dtaobh oibriúcháin éifeachtach éifeachtúil, i dtaobh an rialaithe inmheánaigh airgeadais, agus go bhfuil dlíthe agus rialacháin á gcomhlíonadh. Sa chomhthéacs seo, tugann an Coiste Iniúcháireachta aird ar na nithe a oireann, dar leo, do ghnó na GAT, d'ábharthacht na rioscaí airgeadais oibriúcháin a bhíonn de dhlúth agus d'ineach an ghnó, agus do na costais agus na tairbhí coibhneasta i dtaca le sainrialuithe a chur i ngníomh. Tá beartas leagtha amach ag an GAT ina Lámhleabhar Beartas agus Nósanna Imeachta lenar féidir le fostaithe nithe atá ina n-údar imní a tharraingt anuas, faoi rún, faoi nithe a d'fhéadfadh a bheith ina mírialtachtaí i dtuairisceoireacht airgeadais nó nithe eile.

Dhéabhlóidigh an Bord an tasc an athbhreithnithe mionsonraithe ar rioscaí, don Choiste, agus bíonn seo ina mhír sheasta ar chlár oibre chruinnithe an Choiste Iniúcháireachta. Tuairiscíonn an Coiste Iniúcháireachta, agus déanann moltaí don Bhord ina dhiaidh sin, faoina gcuid torthaí, agus tá sé curtha de chúram ar an mBord maoirseacht a dhéanamh ar rioscaí agus moltaí ón gCoiste a bhreithniú. Ag formhór chruinnithe an Choiste Iniúcháireachta, déantar athbhreithniú ar réimse amháin de rioscaí faoi mar a thuairiscítear go mion in Alt A4 de Chlár Rioscaí na GAT, atá laistigh de Chreat agus Beartas Bainistíochta Riosca na GAT.

Dearadh córas um rialú inmheánach na GAT chun deimhniú réasúnta, ach ní deimhniú absalóideach, a sholáthar in aghaidh an riosca go dtarlódh earráidí ábhartha, calaois nó caillteanais. D'fhéadfadh sé tarlú go mbeadh duine in ann teacht timpeall ar rialuithe inmheánacha, nó iad a sháru. Anuas air sin, mar gheall ar athrú ar chúinsí, d'fhéadfadh go mbeadh athrú ar éifeachtúlacht chórais rialaithe inmheánaigh le himeacht aimsire agus féachann lucht bainistíochta na Gníomhaireachta leis na córais rialaithe inmheánacha a leasú in am trátha de réir mar a thagann athrú ar chúrsaí an ghnó bunaidh.

Déanann an tIniúcháir Inmheánach córais na GAT um rialú inmheánach a shonrú agus a mheas, mar bhonn don tuairisceoireacht ar leordhóthaineacht agus éifeachtacht na gcóras. Comhaontaítear plean faofa leis an gCoiste Iniúcháireachta agus pleanálann, déanann agus measann an tIniúcháir Inmheánach a chuid oibre bunaithe ar an scideal sin. Má aimsítear laigí suntasacha a bheith ar na rialuithe inmheánacha laistigh de shampla ar bith a thástáiltear, sa chás sin, filleann an t-Iniúcháir Inmheánach ar a bheith ag déanamh tástálacha substaineacha ar na

réimsí mar ar aimsíodh na rialuithe a bheith mí-éifeachtach / lochtach. Déanann an Coiste Iniúcháireachta athbhreithniú ar na tuairiscí a dhéanann an t-iniúcháir inmheánach faoi dhó sa bhliain agus bíonn cruinniú príobháideach ag an Iniúcháir Inmheánach leis an gcoiste uair sa bhliain, gan an bhainisteoireacht a bheith i láthair, áit ar féidir leis an iniúcháir inmheánach nó leis an gcoiste, aon saincheistanna a tharraingt anuas.

Tá struchtúr eagrúcháin bunaithe ag na Stiúrthóirí lena ngabhann freagracht shainmhínithe as an rialú inmheánach le haghaidh gach comhchuid de ghnó na GAT agus déanann an Príomhfheidhmeannach tuairisc ina leith sin go foirmiúil uair sa bhliain, i dteannta leis an bhfreagracht ghaolmhar as athbhreithniú a dhéanamh go tréimhsiúil ar éifeachtacht rialú inmheánach den sórt sin agus déanann an tIniúcháir Inmheánach tástáil air i rith na bliana agus eisítear tuairiscí don Choiste Iniúcháireachta faoi dhó sa bhliain.

Is iad seo a leanas comhchodanna buntábhachtacha an chórais um rialú inmheánach:

- struchtúr eagraíochta atá sainmhínithe go soiléir agus lena ndéantar dualgais agus teorainneacha údaráis a idirdhealú óna chéile go cuí;
- doiciméadú á dhéanamh ar rialuithe inmheánacha airgeadais i Lámhleabhar um Beartaí agus Nósanna Imeachta, a ndéanann an Bord athbhreithniú go leathbhliantúil orthu, agus ceadáíonn an Bord aon athruithe dá ndéantar ina dhiaidh sin orthu;
- teorainneacha agus nósanna imeachta atá sainmhínithe go soiléir le haghaidh caiteachais airgeadais lena n-áirítear cúrsaí soláthair agus caiteachas caipitil;
- buiséid bhliantúla (agus bealaí chun torthaí iarbhrí a chur i gcomparáid le buiséid i rith na bliana) agus pleananna fadtéarmacha don GAT ina sonraítear príomhríoscaí agus deiseanna;
- cuntais bhainistíochta mhíosúla a ullmhaítear agus a gcuirtear i láthair an Bhoird;
- déanann iniúcháir inmheánach athbhreithniú ar chórais agus ar rialuithe buntábhachtacha airgeadais;
- pléann Coiste Iniúcháireachta le haon cheisteanna suntasacha maidir le rialú a tharraingítear anuas in Iniúcháireacht inmheánach nó Sheachtrach; agus,
- ullmhú agus eisiúint tuairiscí airgeadais, an Tuarascáil Bhliantúil san áireamh, á mbainistiú ag an Rannóg Airgeadais faoi mhaoirseacht an Choiste Iniúcháireachta. Déantar an próiseas tuairisceoireachta airgeadais a rialú trí úsáid a bhaint as beartaí chuntasóireachta doiciméadaithe. Cé go mbíonn freagracht ar na Stiúrthóirí as na Ráitis

Airgeadais a úllmhú, tacaíonn an Bhainistíocht Shinsearach leis na Stiúrthóirí, chomh maith le comhairleoirí gairmiúla, mar shampla achtúire, a bhfuil sé d'fhreagracht orthu agus iad cuntasach as faisnéis a sholáthar de réir na mbeartas comhaontaithe lena n-áirítear tabhairt chun críche agus réiteach faisnéise airgeadais i gcórais phróiseála. Cuirtear taca lena cháilíocht trí shocrúithe maidir le hidirdhealú idir dualgais chun seiceálacha neamhspleácha ar iomláine na dtuairiscí airgeadais a éascú. Tá an fhaisnéis airgeadais do gach bliain faoi réir a hathbhreithnithe ag an mBainistíocht Shinsearach sula gcuirtear í faoi bhráid an Choiste Iniúcháireachta í. Déanann an Coiste Iniúcháireachta athbhreithniú ar an Tuarascáil Bhliantúil freisin sula gcuirtear i láthair an Bhoird í d'fhonn a fhaomhadh.

Tá athbhreithniú agus plé leis an mBainisteoireacht déanta ag an gCoiste Iniúcháireachta ar a mheasúnacht agus ar a thuairisc ar éifeachtacht chóras um rialú inmheánach na GAT ar thuairisceoireacht airgeadais mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2015.

Comhráití leis an Iniúcháir

Tá tuairisc ón Iniúcháir Seachtrach faighte agus pléite ag an gCoiste Iniúcháireachta maidir leis na torthaí ón idirghníomhaíocht hiniúcháireachta seachtraí, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann leis na rioscaí a tugadh le fios thuas. Thuairiscigh an tIniúcháir Seachtrach don Choiste Iniúcháireachta faoi na míráitis a fuair siad i rith a gcuid oibre agus níl aon suimeanna ábhartha gan choigeartú fós ann.

Éifeachtacht an Choiste

Déanann idir an Bord agus an Coiste féin athbhreithniú ar éifeachtacht an Choiste ar bhonn bliantúil. Tar éis athbhreithnithe dá leithéid, tá an Coiste sásta a thabhairt le fios go meastar gur chomhlíon sé a chuid dualgas, de réir a théarmaí tagartha, ar bhealach éifeachtach éifeachtúil.

Conclúid

Tar éis don Choiste Iniúcháireachta súil a thabhairt ar ar cuireadh i láthair agus ar na tuairiscí ón mBainisteoireacht agus ón Iniúcháireacht Inmheánach, agus dearcaí a chuir an t-Iniúcháir Seachtrach in iúl curtha san áireamh, tá an Coiste Iniúcháireachta sásta go dtugtar aghaidh go cuí ar na breitheanna criticiúla agus ar na meastacháin bhuntábhachtacha sna Ráitis Airgeadais i leith na suimeanna a dtuairiscítear ina dtaobh agus a nochtadh araon. Tá an Coiste sásta freisin go ndearnadh grinnschrúdú leordhóthaineach ar, agus gur tugadh a ndúshlán, do na toimhdí suntasacha a úsáideadh chun luach sócmhainní agus dliteanas a dhéanamh amach.

Ráiteas faoi Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí

Bíonn na Stiúrthóirí freagrach as an Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais a ullmhú, de réir na ndlíthe agus na rialachán is infheidhme.

Ceanglaíonn dlí na gcuideachtaí ar na Stiúrthóirí Ráitis Airgeadais a ullmhú i leith gach bliain airgeadais. Faoi dlí sin roghnaigh na Stiúrthóirí na Ráitis Airgeadais a ullmhú de réir FRS 102 an Caighdeán Tuairisceoireachta is infheidhme sa RA agus i bPoblacht na hÉireann, ina gcuimsítear an dlí is infheidhme agus na caighdeáin chuntasaíochta arna n-eisiúint ag an gComhairle Tuairisceoireachta Airgeadais agus arna bhfógairt ag Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn in éineacht le hAcht na gCuideachtaí, 2014. Faoi dhlí na gcuideachtaí, caithfidh na Stiúrthóirí na Ráitis Airgeadais a cheadú nuair atá siad sásta go dtugann siad léargas fíor cóthrom ar ghnóthaí na GAT agus ar an mbrabús agus ar an gcaillteanas don tréimhse sin.

Agus na Ráitis Airgeadais á n-ullmhú acu, ceanglaítear ar na Stiúrthóirí:

- beartais chuntasaíochta chuí a roghnú agus ansin iad a fheidhmiú ar bhealach comhleanúnach;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh a bheidh réasúnach agus stuama; agus,
- na Ráitis Airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh ach amháin sa chás gur mí-oiriúnach glacadh leis go leanfaidh an GAT ar aghaidh i mbun gnó.

Ceanglaítear ar na Stiúrthóirí faoi dhlí na gcuideachtaí freisin tuairisc ó Stiúrthóirí a chur isteach lena n-áirítear athbhreithniú cothrom ar an ngnó agus cur síos ar na príomhrioscaí agus éiginnteachtaí. Faoi Dhlí na gCuideachtaí, ceanglaítear ar na Stiúrthóirí tuairisc a ullmhú le déileáil, oiread agus is ábhartha le staid ghnóthaí na cuideachta a thuiscint, le haon athrú i rith na bliana airgeadais ar chineál gnó na cuideachta. Bíonn na Stiúrthóirí freagrach as leabhair chuntais chearta a choimeád a nochtann le cruinneas réasúnach ag am ar bith staid airgeadais na GAT agus a chuireann ar a gcumas a chinntiú go gcomhlíonann a Ráitis Airgeadais Acht na gCuideachtaí 2014. Bíonn siad freagrach freisin as gach beart is féidir leo a dhéanamh le réasún a dhéanamh chun sócmhainní na cuideachta a chosaint agus chun teacht roimh chalaois agus mhírialtachtaí eile agus iad a bhrath.

Bíonn na Stiúrthóirí freagrach freisin as an láithreán gréasáin (www.hfa.ie) a chothabháil agus as sláine an láithreáin. Bíonn na Stiúrthóirí freagrach freisin as Tuairisc Stiúrthóirí a ullmhú a chomhlíonfaidh ceanglais Acht na gCuideachtaí 2014.

Ráiteas na Stiúrthóirí

Dearbhaíonn gach duine de na Stiúrthóirí, ar feadh eolas agus tuairim gach duine:

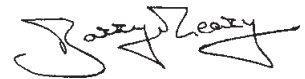
- Go dtugann Ráitis Airgeadais na GAT, arna ullmhú de réir FRS 102, léargas fíor cothrom ar shócmhainní, ar dhliteanais, agus ar staid airgeadais na GAT mar a bhí ag 31 Nollaig 2015 agus ar bhrabús na GAT don bhliain dar chríoch sin; agus,
- Go bhfuil an Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais, agus iad á nglacadh le chéile mar aonad iomlán, cothrom, comhardaithe agus intuigthe agus go soláthraíonn siad an fhaisnéis atá riachtanach go ndéanfaidh scairshealbhóirí measúnacht ar fheidhmíocht na GAT, mar aon lena múnla agus a straitéis gnó.

Thar cheann an Bhoird,

Michelle Norris
Cathaoirleach an Bhoird

31 Márta 2016

Barry O'Leary
Príomhfheidhmeannach

31 Márta 2016

Tuairisc an Iniúcháir Neamhspleáigh

do Chomhaltaí na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta cpt.

Tuairim agus conclúidí ag teacht chun cinn ónár n-iniúcháireacht:

1. Tá ár dtuairim faoi na Ráitis Airgeadais gan mhodhnú

Tá iniúcháireacht déanta againn ar Ráitis Airgeadais na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta cpt (an “GAT”) don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2015 faoi mar atá leagtha amach ar leathanaigh 48 go 84, lena n-áirítear an Ráiteas Ioncaim, Ráiteas Ioncaim Chuimsithigh, Ráiteas faoi Ríocht Airgeadais, Ráiteas faoi Athruithe i nGnáthscaireanna, Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid, Ráiteas faoi Bheartais Chuntasaíochta, agus na Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais. Is é Acht na gCuideachtaí 2014 agus na caighdeáin chuntasaíochta arna n-eisiúint ag an gComhairle Tuairisceoireachta Airgeadais agus arna bhfógairt ag Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn (Cleachtas Cuntasaíochta a nGlactar Leis i gCoitianta in Éirinn) an creat tuairisceoireachta airgeadais ábhartha a cuireadh chun feidhme agus na Ráitis á n-ullmhú. Rinneadh ár n-iniúcháireacht de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta ar Iniúcháireacht (ISAanna) (An Ríocht Aontaithe agus Éire).

Is é ár dtuairim:

- go dtugann na Ráitis Airgeadais léargas fíor cothrom ar shócmhainní, ar dhliteanais agus ar ríocht airgeadais na cuideachta mar a bhí an 31 Nollaig 2015 agus ar a barrachas don bhliain dar chríoch sin; agus,
- gur ullmhaíodh na Ráitis i gceart de réir an chreata tuairisceoireachta airgeadais ábhartha agus, go háirithe, Acht na gCuideachtaí 2014.

2. Ár measúnacht ar rioscaí maidir le míráiteas ábhartha

Is iad na rioscaí maidir le míráitis ábhartha a dtugtar tuairisc mhionsonraithe fúthu sa chuid seo den tuairisc na rioscaí sin atá measta againn, inár dtuairim ghairmiúil, mar rioscaí a raibh an éifeacht is mó acu ar: an straitéis iniúcháireachta fhoriomlán; leithdháileadh na n-acmhainní inár n-iniúcháireacht; agus ar a bheith ag stiúradh iarrachtaí na foirne a fostaíodh. Dearadh ár nósanna imeachta iniúcháireachta a bhaineann leis na rioscaí seo i gcomhthéacs ár n-iniúcháireachta ar na Ráitis Airgeadais mar aonad iomlán. Ní mhodhnaítear ár dtuairim maidir leis na Ráitis Airgeadais i leith aon cheann de na rioscaí seo, agus ní chuirimid tuairim in iúl maidir leis na rioscaí aonair seo.

Agus muid ag teacht ar ár dtuairim iniúcháireachta thuas maidir leis na Ráitis Airgeadais, is iad seo a leanas na rioscaí maidir le míráiteas ábhartha a raibh an éifeacht is mó acu ar ár n-iniúcháireacht:

Eiseadh agus In-Aisghabhálacht Iasachtaí

Tá riosca ann nach ann d’iasachtaí atá ar leabhar iasachtaí na Gníomhaireachta, nó go bhfuil cistí eisióchta do chomhlachtaí seachas na hÚdaráis Áitiúla nó Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe. Tá riosca ann freisin nach mbeifear in ann iasachtaí a aisghabháil agus go dtagann riosca creidmheasa chun cinn ar leabhar iasachtaí na Gníomhaireachta, go háirithe iasachtaí i ndiaidh na Bealtaine 1986, a dhéanann cuid shubstantiúil de leabhar iasachtaí na Gníomhaireachta.

Roghnaíomar sampla iasachtaí a bhí amuigh ar dháta an chláir chomhardaithe, lena n-áirítear iasachtaí a tugadh ar airleacan i rith na bliana. Thugamar súil ghéar ar an gcáipéisíocht chun tacú le gach ceann de na hiasachtaí seo, agus rinneamar athríomhadh ar na suimeanna a bhí fós amuigh ar gach ceann de na hiasachtaí ar dháta an chláir chomhardaithe, ag tagairt d’ionchuir bhuntábhachtacha amhail rátaí úis agus stair aisíocaíochta. I ngach cás, phléamar stádas gach iasachta leis an mbainisteoireacht. I ndáil leis an in-aisghabhálacht, bhreithníomar an méid a nochtadh i dTuairisc an Choiste Iniúcháireachta go háirithe i ndáil le hin-aisghabhálacht iasachtaí i ndiaidh na Bealtaine 1986. Táimid sásta gur cuí measúnacht na bainisteoireachta nach bhfuil aon riosca creidmheasa ann ar iasachtaí i ndiaidh na Bealtaine 1986.

Stádas na GAT mar Ghnóthas Leantach

Tá dliteanais shuntasacha ag an GAT ar a Clár Comhardaithe ag 31 Nollaig 2015. Is ionann iomlán na n-urrús fiachais agus na n-iasachtaí bainc ag deireadh na bliana agus €3.6bn. Úsáidtear na hiasachtaí seo chun na hiasachtaí a dhéantar d’Údaráis Áitiúla agus do Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe a mhaoiniú, agus b’ionann iad sin agus €3.7bn ag deireadh na bliana. Tá riosca ann mura raibh an Ghníomhaireacht in ann aisíocaíochtaí caipitil nó úis a dhéanamh ar aon cheann dá cuid iasachtaí seachtracha, nach mbeadh sí in ann teacht ar an maoiniúchán cuí chun a cuid oibríochtaí a mhaoiniú. Lena cois sin, i gcás mhainneachtana, dá nglaofaí na hiasachtaí isteach, b’fhéidir nach mbeadh na hacmhainní ag an nGníomhaireacht lena cuid oibleagáidí a shocrú.

Bhí comhráite mionsonraithe againn le baill d’fhoireann chistíochta na GAT chun tuiscint conas a dhéantar monatóireacht ar riachtanais mhaoiniúcháin ar bhonn laethúil. Fuaireamar na comhaontuithe do na hiasachtaí bunúsacha agus thugamar súil ghéar ar na téarmaí aisíocaíochta. Rinneamar tástáil ar aisíocaíochtaí a rinneadh agus chinntíomar go luaitear an ríocht ag deireadh na bliana ar na hiasachtaí seo i gceart de réir théarmaí na gcomhaontuithe

Tuairisc an Iniúcháir Neamhspleáigh (ar lean)

bunúsacha. Fuaireamar dearbhú ó thríú páirtí seachtrach freisin faoin riocht ag deireadh na bliana ar gach ceann d'iasachtaí seachtracha na GAT agus chinntíomar gur chuí na suimeanna a nochtadh sna ráitis airgeadais.

3. Mar a chuir muid ábharthacht i bhfeidhm agus forléargas ar scóip ár n-iniúcháireachta

Socraíodh gur €18.75 milliún an ábharthacht do na Ráitis Airgeadais mar aonad iomlán. Ríomhadh seo agus úsáid á baint as tagarmharc de shócmhainní iomlána, a mheasaimidne a bheith ar cheann de na príomh-thagarmharcanna laistigh de na Ráitis Airgeadais a bhaineann le comhaltaí na GAT agus iad ag measúnú na feidhmíochta ó thaobh cúrsaí airgeadais.

Tuairiscimid do lucht an Choiste Iniúcháireachta gach míráiteas ceartaith agus neamhcheartaith a d'aithin muid trínár n-iniúcháireacht, os cionn €450,000; le cois míráiteas iniúcháireachta eile faoi bhun an tairsigh sin a chreidimid gur fiú a thuairisciú ar fhorais cháilíochtúla.

4. Níl aon rud le tuairisciú againn i leith gnóthaí ar a bhfuil ceangal orainn tuairisciú ina dtaobh trí eisceacht

Ceanglaíonn Caighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (ISAanna) (an RA agus Éire) orainn tuairisciú duit má aithníonn muid, bunaithe ar an eolas a fhaighimid le linn ár n-iniúcháireachta, faisnéis sa Tuarascáil Bhliantúil ina bhfuil neamhréir ábhartha leis an eolas sin nó leis na Ráitis Airgeadais, nó míráiteas ábhartha fírice, nó atá míthreorach ar bhealach eile.

Ceanglaítear orainn tuairisciú duit go háirithe:

- Má d'aithin muid aon neamhréireanna idir an t-eolas a fuaireamar i rith ár n-iniúcháireachta agus Ráiteas na Stiúrthóirí lena measann siad go bhfuil an Tuarascáil Bhliantúil cothrom, comhardaithe agus intuigthe agus go soláthraíonn sí an fhaisnéis atá riachtanach go ndéanfaidh scairshealbhóirí measúnacht ar fheidhmíocht an eintitis, mar aon lena mhúnla agus a straitéis ghnó; nó,
- Mura nochtar na nithe sin, a chuir muid in iúl don Choiste Iniúcháireachta, sa Rialachas agus Maoirseacht – Ráiteas Rialachais Chorpáidigh, mar is cuí.

Lena chois sin, ceanglaíonn Acht na gCuideachtaí 2014 orainn tuairisciú duit, mura ndéantar, dar linn, Luach Saothair na Stiúrthóirí agus idirbhearta a shonraítear le hailt 305 go 312 den Acht, a nochtadh.

5. Leagtar amach thíos ár gconclúidí ar nithe eile ar a gceanglaíonn Acht na gCuideachtaí 2014 orainn tuairisciú ina leith

Fuaireamar an fhaisnéis agus na míniúcháin ar fad a mheasaimid a bheith riachtanach chun críche ár n-iniúcháireachta. Inár dtuairim, ba leor taifid chuntasaíochta na cuideachta go mbeifí in ann na ráitis airgeadais a iniúchadh go réidh agus i gceart.

Tá na Ráitis Airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasaíochta. Táimid den tuairim go bhfuil an fhaisnéis a thugtar i dTuairisc na Stiúrthóirí ag teacht leis na Ráitis Airgeadais.

6. Bonn ár dtuairisce, freagrachtaí agus srianta ar úsáid

Faoi mar a mhínítear níos iomláine sa Ráiteas faoi Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí mar atá leagtha amach ar leathanach 44, bíonn na stiúrthóirí freagrach as na Ráitis Airgeadais a ullmhú agus as a bheith sásta go dtugann siad léargas fíor cothrom agus go gcomhlíonann siad Acht na gCuideachtaí 2014 ar shlí eile. Tá de fhreagracht orainne iniúchadh a dhéanamh agus tuairim a chur in iúl faoi na Ráitis Airgeadais de réir dhlí na hÉireann agus na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúcháireacht (sa RA agus in Éirinn). Ceanglaíonn na caighdeáin sin orainn na Caighdeáin Eitice d'Iniúcháirí de chuid na Comhairle Tuairisceoireachta Airgeadais a chomhlíonadh.

Is éard a bhaineann le hiniúcháireacht fianaise a fháil faoi na suimeanna agus an méid a nochtar sna Ráitis Airgeadais chun dearbhú réasúnach a thabhairt go bhfuil na Ráitis Airgeadais saor ó mhí-ráiteas ábhartha, cibé calaíocht nó earráid is cúis leis. Leis seo, áirítear measúnacht: ar cibé acu an n-oireann na beartais chuntasaíochta do chúinsí na cuideachta agus ar feidhmíodh iad go comhsheasmhach agus ar nochtadh iad go leordhóthaineach; réasúnacht na meastachán cuntasaíochta suntasach arna ndéanamh ag na stiúrthóirí; agus mar a cuireadh na Ráitis Airgeadais i láthair ar an iomlán. Lena chois sin, léimid an fhaisnéis airgeadais agus neamhairgeadais ar fad i dTuairisc na Stiúrthóirí chun neamhréireanna ábhartha leis na Ráitis Airgeadais iniúchta a aithint agus aon fhaisnéis a aithint i gcás gur cosúil gur faisnéis atá ann atá mícheart go hábhartha agus atá bunaithe ar, nó ar neamhréir go hábhartha, leis an eolas a fuaireamar le linn dúinn an iniúcháireacht a dhéanamh. Má thagaimid ar an eolas faoi aon nithe is cosúil le mí-ráitis ábhartha nó míréireachtaí, déanaimid machnamh ar na himpleachtaí dár dtuairisc.

Tuairisc an Iniúcháir Neamhspleáigh (ar lean)

Cé go ndeartar iniúcháireacht a dhéantar de réir ISAnna (an RA agus Éire) le dearbhú réasúnach a sholáthar go n-aithneofar míráitis nó easnaimh ábhartha, ní thugtar ráthaíocht leis go ndéanfar amhlaidh. Ina áit sin, pleanálann an t-Iniúcháir an iniúcháireacht sa chaoi go ndéanfaidh sé nó sí amach fairsinge na tástála a theastaíonn go laghdófar an dóchúlacht, go leibhéal íseal cuí, nach sáraíonn líon na míráiteas neamhcheartaithe agus neamhbhraite comhbhailithe an ábharthacht do na Ráitis Airgeadais mar aonad iomlán. Ceanglaítear orainn leis an tástail seo obair shuntasach iniúcháireachta a dhéanamh ar raon leathan sócmhainní, dliteanas, ioncaim agus speansas chomh maith le cuid shuntasach ama ag na baill is mó taithí ar an bhfoireann iniúcháireachta, go háirithe an comhpháirtí idirghníomhaíochta atá freagrach as an iniúcháireacht, a dhíríú ar réimsí suibíachtúla den chuntasóireacht agus tuairisceoireacht, agus ar na réimsí sin amháin.

Tá an tuairisc seo á déanamh do chomhaltaí na GAT amháin, mar chomhlacht, de réir alt 391 d'Acht na gCuideachtaí 2014. Rinneadh ár n-obair iniúcháireachta ionas go mbeimis in ann a rá le comhaltaí na GAT na nithe sin is gá dúinn a rá leo i dtuairisc iniúcháir agus ní chun aon chríoch ar bith eile. A mhéid is a cheadaítear leis an dlí, ní ghlacaimid ná ní ghabhaimid orainn féin freagracht d'aon duine eile seachas don GAT agus comhaltaí na GAT mar chomhlacht, as ár n-obair iniúcháireachta, as an tuairisc seo nó as na na tuairimí atá déanta againn.

Thomas Mc Donald

le haghaidh agus thar ceann

JPA Brenson Lawlor

Cuntasóirí Cairte, Gnólacht Iniúcháireachta Reachtuil

Cearnóg Argyle

Bóthar Morehampton

Domhnach Broc

Baile Átha Cliath 4

Éire

31 Márta 2016

Ráiteas Ioncaim

	Nóta	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Ioncam Úis	6	70,251	81,857
Speanas Úis	7	(47,003)	(67,274)
Glan Ioncam ó Úis		23,248	14,583
Caiteachas Riaracháin	8	(1,462)	(1,207)
Léas Oibriúcháin	8	(184)	(153)
Gnóthachan ar shocraíocht/chiorrúchán	9	-	574
Dímheas ar Shócmhainní Inláimhsithe	12	(21)	(27)
Gnóthachan ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh Ioncam /speansas Airgeadais		21,581	13,770
Ioncam Airgeadais	10	10	101
Speansais Airgeadais	10	(10)	-
Gnóthachan ar ghnáthghníomhaíochtaí i ndiaidh ioncaim airgeadais		21,581	13,871

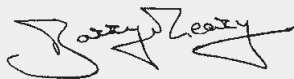
Déanann na nótaí a ghabhann leis seo ar leathanaigh 53-84 dlúthchuid de na Ráitis Airgeadais.

Thar cheann an Bhoird,

Michelle Norris
Cathaoirleach an Bhoird

31 Márta 2016

Barry O'Leary
Príomhfheidhmeannach

31 Márta 2016

Ráiteas ioncaim cuimsitheach

	Nóta	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Gnóthachan ar ghnáth-ghníomhaíochtaí i ndiaidh ioncaim airgeadais		21,581	13,871
Gnóthachan/(caillteanas) Achtúireachta	20	628	(1,136)
ioncam cuimsitheach iomlána don bhliain airgeadais		22,209	12,735

Ráiteas ar staid an airgeadais

Sócmhainní	Nóta	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Airgead tirim agus a choibhéis in airgead tirim	11	199	17,677
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	12	225	105
Iasachtaí agus airleacain d'údaráis áitiúla agus d'údaráis áitiúla agus do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe	13	3,739,166	4,293,539
Fiachóirí agus infháltas eile	14	4,503	4,344
Sócmhainní iomlána		3,744,093	4,315,665
Dliteanais			
Rótharraingt bhainc	11	6,610	-
Urrúis fiachais in eisiúint	15	3,493,791	4,098,304
Iasachtaí bainc	19	114,946	110,394
Easnamh na scéime pinsean	20	7	583
Ábhair iníoctha eile		560	414
Dliteanais Iomlána		3,615,914	4,209,695
Cothromas			
Scairchaipiteal glaoite	23	39	39
Barrachas coinnithe	24	128,140	105,931
Cothromas Iomlán		128,179	105,970
Dliteanais agus cothromas iomlán		3,744,093	4,315,665

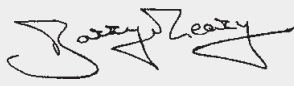
Déanann na nótaí a ghabhann leis seo ar leathanaigh 53-84 dlúthchuid de na Ráitis Airgeadais.

Thar cheann an Bhoird,

Michelle Norris
Cathaoirleach an Bhoird

31 Márta 2016

Barry O'Leary
Príomhfheidhmeannach

31 Márta 2016

Ráiteas ar athruithe sa chothromas

	Scairchaipiteal	Tuilleamh Coimeádta	Iomlán
	€ '000	€ '000	€ '000
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2015 mar a tuairiscíodh cheana féin	39	105,931	105,970
Brabús don bhliain	-	21,581	21,581
Gnóthachain achtúireacha ar scéimeanna pinsin le sochar sainithe	-	628	628
Coigeartuithe ar aistriú go FRS 102	-	-	-
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2015	39	128,140	128,179

Ráitis sreabhaidh airgid

	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		
Brabús don bhliain airgeadais	21,581	13,871
<i>Coigeartuithe do:</i>		
Amúchadh lascaine bhisigh ar dhliteanais	360	1,487
Dímheas	21	27
Gnóthachan ar Shocraíocht/Chiorrúchán	-	(574)
Costais Achtúireacht Pinsin	634	(65)
Táillí bearnaithe	250	250
Glanlaghd in iasachtaí agus i réamhíochtaí go údaráis áitiúla agus Comhlachtaí Ceadaithe tithíochta	553,965	143,941
Glanardú i creidiúnaithe eile	-	32
Glanlaghdú i bhféichiúnóirí	(431)	(194)
Airgead tirim glan ginte ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	576,380	158,775
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta		
Ceannachán do Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	(147)	(81)
Ús faighte	-	-
Airgead tirim glan úsáidte i ghníomhaíochtaí infheistíochta	(147)	(81)
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí maoiniúcháin		
Eisiúint gnáth scairchaipitil	-	-
Aisíocaíocht iasachtaí	(600,321)	(215,369)
Airgead tirim glan úsáidte i ghníomhaíochtaí maoiniúcháin	(600,321)	(215,369)
Glanlaghdú in Airgead tirim agus coibhéisí airgid	(24,088)	(56,675)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag tús na bliana	17,677	74,352
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag deireadh na bliana	(6,411)	17,677

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

1. Faisnéis Reachtúil

Cuideachta phoiblí theoranta is ea an Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta a bhfuil sainchónaí uirthi i bPoblacht na hÉireann, uimhir chlárúcháin 87513. Tá an oifig chláráithe lonnaithe ag 46, Faiche Stiabhna, Baile Átha Cliath 2.

2. Caighdeán Chuntasaíochta a Chomhlíonadh

Tá na ráitis airgeadais ullmhaithe de réir FRS 102, an Caighdeán Tuairisceoireachta Airgeadais is infheidhme sa RA agus i bPoblacht na hÉireann, arna eisiúint ag an gComhairle Tuairisceoireachta Airgeadais. Ní raibh aon chásanna ábhartha ann lenar imíodh ón caighdeán sin.

3. Beartais Chuntasaíochta

Bonn ullmhúcháin

Toisc gurb í bliain airgeadais 2015 an chéad bhliain ina bhfuiltear ag trasdul chuig FRS 102, tá figiúir chomparáideacha i gcomhair 2014 athluaite againn mar chuid den tuarascáil. Is é 1 Eanáir 2014 dáta an trasdula. De thoradh an trasdula chuig FRS 102, rinneadh líon beag athruithe ar bheartais chuntasaíochta a úsáideadh roimhe. Mínítear a bhfuil i gceist leis na hathruithe seo agus a dtionchar ar ghnáthscaireanna tosaigh agus ar an mbarrachas/easnamh don tréimhse chomparáideach, sna nótaí thíos. Tá na beartais chuntasaíochta seo a leanas curtha chun feidhme go seasta agus muid ag plé le míreanna a mheastar a bheith ina míreanna ábhartha i ndáil le Ráitis Airgeadais na GAT.

Ullmhaíodh na Ráitis Airgeadais faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil faoi mar atá modhnaithe le hathluacháil sócmhainní seasta áirithe.

Comhlíonann na Ráitis Airgeadais an cleachtas cuntasaíochta a nglactar leis go coitianta in Éirinn, lena n-áirítear dlíthe na hÉireann agus FRS 102, an Caighdeán Tuairisceoireachta Airgeadais is infheidhme sa RA agus i bPoblacht na hÉireann, arna n-eisiúint ag an gComhairle Tuairisceoireachta Airgeadais, faoi mar atá fógartha ag Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn. Na beartais chuntasaíochta a leagtar amach thíos, cuireadh i bhfeidhm iad ar bhealach comhleánach i leith gach tréimhse dá gcuirtear i láthair sna Ráitis Airgeadais seo.

Mar gheall ar a bhfuil i gceist le gnó na GAT agus cineál na n-idirbheart a mbítear ina mbun, tá na Stiúrthóirí tar éis an Ráiteas Ioncaim a chur in oiriúint do chúinsí an ghnó de réir Alt 3, Cuid II d'Acht na gCuideachtaí 2014. Roghnaigh na Stiúrthóirí a gcuid Ráiteas Airgeadais a chur i láthair i bhformáid a úsáideann forais airgeadais cosúil léi.

Rochtain ar Mhaoiniúchán agus Gnóthas Leantach

Is ar bhonn an ghnóthais leantaigh a rinneadh na ráitis airgeadais a ullmhú. Agus an measúnú seo á dhéanamh ag Bord na Stiúrthóirí faoi acmhainn na GAT leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach, chuir siad na rioscaí agus neamhchinnteachtaí suntasacha san áireamh a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar an GAT, go háirithe maidir le deacrachtaí a d'fhéadfadh teacht chun cinn i ndáil le rochtain ar mhaoiniúchán.

Ullmhaíodh na Ráitis Airgeadais seo ar bhonn gnóthais leantaigh. Tá clár na Nótaí faoi Ráthaíocht faoi ráthaíocht ag an Aire Airgeadais agus éascaíonn an clár le heisiúint amach chuig uasaibíocht deich mbliana ó dháta an eisithe. Rinne an GAT síneadh suntasach ar mheánphróifíl aibíochta a cuid maoiniúcháin i mí na Nollag 2014 le bonn maoiniúcháin níos seasmhaí a sholáthar agus leis an riosca ó thaobh leachtachta gearrthéarmaí a laghdú. Ag deireadh 2015 ba é 2.8 bliain meánaibíocht fhiachas na GAT. Bhí luach €2.42bn ceannaithe ag an GBCN i Nótaí faoi Ráthaíocht ag 31 Nollaig 2015 (2014: €3.15bn).

Baineann struchtúr ráta inathraithe le formhór mór na n-iasachtaí ó GAT, agus baineann struchtúr cosúil leis sin leis an maoiniúchán a fhaightear chun na hiasachtaí sin a sholáthar. Tiomsaíonn an GAT formhór a cuid maoiniúcháin trí Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN) trí Chlár na Nótaí faoi Ráthaíocht de chuid na GAT. In 2014, leasaíodh an clár chun aibíochtaí margaidh chomh fada le 10 mbliana a cheadú, chun méid an chlár a mhéadú ó €4.5bn go dtí €5bn, agus chun éascú le rátaí comhlúthacha a eisiúint.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Tugadh socrú praghsála nua in éineacht leis an GBCN isteach i mí Eanáir 2016 lena socraítear an ráta úis le haghaidh eisiúintí nua (seasta nó comhlúthacha) de réir chuar thorthaí bhannaí Rialtas na hÉireann don aibíocht faoi seach móide corrlach arna chomhaontú idir an dá pháirtí. Tá na Nótaí faoi Ráthaíocht faoi ráthaíocht ag Aire Airgeadais na hÉireann.

Tá na Stiúrthóirí sásta go bhfuil raon leordhóthaineach de roghanna maoiniúcháin ar fáil, go mbeidh an GAT in ann leanúint ar aghaidh le bheith ag soláthar maoiniúcháin leanúnaigh dá cuid custaiméirí agus leanúint ar aghaidh lena cuid oibríochtaí go ceann i bhfad. Deimhnítear do na Stiúrthóirí freisin, i bhfianaise mheánré iasachtaí 2.8 bliana na GAT ar feadh tréimhse a bheidh cuid mhaith níos faide ná 12 mhí ó dháta faofa na Ráiteas Airgeadais seo; go bhfuil sé fós iomchuí leanúint ar aghaidh le bheith ag ullmhú na Ráiteas Airgeadais ar bhonn gnóthais leantaigh agus go leanfaidh an GAT ar aghaidh le bheith i mbun gnó go ceann i bhfad.

Airgeadra feidhmiúil agus láithreoireachta

Cuirtear na ráitis airgeadais seo i láthair in euro, airgeadra feidhmiúil na GAT. Ach amháin sa chás go dtugtar le fios, rinneadh an fhaisnéis airgeadais a chuirtear i láthair in euro a shlánú go dtí an míle ba chongaraí.

Úsáid as meastacháin agus breitheanna

Bíonn ar an lucht bainistíochta, le linn Ráitis Airgeadais a ullmhú, meastacháin, breithiúnais agus toimhdí a dhéanamh a mbíonn tionchar acu ar an mbealach a gcuirtear beartais chuntasaíochta i bhfeidhm agus ar shuimeanna tuairiscithe na sócmhainní, na ndlíteanas, an ioncain agus na speansas.

Bíonn athbhreithniú á dhéanamh go leanúnach ar mheastacháin agus ar thoirimhdí bunúsacha. Aithnítear athbhreithniú a dhéantar ar mheastacháin chuntasaíochta sa tréimhse ina ndéantar an meastachán a athbhreithniú agus in aon tréimhsí as sin amach a dtéann an t-athbhreithniú i bhfeidhm ina leith.

Tá na breitheanna a théann i bhfeidhm go suntasach ar na Ráitis Airgeadais, agus iad sin a mbeadh baol ann go dteastódh coigeartú ábhartha uathu sa bhliain dar gcionn, i réimsí na gcaillteanas lagaithé a d'fhéadfadh a theacht i gceist maidir le hiasachtaí agus airleacain a eisíodh roimh 1986 agus maidir le hiasachtaí do Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe.

Caillteanas lagaithé ar iasachtaí agus ar airleacain

Tugann an GAT iasachtaí d'údarais áitiúla go príomha, don Ghníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil (LGMA) agus do CTCanna. Tá próifíl riosca creidmheasa difriúil ag na hiasachtaithe seo. Baineann an bhreith is suntasaí ar ar ullmháíodh na Ráitis Airgeadais le dearcadh na Stiúrthóirí ar riosca creidmheasa na n-iasachtaí a eisíodh i ndiaidh 1986. Is féidir míniú níos mionsonraithe ina leith seo a fháil i Nóta 21 (a).

Tugann an GAT iasachtaí d'údarais áitiúla. I gcomhthéacs a) údarais áitiúla a bheith ina gcomhlachtaí reachtúla faoin Acht Rialtais Áitiúil, 2001 agus achtacháin eile, b) a n-ioncain nó a gcistí a bheith ina n-urrús don íocaíocht atá dlite don GAT sna suimeanna go léir atá dlite ó údarais áitiúla (mar atá leagtha amach sa chomhaontú idir gach údarás áitiúil agus an GAT), c) go gceadaíonn an tAire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil gach iasacht airleachta d'údarais áitiúla, d) go dtuigeann an Bord go dtacaíonn an Rialtas láir le húdarais áitiúla agus iad ag freastal ar a n-óibleagáidí don GAT; agus e) nach deach aon chaillteanas don GAT de bharr a hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údarais áitiúla i ndiaidh 1986, is é tuairim an Bhoird nach fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiasachtaí a tugadh ar airleacan údarais áitiúla ar nó tar éis 27 Bealtaine 1986, agus níor taifeadadh aon fhorálacha caillteanais iasachta i leith na n-iasachtaí sin.

I measc réimsí eile a bhféadfadh tionchar nach mbeadh chomh suntasach acu ar thuairisceoireacht airgeadais na GAT, áirítear caillteanais de bharr lagú a d'fhéadfadh teacht chun cinn ar iasachtaí a eisíodh roimh 1986, ar iasachtaí do CTCanna agus agus sochair d'fhostaithe. Dlítear aon chaillteanais chreidmheasa a d'fhéadfadh teacht chun cinn as an €10.3 milliún (2014: €10.6 milliún) atá fós dlite do na húdarais áitiúla ó na hiasachtaithe bunúsacha ar mhorgáistí a ceadaíodh roimh an 27 Bealtaine 1986 agus a bhfuil an bhunmhaoín atá faoi mhorgáiste mar urrús leo, a chur ar an GAT. Tá comhsholáthar de €2.20 milliún aitheanta i leith na gcuntas sin. Tagair do Nóta 13 (a) le haghaidh tuilleadh mionsonraí. Tosaíodh ar iasachtaí a thabhairt do CTCanna go díreach in 2012 agus ba é €67.70 milliún na hiarmhéideanna iomlána ag 31 Nollaig 2015 (2014: €34.50 milliún). Níor tharla aon chaillteanais iasachtaí ar iasachtaí do CTCanna agus mar sin, ní dhearnadh aon liúntais le haghaidh caillteanais ar iasachtaí.

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Sochair d'fhostaithe

Feidhmíonn an GAT scéim pinsin le sochair shainithe a dtagann gach ball den fhoireann faoina scáth, ach fostaí amháin atá mar pháirt do Scéim Pinsin Aonar an Seirbhís Phoiblí (Scéim Aonar), mar gur thosaigh siad fostaíocht ta éis 1 Eanáir 2013. Déantar luach margaidh sócmhainní agus luach achtúireachta dhliteanais na scéime a luacháil go bliantúil. Baineann leis sin go ndéanadh an lucht bainistíochta, i gcomhairle le hachtúire seachtrach, toimhdí maidir le boilsciú ar phraghasanna, ardú ar thuarastail agus ar phinsin, fáiltas ar infheistíocht agus ré saolach na bhfostaithe sa todhchaí. Bíonn raon inghlachta i gceist inar féidir le meastacháin den chineál sin a theacht go dlisteanach. D'fhéadfadh gur tionchar eile ar fad a bheadh ar na torthaí i leith na tréimhse agus ar an riocht airgeadais dá réir, dá mbainfi úsáid as malairt toimhdí. Foilsítear breis sonraí ina leith seo i Nóta 20 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais.

Is ionann easnamh nó barrachas glan na GAT maidir lena plean pinsin le sochair shainithe agus an t-easnamh nó an barrachas faoi seach don luach cóir shócmhainní an phlean i gcomórtas le luach reatha na sochar a bheidh dlite do na fostaithe san am atá le teacht i gcúiteamh ar a gcuid fónaimh le linn na tréimhse reatha agus tréimhsí roimhe seo. Is ionann an ráta lascaine a chuirtear i bhfeidhm agus toradh an mhargaidh ar bhannaí corparáideacha ardcháilíochta ag dáta an chlár chomhardaithe a bhfuil dátaí aibíochta ag dul leo a thagann a bheag nó a mhór leis na téarmaí maidir le hoibleagáidí na GAT. Achtúire cáilithe neamhspleách a dhéanann an t-áireamh agus is é modh chostas réamh-mheasta an aonaid a chuirtear i bhfeidhm. Tugtar gnóthachain agus caillteanais achtúireachta go díreach anonn chuig ioncam cuimsitheach eile sa bhliain ina dtabhaítear iad. Áirítear leis an tionchar ar an Ráiteas Ioncaim costas reatha na seirbhíse, an costas seirbhíse roimhe seo, an costas úis maidir le dliteanais na scéime, agus an toradh measta maidir le sócmhainní an phlean.

Sócmhainní agus dliteanais airgeadais

Aitheantas

Tugann an GAT aitheantas ar dtús, ar luach cóir, d'iasachtaí agus do shuimeanna ar airleacan, d'éarlaisí, d'urrúis fiachais ar eisiúint agus do bhannaí innéacsnaasctha ar an dáta a gcuirtear tús leo.

Dí-aitheantas

Stadann GAT ó aitheantas a thabhairt do shócmhainn airgeadais nuair a théann na cearta faoi chonradh ar shreabhadh airgid ón tsócmhainn in éag, nó nuair a aistrítear na cearta faoi chonradh ar shreabhadh airgid an tsócmhainn airgeadais a fháil trí idirbheartaíocht lena n-aistrítear an riosca ar fad agus an gnóthachan uile a bheag nó a mhór a ghabhann le húinéireacht ar an tsócmhainn airgeadais. Aithnítear mar shócmhainn nó dliteanas ar leith d'aon leas i sócmhainní airgeadais aistrithe, ar leas é a chruthaigh nó a choimeád an GAT.

Stadann an GAT ó dhliteanas airgeadais a aithint nuair a bhíonn na dualgais a leagtar uirthi faoin gconradh curtha di aici nó ar sin a chur ar ceal nó a dhul in éag. D'fhéadfadh an GAT idirbhearta a dhéanamh trína n-aistrítear sócmhainní atá aitheanta ar a clár comhardaithe ach go gcoinníonn sí gach riosca agus gach gnóthachan araon a bhaineann leis na sócmhainní aistrithe nó sciar áirithe díobh. Sa chás go gcoinnítear na rioscaí agus an gnóthachan ar fad, a bheag nó a mhór, ní stadtar sa chás sin ó na sócmhainní aistrithe a aithint ar an ráiteas ar staid an airgeadais.

Ionstraimí Airgeadais

I mblianta airgeadais roimhe, ghlac an GAT le ceanglais FRS 26 'Ionstraimí Airgeadais: Aithint agus Tomhas'. Le FRS 26, cuirtear i ngníomh na ceanglais maidir le haithint, tomhas agus cuntasaoíocht fhálaithe a bhaineann le Caighdeán Idirnáisiúnta IAS 39 'Ionstraimí Airgeadais: Aithint agus Tomhas'. Le IAS 39, éilítear Sócmhainní Airgeadais a rangú i gceann de cheithre chatagóir. Rangaigh an GAT a cuid iasachtaí d'Údaráis Áitiula agus do Chomhlachtaí Tithíochta Faofa faoi chatagóir 'Iasachtaí agus Infháiltas' de réir IAS 39. Mar sin aithníodh iasachtaí na Gníomhaireachta ar dtús ar luach cothrom na comaoine a íocadh, agus tomhaiseadh iad ina dhiaidh sin ar chostas amúchta lúide soláthair le haghaidh lagú. Aithníodh an t-ioncam gaolmhar ar iasachtaí agus infháiltas ar bhonn ráta úis éifeachtaigh. Tá ceanglais Ailt 11 agus 12 de FRS 102 breithnithe ag an nGníomhaireacht agus cinneadh á déanamh maidir leis an gcur chuige cuntasaoíochta dá cuid iasachtaí d'Údaráis Áitiula agus do Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Iasachtaí roimh Bhealtaine 1986

Bíonn an GAT faoi dhliteanas i leith aon chaillteanas creidmheasa a thagann chun cinn ó mhorgáistí roimh Bhealtaine 1986, a urraítear leis an mbunmhaoín mhorgáiste. Measann an Ghníomhaireacht go dtéann na hiasachtaí seo faoi chatagóir urrús bunaithe ar shócmhainní de réir Mhír 11.6 de FRS 102, agus mar sin, go dtéann siad faoi scóip alt 12 lena bpléitear le hionstraimí chasta airgeadais.

Iasachtaí i ndiaidh na Bealtaine 1986

Tugann an GAT na sainmhínithe a áirítear i míreanna 11.8 agus 11.9 de FRS 102 dá haire agus measann gurb ionann a cuid iasachtaí d'údarais áitiúla agus ionstraimí fiachais ina mbíonn an fáltas conartha don Ghníomhaireacht ina shuim sheasta agus ina ráta seasta dearfach nó ina ráta inathraithe dearfach, agus mar sin, go gcomhlíonann siad an sainmhíniú maidir le hionstraimí airgeadais bhunúsacha.

Iasachtaí do Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe

Thosaigh an GAT ag tabhairt iasachtaí do CTCanna in 2012. Measann an Ghníomhaireacht go gcomhlíonann na hiasachtaí a thugtar ar airleacan do CTCanna an sainmhíniú maidir le hionstraimí casta airgeadais ar an mbonn go n-urraítear na hiasachtaí trí mhuirir thairis ar na maoine bunúsacha.

Breithniú ar an gcur chuige cuntasaíochta

Éilítear le hAlt 11 de FRS 102 go ndéanfar Ionstraimí Airgeadais Bhunúsacha a thomhas ag praghas an idirbhirt i dtosach báire, agus ina dhiaidh sin ar chostas amúchta agus an modh úis éifeachtaigh á úsáid. Níl aon difríocht i gceist leis an modh cuntasaíochta seo ón gcur chuige a chuir an Ghníomhaireacht chun feidhme roimhe agus ní bheadh aon choigeartuithe i gceist leis an trasdul dá bharr. Baineann Alt 11 leis an gcuid is suntasaí de leabhair iasachtaí na Gníomhaireachta, ag plé leis na hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údarais áitiúla i ndiaidh na Bealtaine 1986. Éilítear le hAlt 12 de FRS 102 go ndéanfar ionstraimí casta airgeadais a aithint ar luach cothrom i dtosach báire, agus gur chóir iad a thomhas ina dhiaidh sin ar luach cothrom ag deireadh gach tréimhse tuairisceoireachta. Faoi mar a tugadh le fios thuas, déanann na hiasachtaí a bheadh sa chatagóir seo iasachtaí na Gníomhaireachta a thugtar ar airleacan d'Údarais Áitiúla roimh Bhealtaine 1986 chomh maith lena cuid iasachtaí do Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe. Níl i gceist leis na hiasachtaí seo ach líon an-bheag de leabhair iasachtaí iomlán na Gníomhaireachta.

Measann an Ghníomhaireacht go gciallaíonn a bhfuil i gceist lena cuid gnó go gcomhlíonann an Ghníomhaireacht na ceanglais go rangófaí í mar Eintiteas Tairbhe Phoiblí (PBI) de réir FRS 100. De réir mhír 11.1A de FRS 102, féadfaidh Eintiteas Tairbhe Phoiblí a dhéanann nó a fhaigheann iasachtaí lámhaltais mar eintiteas tairbhe phoiblí tagairt a dhéanamh do mhíreanna Alt 34 den chaighdeán i gcomhair na gceanglas cuntasaíochta do na hiasachtaí sin. A mhéid a bhaineann sé leis an nGníomhaireacht, sainmhínítear iasacht dá leithéid sa chaighdeán mar cheann atá faoi bhun ráta úis an mhargaidh atá i réim, nach bhfuil iníoctha ar éileamh, agus a thugtar chun cuspóirí an Eintitis Tairbhe Phoiblí a chur chun cinn. Ceadáítear le hAlt 34 den chaighdeán don úsáideoir na ceanglais maidir le haithint, tomhas agus nochtadh d'Alt 11 nó Alt 12 a chur chun feidhme. Tá an Ghníomhaireacht tar éis roghnú mar sin forálacha Alt 34 a chur chun feidhme agus leanúint ar aghaidh le bheith ag tabhairt cuntais ina cuid iasachtaí ar luach cothrom ar thomhas tosaigh, agus ar chostas amúchta agus modh an ráta úis éifeachtaigh á úsáid. Cuirtear prionsabail Alt 11 den Chaighdeán, lena gcuimsítear Ionstraimí Airgeadais Bhunúsacha, chun feidhme leis seo.

Dá thoradh sin, tá an Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta tar éis roghnú a beartas cuntasaíochta a athrú maidir lena cuid iasachtaí d'Údarais Áitiúla agus do Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe a thomhas. Roimhe seo, ghlac an Ghníomhaireacht le ceanglais FRS 26 agus chuir prionsabail IAS 39 maidir le haithint agus tomhas chun feidhme. Cuireann an Ghníomhaireacht forálacha PBE d'Alt 34 agus d'Alt 11 chun feidhme anois agus cuntas á tabhairt ina cuid ionstraimí airgeadais. Tugtar tuilleadh mionsonraí ar iasachtaí d'Údarais Áitiúla agus do Chomhlachtaí Tithíochta Ceadaithe i nóta 13.

I ndáil le gach Ionstraim Airgeadais eile, tá an Ghníomhaireacht sásta go gcomhlíonann siad an sainmhíniú maidir le hIonstraimí Airgeadais Bunúsacha agus mar sin gur chóir leanúint ar aghaidh le cuntas a thabhairt iontu ar an gcaoi chéanna is a rinneadh i mblianta roimhe. Ní thagann aon choigeartuithe chun cinn dá bharr an trasdula leis seo.

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Fritháireamh

Déantar fritháireamh maidir le sócmhainní agus dliteanais airgeadais agus cuirtear an tsuim ghlan i láthair sa ráiteas ar staid an airgeadais nuair atá de cheart ag an GAT faoin dlí, agus sa chás sin amháin, na suimeanna a fhritháireamh agus nuair atá de rún ag an GAT réiteach maidir leis an tsócmhainn ar bhonn glansuime nó an tsócmhainn a réadú agus an dliteanas a réiteach an tráth céanna. Cuirtear ioncam agus speansais i láthair ar bhonn glansuime nuair a bhíonn de rún agus d'acmhainn ag an GAT na suimeanna a fhritháireamh.

Costas amúchta a thomhas

Is ionann costas amúchta sócmhainne nó dliteanais airgeadais agus an tsuim a luaitear leis an tsócmhainn nó an dliteanas airgeadais nuair a aithnítear ar dtús é, lúide aisíocaíochtaí i leith na príomhshuime, móide nó lúide an amúchadh carnach, agus modh an ráta éifeachtaigh úis á chur in úsáid maidir le haon difríocht idir an tsuim a aithníodh ar dtús agus an tsuim aibíochta, lúide aon laghdú maidir le lagú.

An luach cóir a mheas

Bíonn an próiseas maidir le luach cóir a lua le sócmhainní airgeadais agus le dliteanais airgeadais bunaithe ar phraghasanna foilsithe an mhargaidh nó ar thairiscintí praghasanna ó dhéileálaithe i ndáil le hionstraimí airgeadais arna dtrádáil ar mhargáí beo. Maidir le luach foilsithe an mhargaidh, is ar an bpraghas tairisceana a bhunaítear é ach sin a bheith ar fáil. I gcás na n-ionstraimí airgeadais eile ar fad, socraítear an luach cóir trí mhodhanna luachála a chur in úsáid. I gcás urrús nach mbíonn luach foilsithe an mhargaidh ar fáil lena aghaidh, baineann an GAT leas as teicnící meastacháin chun an luach cóir a shocrú. Áirítear ar na modhanna meastúcháin a úsáidtear, sreabhadh airgid lascainithe, samhalacha inmheánacha lena mbaintear leas as sonraí soiléire an mhargaidh nó as comparáidí le hurrúis eile atá ar aon dul, a bheag nó a mhór, leis na cinn faoi chaibidil.

Iasachtaí agus suimeanna infhaighte

Is sócmhainní airgeadais nach díorthaigh iad iasachtaí agus suimeanna infhaighte, a mbíonn íocaíochtaí seasta nó íocaíochtaí indeimhnithe ag gabháil leo agus nach luaitear ar mhargadh beo agus nach bhfuil i gceist ag an GAT iad a dhíol láithreach ná sa ghearrthéarma.

Déantar iasachtaí agus suimeanna infhaighte a mheas ar dtús ar an luach cóir maidir leis an gcomaoin a fuarthas agus coinnítear ina dhiaidh sin iad arna lua de réir an chostais amúchta lúide soláthar maidir le lagú. Is ar bhonn an ráta úis éifeachtaigh a thugtar aitheantas don ioncam ó iasachtaí agus ó shuimeanna infhaighte.

Lagú a aithint agus a thomhas

Déanann an GAT, tráth an chlár chomhardaithe i ngach tréimhse airgeadais, an cheist a mheas cé acu an bhfuil fianaise oibiachtúil ann go bhfuil lagú tarlaithe maidir le sócmhainní airgeadais nach ar luach cóir trí bhrabús nó caillteanas a iompraítear iad. Áirítear lagú tarlaithe maidir le sócmhainní airgeadais sa chás gur léir ó fhianaise oibiachtúil gur tharla eachtra caillteanais ó rinneadh an tsócmhainn a aithint ar dtús agus go bhfuil tionchar, ar féidir é a mheas go hiontaofa, ag an eachtra caillteanais sin ar shreabhadh airgid na sócmhainne sin san am atá le teacht.

Déanann an GAT fianaise maidir le lagú a mheas ag leibhéal sócmhainne amháin faoi leith agus ag an leibhéal tiomsaithe chomh maith. Déantar measúnú maidir le gach sócmhainn airgeadais a bhfuil suntas léi aisti féin i ndáil le lagú faoi leith maidir leis an tsócmhainn sin. Déantar gach sócmhainn shuntasach ansin nach meastar gur tharla lagú faoi leith i ndáil leo, a mheas mar thiomsú d'fhonn aon lagú a fulaingtíodh ach nár tuairiscíodh go fóill a thabhairt chun aire. Sócmhainní nach bhfuil suntasach astu féin, déantar an measúnú maidir le lagú ina leith arna dtabhairt ina dtiomsú de shócmhainní airgeadais (arna n-iompar de réir an chostais amúchta) a bhfuil tréithe riosca den chineál céanna ag baint leo. Déantar caillteanas mar gheall ar lagú ar shócmhainní arna n-iompar de réir an chostais amúchta a thomhas de réir an difríocht atá idir luach iompair na sócmhainní airgeadais agus luach reatha an tsreafa airgid measta arna lascainiú de réir an ráta úis éifeachtach a bhain leis na sócmhainní ar dtús. Déantar caillteanais a aithint sa ráiteas ioncaim agus léirítear iad i gcuntas liúntais maidir le hiasachtaí agus airgead ar airleacan.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Déantar gach iasacht a mheasúnaítear le haghaidh ath-idirbheartaíochta a thástáil ó thaobh lagaithe agus i gcás go measfar iasacht a bheith lagaithe, tiomsaítear soláthar cuí chun clúdach a dhéanamh ar an difríocht idir luach iompair na hiasachta, agus luach reatha shreabhadh an airgid thirim a mheasfar a bheith ann amach anseo, agus é lascainithe de réir ráta úis bhunaidh éifeachtaigh na hiasachta. I gcás go mbeidh na téarmaí a bhaineann le hiasachtaí a ndearnadh ath-idirbheartaíocht ina leith agus a cuireadh faoi réir fhoráil maidir le lagú, difriúil go maith ó théarmaí bunaidh na hiasachta, de réir anailíse cainníochtúla nó cáilíochtúla, déantar an iasacht bhunaidh a dhí-aithint agus aithnítear iasacht nua ar luach cothrom.

Aithnítear aon difríocht idir luach iompair na hiasachta agus luach cothrom théarmaí nua na hiasachta tar éis ath-idirbheartaíochta sa ráiteas ioncaim.

Léantar den aitheantas maidir le hús ar an tsócmhainn lagaithe agus déantar díscríobh sa chás go meastar maidir le hiasacht nach féidir bailiúchán a dhéanamh i leith cuid de nó an iomláin, nó go bhfuil cuid de nó an t-iomlán maite. Cuirtear suimeanna díscríofa de mhúirear in aghaidh soláthairtí a rinneadh roimhe sin maidir le lagú nó luaitear sa ráiteas ioncaim go díreach iad.

Airgead tirim agus coibhéis airgid

Is é atá i gceist le hairgead tirim agus a choibhéis ná airgead tirim sa bhanc agus ar láimh agus infheistíochtaí gearrthéarmacha, i bhfoirm nótaí gealltanais nó páipéar tráchtála den chuid is mó lena mbaineann aibíocht faoi cheann trí mhí nó tráth is luaithe ná sin tráth a bhfaighte, atá so-aistrithe go dtí suim airgid thirim atá ar eolas, agus ar fíorbheag an baol go dtiocfadh athrú ar a luach. Aithnítear ioncam ó infheistíochtaí den sórt sin ar bhonn úis éifeachtaigh ar feadh na tréimhse go dtarlaíonn aibíocht.

Sócmhainní seasta inláimhsithe agus cúrsaí dímhéasa

Luaitear sócmhainní seasta inláimhsithe de réir an chostais lúide dímhéas carntha agus aon lagú. Déantar an múirear maidir le dímhéas a ríomh ar an mbonn seo a leanas sa chaoi is go ndéantar díscríobh ar chostas tosaigh gach sócmhainne seasta lúide an luach iarmharach i rith ré measta fiúntais gach sócmhainne seasta:

Trealamh ríomhaireachta	Líne dhíreach thar 3 bliana
Trealamh eile	Líne dhíreach thar 5 bliana

Déantar athbhreithniú go tráthrialta maidir le meastacháin i ndáil leis an ré measta fiúntais. Déantar soláthar freisin, nuair is gá sin, do lagú ar bith ar shócmhainní seasta inláimhsithe. Déantar athbhreithniú ar luach iompair na sócmhainní seasta inláimhsithe ar gach dáta tuairiscithe d'fhonn a dhéanamh amach cé acu an bhfuil aon chomhartha go bhfuil lagú i gceist. Má tá comhartha den sórt sin ann, déantar an tsócmhainn a thástáil maidir le lagú trí chomparáid a dhéanamh idir an luach iompair agus an luach a d'fhéadfaí a aisghabháil, luach is ionann agus cibé acu is airde idir an tsuim a gheofaí ón tsócmhainn a dhíol nó an luach atá leis an tsócmhainn in úsáid. Aithnítear caillteanas ó lagú sa chuntas ioncaim agus caiteachais.

Ús infhaighte agus iníoctha

Aithnítear ús atá infhaighte agus iníoctha maidir le hionstraimí airgeadais arna rangú mar iasachtaí agus airgead ar airleacan, agus mar dhliteanas airgeadais de réir an chostais amúchta, ar bhonn ráta éifeachtach úis. Cuirtear san áireamh leis an ríomh sin ús a fuarthas nó a íocadh, táillí agus coimisiúin a íocadh nó a fuarthas atá ina ndlúthchuid den toradh chomh maith le costais incriminteacha na n-idirbheart, nó, tréimhse níos giorra ná sin sa chás gur cuí sin, i ndáil le luach iompair glan na sócmhainne airgeadais nó an dliteanas airgeadais ar a aithint den chéad uair. Is ionann an ráta éifeachtach úis agus an ráta trína ndéantar lascainiú ar an sreabhadh airgid measta san am atá le teacht, ar feadh ré ionchais na hionstraime.

Airgeadraí iasachta

Déantar idirbhearta ainmnithe in airgeadra seachas an euro a lua de réir na rátaí a bhí i réim tráth na beartaíochta féin. Aistrítear sócmhainní airgid agus dliteanas in airgeadra eachtrach de réir na rátaí atá i réim ar dháta an chlár chomhardaithe. Déileáiltear leis na difríochtaí malairte sa ráiteas ioncaim.

3. Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Tuairisciú teascán

Níl ach aon oibríocht amháin ag an GAT agus ní dhéantar sin ach in aon tír amháin. Déanann an bhainisteoireacht athbhreithniú ar oibríochtaí na Gníomhaireachta mar aonad iomlán agus ní dhéanann idirdhealú idir teascáin oibríúcháin. Mar sin, tuairiscítear oibríochtaí sna Ráitis Airgeadais seo mar theascán aonair.

Léas oibríúcháin

Nochtar costais maidir le léasanna oibríúcháin ar leithligh sa ráiteas ioncain ar bhonn fabhrúithe ar feadh théarma an léasa agus modh na líne díri i bhfeidhm. Aithnítear dreasachtaí maidir leis an léas oibríúcháin ar an ráiteas ar staid an airgeadais agus scaoiltear iad ar bhonn dronnlíneach thar an tréimhse chomh fada leis an chéad athbhreithniú de réir ráta an mhargaidh atá ina chuid den léas. Déantar méadaithe boillscith i gcíos léasaithe a rangú mar costais tabhaithe.

Ioncam airgeadais

Cuimsíonn ioncam airgeadais an t-ioncam ó ús ar chistí infheistithe. Aithnítear ioncam ó ús de réir mar a fhabhraíonn sé agus modh an ráta éifeachtaigh úis á úsáid.

4. Stádas na GAT agus idirbhearta le páirtithe gaolmhara

Is cuideachta faoi theorainn scaireanna í An Gníomhaireacht Airgeadais Tithíochta cpt arna cur chun cinn ag an Aire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil faoi théarmaí an Achta um An Gníomhaireacht Airgeadais do Thithe, 1981. Is é an tAire Airgeadais úinéir tairbhíúil scairchaipiteal eisithe na Gníomhaireachta. Bunaíodh an GAT ina cuideachta theoranta phríobháideach ar an 8 Feabhra 1982 agus rinneadh cuideachta theoranta phoiblí di ar an 13 Eanáir 1983.

Maidir le gnáthchúrsaí gnó, is é Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta ('GBCN') agus údarás áitiúla, ar comhlacht Rialtais freisin iad agus a meastar dá bharr sin gur páirtí gaolmhar atá ann, a chuireann maoiniú ar fáil don GAT. Is féidir sonraí a aimsiú i Nóta 16 faoi na méideanna a bhí gan íoc ar an 31 Nollaig 2015 faoin gclár na Nótaí faoi Ráthaíocht arb é GBCN a chuireann ar fáil é. B'ionann iomlán an chaiteachais ar ús i ndáil leis na háiseanna sin don GBCN agus €32.09 milliún i gcomhair 2015 (2014: €46.87 milliún), agus €2.53 milliún (2014: €0.60 milliún) d'údaráis áitiúla don bhliain airgeadais.

I ngnáthchúrsaí gnó, tugann an GAT cistí ar iasacht d'údaráis áitiúla, ar comhlachtaí Rialtais atá iontu agus a meastar dá bharr sin gur páirtithe gaolmhara iad. Tugtar sonraí i Nóta 6 a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais faoin ús a saothraíodh ar na cistí ar airleacan sin. Feidhmíonn Irish Life Corporate Business bainistíocht /riarach scéim phinsin na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta (féach Nóta 20) go, le héifeacht ó 1 Eanáir 2012.

I ngnáthchúrsaí gnó, cuireann an GAT cistí i dtaisce ó bharrachais ghearrthéarmacha a thagann chun cinn le Bainc-Aontas Éireann cpt, (atá i seilbh an stáit faoi láthair), nó an GBCN, ar chuntais na GAT a bhaineann leis an státchiste nó a bhaineann le speansais. Ba ionann agus €Neamhní an t-ús a tuilleadh ar na taiscí seo le linn 2015 (2014: €0.05 milliún) agus b'ionann agus €niallas (2014: €17.68 milliún) na suimeanna i dtaisce mar a bhí an 31 Nollaig 2015.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

4. Stádas na GAT agus idirbhearta le páirtithe gaolmhara (ar lean)

Idirbhearta le príomhphearsanra bainistíochta

Áirítear ar phríomhphearsanra an lucht bainistíochta na daoine sin a bhfuil d'údarás acu nó de fhreagracht orthu gníomhaíochtaí na GAT a rialú, agus áireofaí orthu seo Bord na Stiúrthóirí, an Ceannasaí Cistíochta agus an Ceannasaí Airgeadais. Chomh maith lena gcuid tuarastal, íocann an Ghníomhaireacht ranníocaíochtaí le plean sochair shainithe iarfhostaíochta ar son príomhphearsanra den lucht bainistíochta. Is mar seo mar a leanas a cuimsíodh iomlán an chúitimh do phríomhphearsanra den lucht bainistíochta:

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
	€'000	€'000
Tuarastail *	273	270
Táillí Stiúrthóirí	46	46
Ranníocaíochtaí Pinsin	42	42
	361	358

* San áireamh leis na tuarastail, tá an luach saothair don Stiúrthóir Feidhmiúcháin /Príomhoifigeach Feidhmiúcháin a dtugtar sonraí i ngeall air i Nóta 9, chomh maith le príomhphearsanra bainistíochta atá ar tuarastal. Tá aon fhostaí buntábhachtach ambáin den bhainisteoireacht i Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí.

5. Stádas na GAT maidir le cúrsaí cánach

Faoi Alt 218 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997, tá ioncam a thuilleann an GAT de thoradh an ghnó maidir le hiasachtaí agus airleacain a dhéanamh faoi Alt 5 d'Acht na Gníomhaireachta Airgeadais do Thithe, 1981, saor ó Cháin Corparáide. Bíonn díolúine maidir le Cáin Chorporáide i gceist freisin maidir le hioncam atá inmhuirearaithe faoi Chás III, Sceideal D.

Faoi Alt 172(A) den Acht Comhdhlúite Cánacha 1999, tá de cheart ag an GAT díbhinní a íoc gan Cáin Iarchoimeáda Díbhinne bainte as.

6. Ioncam úis – gníomhaíochtaí leantacha

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
	€'000	€'000
Ús ar airleacain d'údaráis áitiúla:		
Tar éis 27 Bealtaine 1986	69,289	81,007
Roimh 27 Bealtaine 1986	2	188
Ús ar airleacain do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe	960	662
	70,251	81,857

B'ionann luach iomlán an ioncaim ó ús ar shócmhainní airgeadais nach ar a luach cóir a iompraítear iad maidir leis an gCuntas ioncaim agus caiteachais agus ús comhlán €70.97 milliún, agus tá san áireamh leis sin €0.01 milliún d'Ioncam airgeadais, (féach Nóta 10) i ndáil leis an mbliain dar chríoch an 31 Nollaig 2015 (2014: €82.75 milliún a bhfuil €0.08 milliún d'Ioncam airgeadais i gceist leis).

7. Speansas úis – gníomhaíochtaí leantacha

	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
<i>Bannaí innéacsnaítha – úis éifeachtach</i>		
Ús ar bhannaí	1,928	7,887
Préimh ar fhuascailt bannaí	687	1,279
<i>Costais stoic agus iasachtaí</i>		
Ús is iníoctha ar iasachtaí bainc, ar pháipéar tráchtála, ar nótaí faoi ráthaíocht agus ar stoc	44,131	57,849
<i>Táillí agus speansas coimisiúin</i>		
Táillí páipéir Eurothráchtála (PE)	257	259
Speansas úis iomlán	47,003	67,274

8. Caiteachas nach caiteachais úis é

	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
<i>Caiteachas Riaracháin</i>		
Léas Oibriúcháin (Nóta 9)	184	153
Caiteachas ginearálta, luach saothair do Stiúrthóirí agus Costais Fostaithe (Nóta 9)	1,462	1,207
Dímheas (Nóta 12)	21	27
Caiteachas riaracháin iomlán	1,667	1,387

9. Caiteachas riaracháin

Ceangaltais maidir leis an Léas Oibriúcháin

Tá ceangaltais ar an GAT faoi léas oibriúcháin (áitribh oifige) íocaíochtaí bliantúla mar a leanas a dhéanamh:

Foirgnimh:	€'000
Tréimhse is giorra ná aon bhliain amháin	197
Tar éis bliana ach níos giorra ná cúig bliana	788
Tar éis cúig bliana	2,810

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

9. Caiteachas riaracháin (ar lean)

Caiteachas riaracháin

Thángthas ar an gcaiteachas riaracháin tar éis muirir mar seo a leanas a ghearradh:

Bliain dar chríoch	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Luach saothair an iniúcháir		
Iniúchadh ar Ráitis Airgeadais	31	35
Seirbhísí comhairleacha cánach	-	-
Seirbhísí eile	-	4
Luach saothair iomlán an iniúcháir	31	39
Speansais Ghinearálta	425	278
Luach saothair Stiúrthóirí		
Táillí – an Cathaoirleach	-*	-
Táillí – Stiúrthóirí eile	46	46
Luach saothair an Stiúrthóra Feidhmiúcháin/an Phríomhoifigigh Fheidhmiúcháin	106	106
Ranníocaíochtaí pinsin	42	42
Luach saothair iomlán na Stiúrthóirí	194	194
Costais fostaithe (gan Stiúrthóirí san áireamh)		
Tuarastail	569	547
Costais leasa shóisialaigh	56	54
Costais seirbhíse - pinsean - faoi láthair	187	95
Costais seirbhíse - pinsean - san am atá caite	-	-
Costais iomlána a bhaineann le fostaithe	812	696
Speansas riaracháin iomlán	1,462	1,207
	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Gnóthachan ar shocraíocht / chiorrúchán	-	574**

* Suim €2,586 (2014: €2,591) cuirthe i leith cuntais Ollscoil na hÉireann Baile Átha Cliath mar chúiteamh in uaireanta oibre a chaill an Dochtúir Michelle Norris mar gheall ar am a chaith sí i mbun a cuid dualgas mar Chathaoirleach ar an nGníomhaireacht le haghaidh 2015.

** Tar éis an tsoiléirithe i leith costais seirbhíse roimhe seo a bhain le beirt fhostaithe a d'éirigh as, d'aithin an GAT gnóthachan socraíochta/ciorrúcháin de €574,000 sa bhliain airgeadais a chríochnaigh 31 Nollaig 2014.

Ba é aon duine déag (2014: aon duine déag) meánlón na bhfostaithe, lena n-áirítear an Stiúrthóir Feidhmiúcháin, i rith na bliana. Ba é €273,000 (2014: €270,000) suim iomlán na dtuarastal do phríomhbhaill na bainisteoireachta. Is le haghaidh na foirne riaracháin a bhí iarmhéid an €401k (2014: €383k). Ba é €42,975 (2014: €34,834) suim an ÍMAT/ ÁSPC agus CBL ag deireadh na bliana

10. Ioncam airgeadais

Bliain dar chríoch	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Ioncam infheistíochta ar thaiscí gearrthéarmacha	10	36
Ús a fuarthas ar iarmhéideanna airgid thirim	-	46
Úis ioncam ghlan ar scéim sochar sainithe shócmhainní pinsin	-	19
Glanioncam airgeadais	10	101

Speansas Airgeadais

Bliain dar chríoch	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Costas glan úis ar scéim sochar sainithe shócmhainní dhliteanais phinsin	10	-
Speansas airgeadais iomlán	10	-

11. Airgead tirim agus cóibhéisí airgid

Bliain dar chríoch	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Airgead tirim sa bhanc agus ar láimh	199	17,677
Rótharraingtí	(6,610)	-
	(6,411)	17,677

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

12 Sócmhainní seasta inláimhsithe – Trealamh ríomhaireachta agus trealamh eile

Bliain dar chríoch	31 Nollaig 2015 €'000
Costas nó luacháil	
Ag 1 Eanáir 2015	300
Breisiúcháin	147
Diúscairtí	(31)
Ag deireadh na bliana	416
Dímheas Carntha	
Ag tús na bliana	195
Táille na bliana	21
Táille ar dhiúscairtí	(25)
Ag deireadh na bliana	191
<i>Leabharluach glan</i>	
31 Nollaig 2015	225
31 Nollaig 2014	105

13. Iasachtaí agus airleacain d'údaráis áitiúla agus do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe

Bliain dar chríoch	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Iasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla	3,578,860	4,150,351
Iasachtaí a tugadh ar airleacan do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe	67,165	34,503
Iomlán na n-iarmhéideanna dlite ar airleacain	3,646,025	4,184,854
Lúide: Comhsholáthar	(2,211)	(1,961)
	3,643,814	4,182,893
 Dlite ó údaráis áitiúla	 95,352	 110,646
Iomlán na n-iasachtaí agus airleacan d'údaráis áitiúla agus do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe	3,739,166	4,293,539

13. Iasachtaí agus airleacain d'údaráis áitiúla agus do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe (ar lean)

Is leis an GAT a bhaineann dliteanais maidir le haon chaillteanais chreidmheasa a d'fhéadfadh teacht chun cinn maidir leis an €10.2 milliún (2014: €10.6 milliún) atá fós dlite do na húdaráis áitiúla ó na hiasachtaithe bunúsacha ar mhorgáistí a ceadáíodh roimh mhí na Bealtaine 1986 a bhfuil an bhunmhaoín atá faoi mhorgáiste mar urrús leo. Tá soláthar dar luach €2.21 milliún (2014: €1.91 milliún) aitheanta i leith na n-iasachtaí sin. Tá breis sonraí ina leith sin le fáil i Nóta 21 (a). Tá an soláthar seo bunaithe ar an meastachán is fearr de chuid na GAT ar luach reatha an tsreafa airgid thirim a bheidh ann amach anseo i gcomparáid le luach iompair na n-iasachtaí faoi mar a bhí an 31 Nollaig 2015 agus é faoi réir ag athruithe sna toimhdí bunúsacha agus d'fhéadfadh go méadófaí nó go laghdófaí é i mblianta amach anseo.

I gcomhthéacs (a) gur comhlachtaí reachtúla faoin Acht Rialtais Áitiúil, 2001 agus faoi achtacháin eile iad na húdaráis áitiúla, (b) go bhfuil teacht isteach nó cistí na n-údarás áitiúil ina n-urrús i leith gach suim atá dlite don Ghníomhaireacht a íoc go cuí léi ag údaráis áitiúla (mar a leagtar síos sa chomhaontú idir gach údarás áitiúil faoi seach agus an GAT), agus (c) go gceadaíonn an tAire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil gach iasacht a thugtar ar airleacan d'údaráis áitiúla, agus (d) tuiscint an Bhoird go dtacaíonn an Rialtas láir le húdaráis áitiúla chun a n-oibleagáidí i leith na GAT a chomhlíonadh; (e) ní dheachaidh aon chaillteanais don GAT de bharr a hiasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla i ndiaidh 1986; is é tuairim an Bhoird nach fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiasachtaí a thugtar ar airleacan d'údaráis áitiúla ar nó i ndiaidh 27 Bealtaine 1986 agus ní thaifeadtar aon fhorálacha caillteanais iasachta i leith na n-iasachtaí sin. Tagair le do thoil do Nóta 21 (a) le haghaidh breis sonraí.

Tosaíodh ar iasachtaí a thabhairt do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe go díreach in 2012 agus aithnítear caillteanais de bhar na n-iasachtaí seo sa mhéid go dtagann caillteanais dá leithéid chun cinn. Níor tháinig aon chaillteanais dá leithéid chun cinn in 2015 agus ní mheastar aon soláthar a bheith riachtanach i leith na n-airleacan seo faoi mar a bhí cúrsaí ag 31 Nollaig, 2015.

14. Féichiúnaí eile agus infháltais

Bliain ag críochnú	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Méideanna dlite le ciste an PRMR	4,503	4,344
Iomlán Féichiúnaí eile agus infháltais	4,503	4,344

15. Úrrús Fiachais ar Eisiúint

Bliain dar chríochnú	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Páipéar Tráchtála agus Nótaí faoi Ráthaíocht (Nóta 16)	3,396,200	3,797,570
Bannaí Innéacsasctha (Nóta 17)	-	203,503
Stoc na GAT 8.75% (Nóta 18)	97,591	97,231
Urrúis Fiachais Iomlána a Eisiódh	3,493,791	4,098,304

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

16. Úrrús Fiachais ar eisiúint – Páipéir Thráchtála agus Nótaí faoi Ráthaíocht

Bliain dar chríoch	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Nótaí faoi Ráthaíocht		
Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta	2,424,316	3,144,515
Údaráis Áitiúla	964,281	643,029
Ciste Comhshaoil	2,377	7,417
NR maidir le Coiste PRMR	222	1,132
Iomlán an Pháipéir Thráchtála agus na Nótaí faoi Ráthaíocht a tugadh ar airleacan	3,391,196	3,796,093
Ús is iníoctha ar Pháipéir thráchtála agus Nótaí faoi Ráthaíocht	5,004	1,477
Iomlán na bPáipéir Thráchtála agus Nótaí faoi Ráthaíocht	3,396,200	3,797,570

Tagann an páipéar tráchtála agus na nótaí faoi ráthaíocht faoi lánráthaíocht an Aire Airgeadais.

17. Urrúis fiachais ar eisiúint – Bannaí innéacsasctha

	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Eisiúintí bannaí 4% na GAT Bannaí Innéacsasctha 2015		
Luach ainmniúil bannaí	-	95,230
Glanspeansais neamhamúchta agus préimh/lascaine ar eisiúint	-	114
Soláthar do phréimh ar fhuascailt bannaí	-	106,160
Iomlán na mbannaí in eisiúint	-	201,504
Ús is iníoctha ar Bannaí innéacsasctha	-	1,999
Iomlán na mBannaí innéacsasctha	-	203,503

Leagtar amach aibíochtaí na n-urrús fiachais ar eisiúint i Nóta 21 (c).

17. Urrúis fiachais ar eisiúint – Bannaí innéacsnaasctha (ar lean)

Soláthar do phréimh ar fhuascailt Bhannaí innéacsnaasctha

	Muirear €'000	Iarchurtha €'000	Soláthraithe €'000
31 Nollaig 2015			
Ag tús na bliana	105,978	182	106,160
A d'eascair i rith na bliana	(105,978)	(182)	(106,160)
Ag deireadh na bliana	-	-	-
31 Nollaig 2014			
Ag tús na bliana	105,650	(769)	104,881
A d'eascair i rith na bliana	328	951	1,279
Ag deireadh na bliana	105,978	182	106,160

18. Urrúis Fiachais ar eisiúint – Stoc na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta 8.75%

	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Stoc na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta 8.75% ag parluach	95,230	95,230
Lúide: Lascaine neamhamúchta ar eisiúint	(789)	(1,149)
	94,441	94,081
Ús Cúpóin is iníochta	3,150	3,150
Iomlán	97,591	97,231

Tagann an parluach atá dlite ar fhuascailt an stoic seo agus an t-ús ar an stoc seo faoi lánráthaíocht an Aire Airgeadais. Tá mionsonraí faoi aibíochtaí na n-urrús fiachais atá in eisiúint sa tábla i Nóta 21 (c).

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

19. Iasachtaí Baine

Bliain dar chríoch	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Iasachtaí Baine		
Idir aon agus dhá bhliain	359	719
Idir dhá agus cúig bliana	950	3,958
Tar éis breis is cúig bliana	113,637	105,717
Iomlán	114,946	110,394

Bíonn na hiasachtaí baine faoi ráthaíocht iomlán ag an Aire Airgeadais, ach amháin dhá áis ar luach €25 milliún leis an mBanc Eorpach Infheistíochta agus le Banc Forbartha Chomhairle na hEorpa, chun críocha iasachtaí gan ráthaíocht do thionscadail uisce, dramhaíola agus chomhshaoil. Tugtar níos mó mionsonraí faoi aibíocht na suimeanna a bheidh dlite tar éis breis is bliana i Nóta 21(c).

20. Easnamh scéim pinsin

Feidhmíonn an GAT scéim pinsin le sochair shainithe a chlúdaíonn gach fostaí buan. Maoinítear an scéim pinsin seo go himheánach.

Ar an 30ú Meán Fómhair 2014 a rinneadh an luacháil iomlán achtúireachta is deireanaí agus úsáid á bhaint as an Modh Comhiomláin. Ba é an toimhde ba shuntasá a bhí mar bhonn faoin luacháil achtúireachta go sáródh an ráta fadtéarma fáiltais ar infheistíochtaí an boilsciú maidir le tuarastail le 2% in aghaidh na bliana.

Ar an 31 Nollaig 2015 b'ionann luach an mhargaidh ar shócmhainní an chiste agus €3.47 milliún (2014: €3.19 milliún). Tá ardú déanta ar na ranníocaíochtaí isteach sa chiste de réir moladh an achtúire. Tá an tuarascáil achtúireachta ar fáil lena grinnscrúdú ag comhaltaí na scéime.

Chun críche Shochair Scoir FRS 102, Alt 28, Leasa Foirne, tá na sonraí luachála is deireanaí tugtha cothrom le dáta go dtí an 31 Nollaig 2015 ag achtúire cáilithe neamhspleách a rinne an luacháil ar bhonn mhodh chostas réamh-mheasta an aonaid. Seo a leanas na gnéithe is tábhachtaí den bhonn tuisceana achtúireachta a úsáideadh:

	31 Nollaig 2015 %	31 Nollaig 2014 %	31 Nollaig 2013 %
Ráta ardaithe ar thuarastail	3.00	3.00	3.50
Ráta ardaithe ar íocaíochtaí pinsin	2.00	2.00	2.00
Ráta lascaine	2.50	2.00	4.00
Toimhde boilscithe	1.50	1.50	2.00
Ionchais Saoil			
Tar éis dul ar scor – fear in aois a 65	24.1 years	24.1 years	24.1 years
Tar éis dul ar scor – bean in aois a 65	27.8 years	27.8 years	27.8 years

20. Easnamh scéim pinsin (ar lean)

Féadtar anailís a dhéanamh ar (easnamh)/bharrachais na scéime mar seo a leanas:

	31 Noll 2015	31 Noll 2014	31 Noll 2013	31 Noll 2012	31 Noll 2011
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Sócmhainní Pinsin	3,471	3,192	2,699	3,381	2,773
Dlíteanais Phinsin	(3,478)	(3,775)	(2,785)	(4,060)	(2,124)
(Easnamh)/ Barrachas	(7)	(583)	(86)	(679)	649

Arna bhunú ar na toimhdí sin, leagtar amach sa tábla seo a leanas margadhluach shócmhainní na scéime le sochair shainithe chomh maith leis an luacháil is deireanaí maidir le dlíteanais na scéime arna n-uasdátú i ndáil le gluaiseachtaí sna toimhdí airgeadais:

	Luach ar 31 Noll 2015	Luach ar 31 Noll 2014	Luach ar 31 Noll 2013
	€'000	€'000	€'000
Gnáthscaireanna	2,914	2,660	2,264
Bannaí	557	532	385
Maoin	-	-	50
Airgead tirim agus sócmhainní eile	-	-	-
Iomlán mhargadhluach shócmhainní na scéime pinsin	3,471	3,192	2,699
Luach láithreach ar dhlíteanais na scéime pinsin	(3,478)	(3,775)	(2,785)
Glan (easnamh) iomlán pinsin aitheanta sa ráiteas ar staid an airgeadais	(7)	(583)	(86)

Tá ioncam an úis ar shócmhainní plean i gcomhair 2015 ríofa bunaithe ar an ráta lascaine don bhliain roimhe, mar a bhí, 2.0%. Don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2016, beidh ioncam an úis ar shócmhainní plean bunaithe ar ráta lascaine 2.5%.

Athruithe i luach reatha na hoibleagáide sa tsochar sainithe mar a leanas:

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
	€'000	€'000
Luach reatha oibleagáidí na sochar sainithe ag 1 Eanáir	(3,775)	(2,785)
Costas seirbhíse reatha agus roimhe seo	(186)	(95)
Costas Úis	(75)	(116)
Ranníocaíochtaí ó fhostaithe	(23)	(24)
Gnóthachan ar Shocraíocht/Chiorriúchán	-	574
Gnóthachain agus (caillteanais) achtúireachta	569	(1,342)
Sochair íoctha	12	13
Luach reatha oibleagáidí na sochar sainithe ag 31 Nollaig	(3,478)	(3,775)

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

20. Easnamh scéim pinsin (ar lean)

Mar seo a leanas na hathruithe i luach cóir na sócmhainní sa phlean:

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
	€'000	€'000
Luach cóir ar shócmhainní an phlean ar 1 Eanáir	3,192	2,699
Toradh ionchais ar shócmhainní an phlean	65	135
Ranníocaíochtaí ó fhostóirí	144	141
Ranníocaíochtaí ó fhostaithe	23	24
Gnóthachain achtúireachta	59	206
Sochair íoctha	(12)	(13)
Luach cóir ar shócmhainní an phlean ar 31 Nollaig	3,471	3,192

Stair na ngnóthachan agus na gcaillteanas achtúireachta:

	31 Noll 2015	31 Noll 2014	31 Noll 2013	31 Noll 2012	31 Noll 2011
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
An difríocht idir toradh ionchais agus toradh iarbhair ar shócmhainní	59	206	404	344	(190)
Arna lua mar chéatadán de shócmhainní scéime	1.70%	6.45%	14.97%	10.17%	6.86%
Gnóthachain agus (caillteanais) achtúireachta ar dhliteanais na scéime	569	(1,342)	187	(1,725)	38
Arna lua mar chéatadán de dhliteanas na scéime	16.36%	35.55%	6.71%	42.49%	1.40%
Iomlán ghnóthachain agus (caillteanais) achtúireachta					
Arna lua mar chéatadán de dhliteanais na scéime	628	(1,136)	591	(1,381)	(152)
Expressed as a percentage of scheme liabilities	18.06%	30.09%	21.22%	34.01%	7.16%

Gnóthachain agus caillteanais achtúireachta charnacha aitheanta sa Ráiteas Ioncaim Cuimsitheach Iomlán:

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
	€'000	€'000
Suim charnach ar 1 Eanáir	(3,045)	(1,909)
Aithníodh i rith na tréimhse	628	(1,136)
Suim charnach ar 31 Nollaig	(2,417)	(3,045)

Cuirtear na suimeanna a bhaineann leis an scéim shochar sainithe a aithníodh sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais i láthair i Nóta 9.

Ranníocaíochtaí Ionchais ó Fhostóirí:

	2016	2015
	€'000	€'000
Ranníocaíochtaí Ionchais ó Fhostóirí	130	130

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais

Réamhrá agus léargas ginearálta

Tharlódh nochtheadh i gcás na GAT do rioscaí mar seo a leanas ón úsáid a bhaineann sí as ionstraimí airgeadais:

- riosca creidmheasa
- riosca leachtachta
- rioscaí margaidh (lena n-áirítear ráta úis, boilsciú agus airgeadra). Cuirtear eolas i láthair sa nóta seo faoin nochtheadh a bhaineann don GAT maidir le gach ceann de na rioscaí thuas chomh maith le heolas faoi chuspóirí, faoi bheartais agus faoi nósanna imeachta na GAT chun an baol ó rioscaí a mheas agus a bhainistiú.

(a) Creat bainistíochta rioscaí

Is ar Bhord na Stiúrthóirí atá an fhreagracht fhoriomlán maidir le Creat Bainistíochta Rioscaí a chur ar bun don GAT agus maoirseacht a dhéanamh ina leith. Tá beartais bainistíocht riosca na GAT curtha ar bun na rioscaí a bhíonn roimh an GAT a shonrú agus a anailísiú, chun teorainneacha agus rialuithe cuí a leagan síos agus chun monatóireacht a dhéanamh ar rioscaí agus ar chloí le teorainneacha. Déantar athbhreithniú rialta ar bheartais agus ar chórais bhainistíochta rioscaí d'fhonn athruithe ar riocht an mhargaidh, ar tháirgí agus ar na seirbhísí a tháirgtear a léiriú. Áirítear beartais ar úsáid hionstraimí díorthaigh airgeadais i Lámhleabhar Beartas & Nósanna Imeachta na GAT. Tacaíonn siad seo leis an GAT agus cinntíonn go gcomhlíonann sí a ceanglais faoi Shonraíocht agus Ceanglais an Aire Airgeadais arna n-eisiúint faoi fhorálacha an Achta um Idirbhearta Airgeadais Chuideachtaí Áirithe agus Chomhlachtaí Eile, 1992 agus cuireann siad sárchleachtas maidir le húsáid ionstraimí díorthaigh cisteáin san áireamh. Is í an phríomhaidhm a bhíonn le hionstaimí díorthaigh airgeadais a úsáid comhréir a dhéanamh maidir le riosca nó riosca maidir le hathruithe ionchais ar rátaí malairte eachtraí i ndáil le sócmhainní agus dliteanais na GAT a chur ar neamhní.

Ceadaítear faoin 'Sonraíocht agus Ceanglais' reatha (atá bailí go 31 Nollaig 2017), atá de réir beartas a d'aontaigh an Bord, conarthaí maidir le hiomlaoid rátaí úis (€400 milliún), réamhchonarthaí malairte eachtraí (€6.0 billiún), réamh-chomhaontuithe rátaí (€80 milliún), agus caidhpeanna rátaí úis (€300 milliún). Leagtar amach mionsonraí sa 'Sonraíocht agus Ceanglais' faoi na cineálacha frithpháirtithe agus faoi fhreagrachtaí an Bhoird i ndáil le bainistíocht díorthaigh.

Ní féidir idirbhearta a dhéanamh ach amháin le ceadú Phríomhfheidhmeannach na GAT nó le ceadú an Cheannasaí Cistíochta nó an Cheannasaí Airgeadais (i gcás na n-idirbheart sin a bhfuil Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta ag feidhmiú mar ghníomhaire/frithpháirtí, tá tugtha d'údarás do Ghníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta feidhmiú thar ceann na Gníomhaireachta. Cé nach gá ceadú foirmiúil le haon idirbheart a dhéantar, ní mór a nótaíl ag an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, ag an gCeannasaí Cistíochta nó an Ceannasaí Airgeadais) agus cuirtear na hidirbhearta seo faoi phróiseas seiceála maidir le hiniúcháireacht inmheánach go tráthrialta a fhaid agus is ann dóibh.

Cé go leagan an tábla thíos amach cuspóir na hiasachta a cuireadh ar fáil d'údaráis áitiúla, measann an Ghníomhaireacht go bhfuil dhá chatagóir iasachtaí go príomha aici le húdaráis áitiúla, mar atá, iad sin a ceadaíodh roimh agus i nidiadh an 27 Bealtaine 1986 agus catagóir ar leith d'iasachtaí do CTCanna. Ní hionann an phróifíl maidir le riosca creidmheasa i ndáil leis an trí chatagóir.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Riosca Creidmheasa

Is éard is riosca creidmheasa ann ná riosca caillteanais airgeadais don GAT sa chás go dteipeann ar chustaiméir nó ar fhrithphairtí le hionstraim airgeadais na dualgaisí faoin gconradh a chomhlíonadh agus is i ndáil le hiasachtaí agus airgead a thugann an GAT ar airleacan dá cuid custaiméirí, údaráis áitiúla na hÉireann agus comhlachtaí tithíochta ceadaithe, is mó a thagann sé i gceist. Leagtar uasnochtadh na GAT do riosca creidmheasa amach sa tábla thíos.

Sócmhainní airgeadais	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Iasachtaí ar airleacan d'údaráis áitiúla	3,578,860	4,154,695
Iasachtaí ar airleacan do chomhlachtaí ceadaithe tithíochta	67,165	34,503
Iomlán na nIasachtaí a tugadh ar airleacan	3,646,025	4,189,198
Lúide comhsholáthar - Údaráis Áitiúla	(2,211)	(1,961)
	3,643,814	4,187,237
Dlite ó údaráis áitiúla	95,352	110,646
Airgead tirim sa bhanc agus ar láimh	(6,411)	17,677
Dlite ó fhiachóirí agus infháiltas eile	-	-
	3,732,755	4,315,560

Ceadaítear don GAT airgead a tabhairt ar airleacan dóibh seo a leanas faoi láthair:

- údaráis áitiúla agus an earnáil dheonach tithíochta d'fhonn a úsáid acusan chun críche ar bith a bhfuil údarás leis faoi Achtanna na dTithe 1966 go dtí 2009.
- údaráis áitiúla do thionscadail chaipitil arna n-údarú faoi alt 17 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 2002.

Déantar iarmhéideanna dlite ó Údaráis Áitiúla agus ó CTCanna a chatagóiriú mar a leanas:

Iarmhéid dlite ar airleacain	31 Nollaig 2015 €'000	31 Nollaig 2014 €'000
Iasachtaí bainteach le Morgáiste Tithíochta *	1,133,062	1,204,124
Fóirdheontas Caipitil agus Cíos	1,059,571	1,100,767
Maoiniú Idirlinne	447,639	470,275
Éadail Talún	467,819	484,618
Tionscadail Uisce, Dramhaíola agus Comhshaoil	29,917	368,469
Iasachtaí eile Tithíochta nach mbaineann le Morgáistí	440,852	522,098
Airleacain atá dlite ó údaráis áitiúla	3,578,860	4,150,351
Airleacain atá dlite ó chomhlachtaí tithíochta ceadaithe	67,165	34,503
Olliomlán na n-iarmhéideanna dlite ar airleacain	3,646,025	4,184,854

*Tá €12.3m d'iasachtaí a eistodh roimh 1986 san áireamh sna hiasachtaí Morgáiste a bhaineann le Tithíocht (2014: €12.9m)

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Beartais agus Nósanna Imeachta le riosca creidmheasa a bhainistiú

Comhthabhairt

Tá dliteanas ar an GAT maidir le haon chaillteanas creidmheasa a eascraíonn ar mhorgáistí a tugadh roimh Bhealtaine 1986 agus a bhfuil an bhunmhaoín atá faoi mhorgáiste agus árachas cosanta morgáiste mar urrús leo. Bíonn comhthabhairt ar láimh ag na húdaráis áitiúla i bhfoirm leasanna morgáistí maidir leis an maoín agus bhíonn árachas cosanta morgáiste ag iasachtaí aonair. Ní thagann an GAT faoi dhliteanas i leith aon chaillteanas lagaithe a d'fhéadfadh teacht chun cinn ach amháin sa chás nach leor luach na comhthabhairt sin chun an fiachas a scaoileadh.

Tá urrús ag an GAT ar iasachtaí tar éis Bealtaine 1986, nuair a urscaoileadh muirir agus íocaíochtaí tosaíochta, ar ioncaim nó ar chisti na n-údarás áitiúla d'íocaíocht dlite don GAT de na suimeanna dlite uile. Maidir le hiasachtaí do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe (CTCanna), ceadáítear don GAT faoi alt 17 d'Acht na dTithe (Foráil Ilghnéitheach) 2002 iasachtaí a thabhairt do CTCanna.

Faoi Thionscnamh um Léasú Tithíochta Sóisialta na Roinne Comhshaoil, Pobail & Rialtais Áitiúil, ligeann an Roinn sin, trí údarás áitiúla, aonaid tithíochta cuí ó CTCanna amach ar leas, a thugtar ar cíos do thionóntaí tithíochta sóisialta atá ainmnithe ag údarás áitiúla. Ceannaíonn nó tógann na comhlachtaí réadmhaoin agus maoineítear sin trí airgeadas i bhfoirm iasachtaí a thiomsaíonn an CTC (ón GAT nó ón earnáil phríobháideach). Maoineoidh ioncam a gheobhaidh na CTCanna ó léas, a thóg an Roinn sin amach ar feadh tréimhse chomh fada le 30 bliain, aisiocaíocht iasacht na Gníomhaireachta.

Tá Beartas Creidmheasa ceadaithe ag an GAT maidir le hiasachtaí a thabhairt do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe a cheadaigh an Bord i mí Mheitheamh 2013, agus a tugadh cothrom le dáta le déanaí i mí Mheáin Fómhair 2015. Coinníonn an Coiste Creidmheasa rioscaí creidmheasa laistigh de theorainneacha an Bhoird agus tuairiscíonn faoi chreidiúnacht CTCanna.

Iasachtaí lagaithe agus dlite thar téarma

Ní dhéantar measúnú ar mheastacháin maidir le luach cóir ach amháin sa chás go meastar iasacht faoi leith a bheith dlite thar téarma nó lagaithe. Seo mar leanas sainmhíniúchán maidir le dlite thar téarma agus lagaithe:

Is ionann iasacht lagaithe agus iasacht a gcinneann an GAT gur dócha nach mbeifear in ann an phríomhshuim agus an t-ús ar fad atá dlite a bhailiú de réir théarmaí an chonradh a ghabhann leis an iasacht. Sainmhíneítear iasachtaí, a bhfuil íocaíochtaí uis nó íocaíochtaí príomhshuime faoin gconradh i ndáil leo, mar iasachtaí atá dlite thar a dtéarma. Ní raibh aon iasachtaí de chuid na GAT ná airgead ar airleacan dlite thar a dtéarma ar an 31 Nollaig 2015 (2014: nialas). Tá sonraí iasachtaí a bhí faoi réir athchaibidlíochta i rith na bliana i gcuid na n-Iasachtaí Athchaibidlíochta den nóta seo.

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
	€'000	€'000
Anailís ar iasachtaí d'údarás áitiúla		
Iasachtaí roimh 1986	12,300	12,929
Iasachtaí tar éis 1986	3,566,560	4,137,422
Iasachtaí do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe	67,165	34,503
	3,646,025	4,184,854
Comhsholáthar		
Iasachtaí roimh 1986	2,211	1,961
Iasachtaí tar éis 1986	-	-
	2,211	1,961

Ní fiú le háireamh é aon riosca creidmheasa, seachas riosca ceannasach, maidir le hiasachtaí a thugtar ar airleacan d'údarás áitiúla ar nó i ndiaidh 27 Bealtaine 1986 agus ní thaifeadtar aon soláthair le haghaidh caillteanas ar iasachtaí i leith na n-iasachtaí seo. Is comhlachtaí iad údarás áitiúla atá comhdhéanta faoi reacht. Tá gach iasacht a thugtar ar airleacan d'údarás áitiúla ceadaithe ag an Aire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil. Is é tuairim láidir an Bhoird nach n-eascraíonn riosca creidmheasa, sa chomhthéacs seo.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Bainistíocht rioscáí airgeadais (ar lean)

Aithnítear caillteanais de bharr iasachtaí a tugadh do chomhlachtaí tithíochta ceadaithe go díreach, sa mhéid go dtagann caillteanais chun cinn. Níor tháinig aon chaillteanais dá leithéid chun cinn in 2015.

Tá Bord na Stiúrthóirí freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar riosca creidmheasa na Gníomhaireachta lena n-áirítear:

- beartais chreidmheasa a chur le chéile i gcomhar leis an mBainistíocht maidir le coinníollacha comhthaobhachta, nósanna imeachta um doiciméadú agus cúrsaí dlí faoi chuimsiú na gceanglas reachtúla;
- an córas údarúcháin agus faomhadh a leagan síos maidir le frithpháirtithe nua (comhlachtaí nach údaráis áitiúla iad) agus rialacha maidir leis an gcomhchruinniú iasachta ina leith;
- athbhreithniú a dhéanamh maidir leis an gcomhlíontas i gcás beartas agus nósanna imeachta inmheánacha;
- monatóireacht a dhéanamh ar an gcaoi a nochtar an beartas maidir le hiasachtaí;
- aon iasachtaí a thugtar do CTCanna faoi théarma alt 17 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha) 2002 a cheadú agus a chinntiú go mbíonn gach iasacht a thugtar ar airleacan ag teacht le Beartas Creidmheasa na Gníomhaireachta;
- acmhainneacht chreidmheasa gach CTC a mheas agus a cheadú a thabhairt dá réir sin sula gceanglaíonn an GAT aon Mháistir-Chomhaontú maidir le hiasacht;
- cinntiú go mbíonn an cháipéisíocht ar fad a bhaineann le hábhar cruinnithe i gcás an iarratais ar chreidmheas; agus
- an riosca creidmheasa a choinneáil laistigh de theorainneacha ceadaithe an Bhoird.

An Próiseas le Riaráiste Morgáistí a Réiteach (PRMR)

I mí Lúnasa 2012, sholáthair an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil cúnamh d'údaráis áitiúla maidir le bheith ag déileáil le riaráiste a lucht faighte iasachtaí, trí bheith ag eisiúint treoirlínte lenar tugadh mionsonraí faoin bPróiseas a bhí beartaithe le Riaráiste Morgáistí a Réiteach (PRMR). Léiríonn siad seo Cód Iompair an Bhainc Ceannais maidir le Riaráiste Morgáistí agus tá sé de rún acu cur chuige a chaighdeánú i leith an ardaithe atá ag teacht ar leibhéal na riaráistí in Earnáil na nÚdarás Áitiúil. Is éard atá i gceist leis an bPróisis le Riaráiste Morgáistí a Réiteach (PRMR) ná próiseas ina bhfuil cúig chéim a luadh i dtreoirlínte na Roinne.

Sa chaoi go ndéanfar caillteanais amach anseo a fhritháireamh agus chun maolú a dhéanamh ar thionchar na srianta airgeadais atá le cur i bhfeidhm ar shruthanna ioncaim na n-údarás áitiúil, bhunaigh an Roinn CPRÁ préimh PRMR chun tosú ar chúlchistí a charnadh. Tá PRMR tar éis a bheith i bhfeidhm d'údaráis áitiúla ón 1 Deireadh Fómhair 2012 trí phréimh a fheidhmiú i leith gach cuntas iasachta ar ráta athraitheach ag údaráis áitiúla a bhaineann le morgáistí.

Baileoidh an GAT préimh 0.80% de PRMR (ón 1 Eanáir 2014) ar bhonn leathbhliantúil thar ceann Phainéal Bhreithniúcháin PRMR agus coinneofar i gcuntas ar leith é, ar a mbeidh ús á thuilleadh, agus é de rún ag an GAT go dtarraingeofar air, de réir mar is gá, nuair a thabharfar an t-údarú cuí. Ceannaítear Nóta faoi Ráthaíocht le Ciste PRMR i gcomhair na suimeanna a chruinnítear thar a gceann.

Bhunaigh Cumann na mBainisteoirí Cathrach agus Contae Painéal Breithniúcháin chun ciste PRMR a fheidhmiú agus chun iarratais ar chúnamh ó údaráis áitiúla faoin Scéim a mheasúnú. Tá Bainisteoir Contae, na Ceannasaithe Airgeadais agus Bainisteoir Feidhmiúcháin ar na Seirbhísí Bainistíochta Tithíochta ar an bPainéal seo. Déanfaidh údaráis áitiúla iarratais ar chúnamh ó Chiste Préimhe PRMR ar bhonn leanúnach. Cuirfear cinntí chun iarratais a cheadú/cuid díobh a cheadú in iúl don Gníomhaireacht, a dhéanfaidh socrúithe ansin go n-íocfar an tsuim cheadaithe ó Chiste PRMR leis an údarás a rinne an t-iarratas, de réir teoracha a gheobhaidh siad ón bPainéal.

Ba cheart béim a leagan air nach mbeidh de ról ag an nGníomhaireacht i gCiste PRMR ach an Préimh PRMR a bhailiú, thar ceann na n-údarás áitiúil, agus na cistí sin a íoc faoi mar a iarrann an Painéal Breithniúcháin, de réir na dtéoracha a luadh thuas.

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Réiteach Chiste PRMR

	€ '000
Fáltais chuig Ciste PRMR	18,829
Íocaíochtaí amach as an gCiste PRMR	(18,629)
Ús tuillte	22
Iarmhéid ag 31 Noll 2015	222

Iasachtaí Ath-idirbheartaithe

Is ionann iasachtaí faoi théarmaí ath-idirbheartaithe agus iasachtaí a ndearnadh athstruchtúró ina leith mar gheall ar chúinsí buiséid agus i gcás go bhfuil lamháltais déanta ag an GAT nach mbeadh san áireamh murach sin.

Féachann an GAT le bheith ag obair leis na húdaráis áitiúla le struchtúir chuí iasachtaí a fhorbairt dóibh gur fearr a bheidh siad ag teacht le cúinsí airgeadais na n-údarás féin. Maidir leis seo, féadfaidh an GAT téarmaí sínte a sholáthar le haghaidh iasachtaí, tréimhsí saor ó ús nó ath-idirbheartaíocht eile a thairiscint de réir mar is cuí.

I rith 2015, rinne an GAT ath-idirbheartaíocht i leith luach €136.05 milliún (2014: €238.95 milliún) d'iasachtaí nár bhain le tithíocht agus €0milliún (2014: €0) i leith iasachtaí a bhain le tithíocht. Tharla an ath-idirbheartaíocht seo i gcomhthéacs €3.58 billiún d'iasachtaí a tugadh ar airleacain d'údaráis áitiúla faoi mar a bhí 31 Nollaig 2015 agus mar sin, is ionann é agus gníomhaíocht ath-idirbheartaíochta circa. 3.8% in 2015 (2014: 5.7%).

Tugadh iasachtaí lenar bhain ús amháin is nach d'fhág gur tharla lagú nó dí-aithint ar shócmhainní bunaidh na n-iasachtaí, d'iasachtaí a ndearnadh idirbheartaíocht ina leith agus a bhain le tithíocht, agus nár bhain le tithíocht, toisc nach modhnú suntasach ar na téarmaí a bhí ann. Scoireann an GAT de bheith ag meas go bhfuil ath-idirbheartaíocht déanta i leith na n-iasachtaí seo nuair a bheidh 1 bhliain amháin d'aisíocaíochtaí sceidealaithe suas chun dáta, dulta in éag tar éis na hath-idirbheartaíochta. Maidir leis seo, measann an GAT go ndearnadh ath-idirbheartaíocht i leith luach €136.05 milliún d'iasachtaí (2014: €238.95 milliún) mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2015 agus gur aithníodh €1.19 milliún (2014: €2.67 milliún) d'ioncam úis ar na sócmhainní sin.

31 Nollaig 2015	Líon na n-iasachtaí	Luach Iompair €'000
Líon na n-iasachtaí a ndearnadh ath-idirbheartaíocht ina leith – staid tosaigh	106	238,950
Ath-idirbheartaíocht ina leith i rith na bliana	77	136,050
Aisíochta i rith na bliana	-	-
Lúide iasachtaí nach meastar ath-idirbheartaíocht a bheith déanta ina leith a thuilleadh	(106)	(238,950)
Líon na n-iasachtaí a ndearnadh ath-idirbheartaíocht ina leith – staid deiridh	77	136,050

31 Nollaig 2014	Líon na n-iasachtaí	Luach Iompair €'000
Líon na n-iasachtaí a ndearnadh ath-idirbheartaíocht ina leith – staid tosaigh	190	164,516
Ath-idirbheartaíocht ina leith i rith na bliana	106	238,950
Aisíochta i rith na bliana	-	-
Lúide iasachtaí nach meastar ath-idirbheartaíocht a bheith déanta ina leith a thuilleadh	(190)	(164,516)
Líon na n-iasachtaí a ndearnadh ath-idirbheartaíocht ina leith – staid deiridh	106	238,950

Tráth 31 Nollaig 2015, aistríodh €25.47 milliún (2014: €117.53 milliún) d'iasachtaí le haghaidh éadail talún, tráth a dtagtha in aibíocht, le bheith ina n-iasachtaí blianachta a bheadh le hioc ar ais thar tréimhse suas le 30 bliain. Is ionann an t-ús a fabhraíodh ar iasachtaí a athraíodh ar theacht in aibíocht dóibh ag 31 Nollaig 2015 agus €0.22 milliún (2014: €1.18 milliún).

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Comhchruinniúcháin

Is le húdaráis áitiúla agus le comhlachtaí tithíochta ceadaithe, a mbíonn uile faoi cheadú ón Aire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil, a bhaineann gach iasacht agus suim airgid ar airleacan.

Gné eile den riosca creidmheasa maidir leis an nGníomhaireacht oiread agus atá an GAT nochtaithe d'institiúidí (Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta go príomha), a bhfuil infheistíochtaí gearrthéarmacha aici léi. Déanann an Bord beartas maidir leis an nochtacht i gcás infheistíochta agus frithpháirtithe a aontú go tráthrialta. Ní thagann infheistíocht i gceist faoi láthair ach amháin i gcomhthéacs na bainistíochta ó lá go lá ar chúrsaí leachtachta. Ag 31 Nollaig 2015 ní raibh aon infheistíochtaí ag an GAT (2014: €0 milliún) i Nótaí Stáitchiste leis an GBCN.

Is é Banc Aontais Éireann cpt an fhrithpháirtí maidir le hairgead tirim faoi láthair, agus suim de €€6.411 milliún ina seilbh an 31 Nollaig 2015 (2014: €17.677 milliún barrachas iarmhéid). Ar an 31 Nollaig 2015, ba é BB (2014: BB) an rátáil do Bhanc Aontais Éireann ag Standard and Poor's.

(b) Riosca Leachtachta

Is ionann riosca leachtachta agus an riosca go mbeadh deacracht ag an GAT maidir le hoibleagáidí óna dliteanais airgeadais a shásamh ag críoch 2014. Rinne an GAT athairgeadú ar €2,872 billiún dá chuid nótaí faoi ráthaíocht ar ráta seasta gearrthéarmach a bhí i seilbh Ghníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN). Cuireadh nótaí faoi ráthaíocht lenar bhain ráta comhlúthach níos faide, agus atá i seilbh GBCN freisin, in ionad na nótaí úd. Baineann aibíochtaí leis na nótaí ar ráta comhlúthach atá tránsithe ar eatraimh sé mí ó Iúil 2015 go dtí Eanáir 2021. Déantar na rátaí úis a athshocrú ar bhonn ráithiúil, ar chorrach thar ráta trí mhí Euribor®. Tá na NR faoi ráthaíocht Aire Airgeadais na hÉireann. I gcodarsnacht leis seo, bíonn meántearma iasachta bunaidh 26 bliain ag iasachtaí agus infháiltais (2014: 24 bliain). Is ionann seo ag mímhaitseáil shuntasach sa phunann aibíochta, ach i bhfianaise na ndearbhuithe a fuarthas ón GBCN maidir le leanúnachas agus oiread na cistíochta ar ráta comhlúthach, is é tuairim an Bhoird go bhfuil dóthain acmhainní ar fáil chun freastal d'aon riosca leachtachta a eascródh as seo go ceann an chéad 24 mí eile. Tá NR ag an GAT le húdaráis áitiúla freisin agus líon beag acu leis an gCiste Comhshaoil (féach Nóta 16).

Agus riosca leachtachta á bhainistiú, coinníonn bainisteoireacht na GAT cruinnithe rialta leis an GBCN, leis na Baine, CTCanna agus le rannpháirtithe eile sa mhargadh chun an t-éileamh a bheidh ar iasachtaí amach anseo a mheasúnú, chomh maith le riachtanais mhaoiniúcháin; le rochtain ar fhoinsí maoiniúcháin a chomhaontú; le foinsí agus struchtúir mhalartacha mhaoiniúcháin a lorg; idirbheartaíocht a dhéanamh i leith téarmaí agus coinníollacha agus na tiomantais riachtanacha a fháil maidir le maoiniú. Maidir leis seo, tá an GBCN tar éis a dhearbhuí go bhfuil riachtanais mhaoiniúcháin na GAT i gcomhair 2015 curtha san áireamh mar chuid den phróiseas pleanála foriomlán le haghaidh maoiniúcháin Stáit.

Leagtar amach sa tábla seo a leanas anailís aibíochta ar dhliteanais airgeadais ar bhonn neamhlascaine de réir aibíochta an chonartha atá fanta ag deireadh na bliana:

	Suim Anonn	Ollsreabhadh ainmniúil amach	Níos lú ná 1 mí amháin	1–3 mhí	3 Mhí go 1 bhliain amháin	1–5 bliana	Níos mó ná 5 bliana
31 Noll 2015	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Dlíteanais neamhdhíorthaigh							
Áis Nótaí faoi Ráthaíocht (UA)	(3,390,974)	(3,398,394)	(641,723)	(224,545)	(258,319)	(2,021,162)	(252,645)
Áis Nótaí faoi Ráthaíocht (PRMR)	(222)	(222)	(222)	-	-	-	-
Iasacht inathraitheach 20 bliain	(114,946)	(124,894)	(86)	(59)	(6,927)	(25,028)	(92,794)
Stoc ar Ráta Seasta 8.75%	(94,442)	(112,945)	-	(4,166)	(4,166)	(104,613)	-
Rótharraingt	(6,611)	(6,611)	(6,611)	-	-	-	-
	(3,607,195)	(3,643,066)	(648,642)	(228,770)	(269,412)	(2,150,803)	(345,439)

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

	Suim anonn	Ollsreabhadh ainmniúil amach	Níos lú ná 1 mí amháin	1–3 mhí	3 Mhí go 1 bhliain amháin	1–5 bliana	Níos mó ná 5 bliana
31 Noll 2014	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Dliteanais neamhdhiorthaigh							
Áis nótaí faoi ráthaíocht	(3,796,094)	(3,800,844)	(621,611)	(131,561)	(271,825)	(2,018,798)	(757,049)
Iasacht inathraitheach 20 bliain	(110,394)	(116,558)	-	(64)	(6,346)	(35,074)	(75,074)
Bannaí innéacsnaasctha	(201,506)	(206,121)	-	-	(206,121)	-	-
Stoc ar Ráta Seasta 8.75%	(94,081)	(129,610)	-	(4,166)	(4,166)	(121,278)	-
	(4,202,075)	(4,253,133)	(621,611)	(135,791)	(488,458)	(2,175,150)	(832,123)

Bainistíocht an riosca leachtachta

Is é beartas na GAT i ndáil leis an riosca leachtachta a chinntiú, trí athbhreithniú go tráthrialta ar an riachtanas maidir le sreabhadh airgid, gur féidir léi a cuid dualgaí maoinithe a shásamh go ceann tréimhse cuí amach roimpi.

Ceadaíonn an Bord leasú síor-rialta ar an bPlean Corparáide cúig bliana sa chéad leath de gach bliain. Cuirtear i gcuntas lena linn sin ríomh inmheánach na GAT féin i ndáil le hacmaínní, meastacháin faoi iasachtaí ar airleacan, iasachtaí a bheidh ag aibiú i rith na bliana agus roghanna ó thaobh maoinithe. Cuirtear athbhreithniú rialta maidir le riocht airgeadais na GAT i láthair an Bhoird chomh maith le cuntais bhainistíochta míosúla.

Déanann an Bord athbhreithniú go rialta ar an gclár fiachais reatha, lena n-áirítear tuairisc gach ráithe ar chistí comhoiriúnacha, ar shuimeanna a fuarthas ar iasacht agus suimeanna ar airleacan de réir chineál na n-iasachtaí agus an tráth aibíochta, chomh maith le mionchuntas ar chaipiteal, struchtúr rátaí úis, comhdhéanamh an airgeadra, costais iasachta, agus próifíl aibíochta.

Déanann an GAT maoiniú ar a cuid oibriúcháin trí mheascán d'eisiúintí bannaí, páipéar Eurothrachtála agus Nótaí faoi Ráthaíocht, rótharraingt bainc agus brabús coinnithe. Bhí €2.42bn de GNanna ceannaithe ag an GBCN mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2015 (2014: €3.14bn).

Mar gheall ar na dearbhuithe atá an GBCN tar éis a thabhairt maidir le leanúnachas agus oiread na cistíochta ar ráta comhlúthach, is é tuairim an Bhoird go bhfuil dóthain acmhainní ar fáil chun freastal d'aon riosca leachtachta a eascródh as seo go ceann an chéad 12 mí eile. Tá NR ag an GAT le húdarais áitiúla freisin agus líon beag acu leis an gCiste Comhshaoil (féach Nóta 16).

Bíonn áiseanna rótharraingte na GAT (€50 milliún ar fáil ar 31 Nollaig 2015) faoi réir ag athbhreithniú bliantúil ag baincírí na GAT. Tá roinnt iasachtaí meántearma ar ráta seasta eisithe ag an GAT roimhe seo d'údarais áitiúla ar mhaithe le tithíocht agus cúrsaí a bhaineann le tithíocht agus rinne an GAT maoiniú i ndáil leis na hiasachtaí sin le Nótaí Meántearma ar ráta seasta comhoiriúnach. Mar gheall air sin, tá comhoiriúnú iomlán déanta ar na hiasachtaí ó thaobh téarma agus ráta úis agus níl aon riosca leachtachta i gceist leo. Faigheann an GAT iasachtaí ar rátaí comhlúthacha den chuid is mó.

Ba é 0.95% é arna thabhairt de réir na bliana i gcomparáid le 1.26% sa bhliain 2014 a bhí i gceist le meánchostas fhiachas na GAT sa bhliain 2015.

(c) Rioscaí margaidh

Is ionann riosca margaidh agus an baol go rachadh athrú ar phraghsanna an mhargaidh, mar shampla rátaí úis agus rátaí malairte eachtraí, i bhfeidhm ar ioncam na GAT nó ar luach na n-ionstraimí airgeadais atá ina seilbh. Is é cuspóir na bainistíochta rioscaí margaidh go laghdófar oiread agus is féidir nó go bhfaighfear réidh go hiomlán le nochtacht do rioscaí an mhargaidh.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Bainistíocht rioscaí margaidh

Dealáíonn an GAT rioscaí margaidh a dheighilt ina rioscaí a bhaineann le hathrú ar rátaí athraitheacha úis, i rátaí malairte eachtraí agus i mboilsí. Déantar bainistíocht ar nochtadh do riosca maidir le rátaí úis trí neamhréir idir a bhfuil faighte ar iasacht agus a bhfuil tugtha ar airleacan ag an GAT faoi scáth gach clár faoi leith - ráta innéacsasctha, ráta seasta agus ráta comhlúthach, a chúngú oiread agus is féidir sin. Cuirtear na neamhchinnteachtaí seo a leanas san áireamh agus an beartas á shocrú i leith:

- cásanna in ar féidir le iasachtaithe iasacht a fhuascailt gan phionós;
- cásanna ina bhféadfadh nach mbeadh glacadh i gcónaí ag margaí speisialaithe (e.g. innéacsasctha) le heisiúintí agus le fuascailtí; agus
- cásanna ina bhfuil gnó na GAT faoi réir athruithe i mbeartas rialtais.

Is é cur chuige ginearálta na GAT i ndáil le bainistíocht nochtadh riosca ó thaobh rátaí úis ná corrlaigh a shaothrú chun cur leis an mbrabúsacht agus beart a dhéanamh chomh maith trí rátaí úis a shocrú lena gcosnaítear an GAT ar rioscaí iarmhairte, de réir mar a fheictear sin, trí thagairt a dhéanamh do chásanna agus do thiomhdí éagsúla. Déanann an Bord measúnú ar an gcás go rialta agus socraíonn leibhéal na gcúlchistí atá de dhíth uair sa bhliain.

Déantar anailís ar na holldlíteanais airgeadais thíos:

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
	€'000	€'000
Ráta seasta	54,426	30,236
Ráta Comhlúthach:		
Euribor®	3,685,042	4,169,634
Innéacsasctha	-	117,651
	3,739,468	4,317,521

Thug an GAT airleacain nua ar ráta seasta agus ráta comhlúthach i rith na bliana airgeadais. Ráta seasta €30.25 milliún: ráta comhlúthach €99.18 milliún. (2014: Ráta seasta €0.10 milliún; Ráta comhlúthach €152.47 milliún). Rangáítear airleacain innéacsasctha na GAT mar shócmhainní ar ráta comhlúthach. Próifíl riosca maidir le ráta úis ar shócmhainní airgeadais mar a bhí ag:

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
Meánráta úis seasta ualaithe	4.63%	6.08%
Meánráta úis comhlúthach ualaithe	1.72%	1.85%
Meántréimhse ualaithe a bhaineann le sócmhainní ar ráta úis seasta	20.6 years	11.3 years

Is iasachtaí ar feadh 30 bliain a eisíodh sa bhliain 1986 cuid mhór de na hiasachtaí ar ráta seasta ón GAT. Is ar feadh tréimhsí i bhfad níos giorra ná sin, téarmaí iasachta idir cúig agus deich mbliana ar an meán, a shocraítear iasachtaí nua a tugadh ar airleacan ón 27 Bealtaine 1986 ar aghaidh. Iasachtaí d'údaráis áitiúla ar feadh tréimhsí idir aon bhliain amháin agus caoga bliain atá i gceist leis na hiasachtaí ar ráta comhlúthach. Bunaithe ar iarmhéideanna iasachta bunaidh ar airleacan, is téarma 26 bliain (2014: 24.5 bliain) an meán téarma bunaidh ualaithe le haghaidh iasachta bunaidh.

Áirítear ar dhliteanais ar ráta comhlúthach NR na GAT, agus fiachas Bhanc Infheistíochta na hEorpa agus Comhairle Bhanc Forbartha na hEorpa. Fiachas gearrthéarma arna phraghsáil de réir innéacs athraithe (Euribor®) atá san fhiachas sin. Déantar iasachtaithe innéacsasctha, a phraghasar lasmuigh de Phraghas Innéacs Tomhaltóirí, a rangú ar dhliteanais ar ráta comhlúthach freisin. Is é tuairim na Stiúrthóirí go ndéantar an fiachas a rangú go cuí mar fhiachas ar ráta comhlúthach.

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Déantar anailís ar phríomhshuimeanna na ndliteanas airgeadais thíos:

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
	€'000	€'000
Ráta seasta	94,441	94,081
Ráta Comhlúthach:		
Euribor®	3,506,142	3,906,488
Príomh	6,611	-
Innéacsnaasctha	-	201,506
	3,607,194	4,202,075

Próifíl riosca ráta úis na ndliteanas airgeadais mar a bhí aig deireadh na bliana dar dáta:

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
Meánráta úis seasta ualaithe	8.82%	8.86%
Meántréimhse ualaithe a bhaineann le sócmhainní ar ráta úis seasta (blianta)	2.1 bliana	3.1 bliana
Meánráta úis comhlúthach ualaithe	0.84%	1.02%
Meántréimhse ualaithe dá bhfuil dliteanas ar ráta úis athraitheach socraithe (laethanta)	98 days	51 days

Cuimsíonn na dliteanas airgeadais ar ráta comhlúthach iasachtaí baine agus Nótaí faoi Ráthaíocht lena ngabhann ús ar rátaí a shocraítear roimh ré ar feadh tréimhsí idir trí mhí agus sé mhí trína gcur i gcomórtas le Euribor® trí mhí agus sé mhí agus dliteanas innéacsnaasctha lena ngabhann ús ar rátaí a ríomhtar i gcomórtas leis an Innéacs Praghsanna Tomhaltais in Éirinn.

Léiríonn an tábla seo a leanas aibíocht chonarthaí agus athphraghsáil sócmhainní airgeadais ag dáta deireadh na bliana:

	Aibíocht 31 Nollaig 2015 €'000	Athphraghsáil 31 Nollaig 2015 €'000
Aibíocht agus ráta úis sócmhainní airgeadais		
Suimeanna dlite i mí amháin nó níos lú	279,993	3,687,646
Suimeanna dlite idir aon mhí agus trí mhí	-	-
Suimeanna dlite idir trí mhí agus dhá mhí déag	280,994	1,164
Suimeanna dlite idir bliain amháin agus dhá bhliain	13,491	3,274
Suimeanna dlite idir dhá bhliain agus trí bliana	18,831	979
Suimeanna dlite idir trí bliana agus ceithre bliana	8,323	664
Suimeanna dlite idir ceithre bliana agus cúig bliana	24,096	182
Suimeanna dlite tar éis níos mó ná cúig bliana	3,113,740	45,559
	3,739,468	3,739,468

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

	Aibíocht 31 Nollaig 2014 €'000	Athphraghsáil 31 Nollaig 2014 €'000
Aibíocht agus ráta úis sócmhainní airgeadais		
Suimeanna dlite i mí amháin nó níos lú	394,395	4,187,880
Suimeanna dlite idir mí amháin agus trí mhí	-	102,648
Suimeanna dlite idir trí mhí agus dhá mhí déag	306,056	2,122
Suimeanna dlite idir bliain amháin agus dhá bhliain	27,232	286
Suimeanna dlite idir dhá bhliain agus trí bliana	21,698	6,615
Suimeanna dlite idir trí bliana agus ceithre bliana	22,963	1,900
Suimeanna dlite idir ceithre bliana agus cúig bliana	24,661	789
Suimeanna dlite tar éis níos mó ná cúig bliana	3,520,516	15,281
	4,317,521	4,317,521

Léiríonn an tábla seo a leanas aibíocht agus athphraghsáil phríomhshuimeanna na ndlíteanas airgeadais ag dáta deireadh na bliana:

	Aibíocht €'000	Athphraghsáil €'000
Aibíocht, bearta leachtachta agus ráta úis dlíteanas airgeadais mar a bhí an 31 Nollaig 2015		
In aibíocht i mí amháin nó níos lú	648,048	692,785
In aibíocht idir mí amháin agus trí mhí	224,118	259,118
In aibíocht idir trí mhí agus dhá mhí déag	257,999	292,849
In aibíocht i níos mó ná 1 bhliain agus níos lú ná 2 bhliain	504,000	504,000
In aibíocht i níos mó ná 2 bhliain agus níos lú ná 3 bliana	599,392	598,442
In aibíocht i níos mó ná 3 bliana agus níos lú ná 4 bliana	504,000	504,000
In aibíocht i níos mó ná 4 bliana agus níos lú ná 5 bliana	504,000	504,000
In aibíocht i níos mó ná 5 bliana	365,637	252,000
	3,607,194	3,607,194

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

	Aibíocht €'000	Athphraghsáil €'000
Aibíocht, bearta leachtachta agus ráta úis dlínteanas airgeadais mar a bhí an 31 Nollaig 2014		
In aibíocht i mí amháin nó níos lú	621,308	3,540,677
In aibíocht idir mí amháin agus trí mhí	131,485	168,985
In aibíocht idir trí mhí agus dhá mhí déag	472,806	398,332
In aibíocht i níos mó ná bliain amháin agus níos lú ná 2 bhliain	504,719	-
In aibíocht i níos mó ná dhá bhliain agus níos lú ná 3 bliana	506,959	-
In aibíocht i níos mó ná trí bliana agus níos lú ná 4 bliana	599,081	94,081
In aibíocht i níos mó ná 4 bliana agus níos lú ná 5 bliana	504,000	-
In aibíocht i níos mó ná 5 bliana	861,717	-
	4,202,075	4,202,075

Áiseanna tiomanta neamhtharraingte

Bhí luach €185.05 milliún (2014: €39.60 milliún) d'áiseanna tiomanta neamhtharraingthe ag an GAT mar a bhí cúrsaí an 31 Nollaig 2015, is iad seo na suimeanna seo atá fós le tarraingt ar áiseanna tiomanta ceadaithe.

Íogaireacht i leith riosca ráta úis

Bheadh tionchar ag anailís ar íogaireacht na GAT i leith ardú nó laghdú i rátaí úis margaidh (ag glacadh leis go mbíonn seasamh cláir chomhordaithe seasta ann) ar ghnóthachain / (caillteanas) don bhliain airgeadais mar seo a leanas:

	100 bp d'ardú comhthreormhar €'000 gnóthachan	100 bp de laghdú comhthreormhar €'000 caillteanas	50 bp d'ardú comhthreormhar €'000 gnóthachan	50 bp de laghdú comhthreormhar €'000 caillteanas
Ag 31 Nollaig 2015	8,571	(10,422)	4,286	(4,410)
Ag 31 Nollaig 2014	12,215	(16,061)	6,107	(6,870)

Rinneadh na figiúirí thuas a ríomh trí mhaoiniú PE ar ráta athraitheach ar na dátaí thuas leis na hiarmhéideanna gan íoc ar iasachtaí ar airleacan ar ráta athraitheach a fhritháireamh. Glactar le meánfhigiúr lárphointe don bhliain de réir an fhéilire, ó thaobh méaduithe ar rátaí úis thuas. Ní bhíonn suimeanna ar airleacan ar ráta seasta ná maoiniú ar ráta seasta íogair maidir le hathruithe i rátaí úis an mhargaidh agus, dá bhrí sin, ní chuirtear san áireamh san anailís seo iad.

Nochtadh do riosca maidir le ráta boilscithe

Chomh fada le hAibreán 2015, tháinig riosca a bhain le boilsciú chun cinn de bharr mímhéitiseála idir iasachtaí agus airleacain treoirnasctha a bhí de dhlúth agus d'inneach na gconarthaí lenar rialaíodh gach taobh de leabhar na GAT. Tar éis do bhanna treoirnasctha 2015 a bheith tagtha in aibíocht, i mí Aibreáin 2015, in éineacht le díothú na heiliminte a bhain le boilsciú de mhuirir airleacain ar iasachtaí treoirnasctha, tá seo tar éis an riosca a bhain le boilsciú a dhíothú, don GAT.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Fair value

Leagtar amach sna táblaí seo a leanas luach cóir na sócmhainní agus na ndliteanas airgeadais mar a bhí an 31 Nollaig 2015 agus an 31 Nollaig 2014:

	Luach Anonn €'000	Luach Cóir €'000
31 Noll 2015		
Sócmhainní airgeadais		
<i>Iasachtaí agus Infháiltais</i>		
Ráta seasta	54,426	78,169
Ráta comhlúthach	3,685,042	4,074,934
Innéacsnaistha	-	114,691
	3,739,468	4,267,794
Dliteanais airgeadais		
Ráta seasta	94,442	113,130
Ráta comhlúthach	3,506,141	3,506,141
Príomh	6,611	6,611
Innéacsnaistha	-	-
	3,607,194	3,625,882

Táthar den tuairim gur meastachán réasúnta ar an luach cóir an tsuim ghlanluacha a luaitear le gach sócmhainn nó dliteanas eile nach ar a luach cóir atá sé á iompar. Cuirtear faisnéis le haghaidh iasachtaí i láthair thíos:

	Luach Anonn €'000	Luach Cóir €'000
31 Noll 2014		
Sócmhainní airgeadais		
<i>Iasachtaí agus Infháiltais:</i>		
Ráta seasta	30,236	39,031
Ráta comhlúthach	4,169,634	4,196,149
Innéacsnaistha	117,651	134,896
	4,317,521	4,370,076
Dliteanais airgeadais		
Ráta seasta	94,081	120,436
Ráta comhlúthach	3,906,488	3,906,488
Innéacsnaistha	201,506	206,121
	4,202,075	4,233,045

21. Bainistíocht rioscaí airgeadais (ar lean)

Feidhmíonn an GAT i margadh sách speisialta lena bhfreastalaítear ar riachtanas le maoiniú d'údaráis áitiúla agus don tithíocht shóisialta. Is deacair mar sin faisnéis mhargaidh a fháil ar a ríomhaí luach cothrom dá sócmhainní agus dliteanas innéacsnaastha agus ar ráta seasta. Táthar tar éis luachanna cothroma sócmhainní agus dliteanas airgeadais ar ráta seasta a lascainiú agus úsáid á baint as torthaí bhannaí ábhartha de chuid Rialtas na hÉireann de réir mar a bhí ar dháta an ráiteas ar staid an airgeadais. Tá seo bunaithe ar a nochtaithe is atá an GAT do rioscaí ceannasacha faoi mar a phléitear sa chuid den nóta seo a bhaineann le rioscaí ó thaobh leachtachta. Faoi mar a bhí amhlaidh sa bhliain roimhe, taispeántar sócmhainní agus dliteanas ar ráta comhlúthaigh ar an luach par atá dlite dóibh toisc gur téarma gearrthéarmach a n-aibíochtaí.

Is ionann luach cóir shócmhainní na GAT arna ríomh agus €4.27 billiún (2014: €4.37 billiún) agus tá luach cothrom a cuid dliteanas measta ag €3.62 billiún (2014:€4.23 billiún). D'fhéadfadh suim difriúil go maith teacht chun cinn dá mbeadh duine le húsáid a bhaint as toimhdí malartacha le luach cothrom a ríomh.

Agus sin á roghnú mar mhodheolaíocht, shocraigh na Stiúrtóirí gan leas a bhaint as an bpraghas a luaitear ar an margadh leis na bannaí innéacsnaastha, a tháinig in aibíocht in 2015, toisc gur beag stocshealbhóir a choinníonn iad agus gur annamh a dhéantar a dtrádáil. Measadh gur thug an luach, trí thagairt do rátaí inathraitheacha, léargas níos cruinne ar an scéal agus gur fhág sin go rabhtas in ann idir shócmhainní agus dhliteanas a mheasúnú ar bhonn cosúil le chéile, mar gheall go mbeidh an banna a tháinig in aibíocht i mí Aibreáin 2015, ní dócha go mbeidh a luach cothrom an-difriúil.

22. Gluaiseacht in airgead tirim, acmhainní leachtacha agus airgeadú

	At 31 Nollaig 2014	Sreabhadh Airgid	Gluaiseachtaí Neamh-airgid	At 31 Nollaig 2015
Anailís ar athruithe ar ghlan-suim an fhiachais	€'000	€'000	€'000	€'000
Airgead tirim agus a choibhéis	17,677	(17,478)	-	199
Rotharraingt	-	(6,610)	-	(6,610)
	17,677	(24,088)	-	(6,411)
Nótaí faoi Ráthaíocht	(3,796,093)	404,897	-	(3,391,196)
Iasachtaí Bainc	(110,394)	(4,552)	-	(114,946)
Bannaí Innéacsnaastha	(95,344)	95,344	-	-
Socrú le haghaidh préimhe ar bhannaí a fhuascailt	(106,160)	106,160	-	-
Stoc 8.75% na GAT 2018	(94,081)	-	(360)	(94,441)
Ús iníoctha ar áiseanna	(6,626)	(1,528)	-	(8,154)
	(4,208,698)	600,321	(360)	(3,608,737)
Glanfhiachas	(4,191,021)	576,233	(360)	(3,615,148)

B'ionann na fálaí ó iasachtaí a eisíodh le linn 2015 agus €40.34 billiún (2014: €30.29 billiún) agus b'ionann aisíocaíocht iasachtaí le linn 2015 agus €40.37 billiún (2014: €30.34 billiún).

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais (ar lean)

23. Scairchaipiteal

Tá 30,000 gnáthscair ann ar luach €1.30, iad údaraithe, leithroinnte, glaoite agus láníoctha sa chaoi agus go mb'ionann a luach iomlán agus €39,000 ar an 31 Nollaig 2015 agus ar an 31 Nollaig 2014.

24. Réiteach an bharrachais choinnithe

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
	€'000	€'000
Barrachas coinnithe ag tús na bliana	105,931	93,196
Gnóthachan aitheanta iomlán don bhliain airgeadais	22,209	12,735
Barrachas coinnithe ag deireadh na bliana	128,140	105,931

25. Réiteach chistí na scairsealbhóirí

	31 Nollaig 2015	31 Nollaig 2014
	€'000	€'000
Cistí scairsealbhóirí ag tús na bliana	105,970	93,235
Gnóthachan aitheanta iomlán don bhliain airgeadais	22,209	12,735
Cistí scairsealbhóirí ag deireadh na bliana	128,179	105,970

26. Ceangaltais maidir le hiasachtaí

Maidir le hiasachtú ionchais de chuid na GAT do CTCanna, ceadaiódh iarratais ar iasachtaí de €113.4 milliún ach nár tarraingíodh síos an 31 Nollaig 2015. (2014: €26.59 milliún).

27. Imeachtaí tar éis an chláir chomhardaithe

Níor tharla aon imeacht suntasach tar éis dheireadh na bliana a d'fhágfadh go dteastódh nochtadh nó coigeartú ar na cuntais

28. Dliteanas Teagmhasach

Níl aon díbhinn le fógairt i gcomhair 2015.

29. Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

D'aontaigh na Stiúrthóirí na Ráitis Airgeadais iniúchta, atá de réir an leagan amach atá ceadaithe ag an Aire Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, ar an 31 Márta 2016.

Faisnéis Eile

Rúnaí

Tom Conroy, ACMA, CGMA

Oifig Chláraithe

46 Faiche Stiabhna,
Baile Átha Cliath 2.

Uimh. Chláraithe: 87513

T +353 1 872 5722

F +353 1 872 5878

R cosec@hfa.ie

I www.hfa.ie

Iniúcháirí

JPA Brenson Lawlor Cuntasóirí Cairte,
Cearnóg Argyle,
Bóthar Morehampton,
Domhnach Broc,
Baile Átha Cliath 4.

Aturnaetha

McCann FitzGerald,
Cois Abhann a hAon,
Cé Sir John Rogerson,
Baile Átha Cliath 2.

Baincéirí

Bainc-Aontas Éireann cpt.
Ionad an Bhainc,
Droichead na Dothra,
Baile Átha Cliath 4.

